قد وقف هذه النسخة الجليلة سلطاننا الأعظم والخاقان المعظم مالك البرين والبحرين خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان السلطان الغازي محمود خان وقفا صحيحا شرعيا لمن طالع وتبصر واعتبر وتذكر رحمه الله تعالى لوالديه وانا حرره الفقير احمد شيخ زاده المفتش باوقاف الحرمين الشريفين عفي عنهما

ظفرنامهٔ خسرو بحر و بر
مظفرهما فرهمایون سفر

بسم الله الرحمن الرحيم

سپاس بی قیاس و منت بی نهایت اول خدای بی همتایه
که نعمت غنیمت غزای غزایه صلای عام ایدوب جیش
نصرت کیش اسلامی ظفر فرجامی چون عیش مهنای
مهیا اتمش و یاغی باغی بنك باغری یاغی یله فراغ باللری
و رفاغ حاللری چراغین یاندرمشدر قلب صلب
اعدای بدرای دین مبینی و پشت درشت خصوم شوم
شرع متینی کرم و نرم ایدوب شمع جمع آرای شادی
فزای جهادی اویاندرمش و گرمای جهان افروز
دار و گیرله پرسوز و تاب اولان تشنه لب جانلری ضربت
شمشیر آبدارله شربت شهادته قاندرمشدر نظم
شهادت شربتینی نوش ایدنلر ۞ ایچوب جام حسامی جوش ایدنلر

سرور ایله ابدالعیش باقی ۞ طهور اولور شراب و حور ساقی
نثر صلات صلاتی بی حد و درود درودی بی عد
شول ناصب لوای شریعت کرامت احتوایه که صاحب مقام
محموددر حمای حمایتنه گیروب احکام قضا مضا و قدر
اثرین قبول ایدن سعید رشید مقبول و عناد ایدوب
انقیاد اتمین شقی بدنژاد مردوددر صحرای غزای
سوایم غنایمله طولدروبدر مال غنیمتانك شریعتنده
حلال اولوبدر گرمای هوای جهادله جویبار فساد
اعدای بدرای فاسد نهاد صوغلوب سبزه زار
عیش کفار بدکیش فاسد اندیش صولوبدر نظم
نبوت امری اونده ختم اولوبدر ۞ اطاعت بویرغینه حتم اولوبدر
نثر مصلحت رسالت تمام اولوب تبلیغ کلام بلیغ حاصل
اولدقدن صکره مهتر عالم و بهتر بنی آدم مقام قدسه
واصل و منزل انسه نازل اولدقدن صکره خلفای
راشدین و ائمهٔ مرشدین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین

اوداى دين مبينى و اعداى شرع متينى جمعه و قمعه
اقدام ايتديلر احكام شرايعى احكامده اوامر و نواهى
تنفيذ و تأييده ذرايع اولان اعلامى اعلامده اهتمام
ايتديلر انلردن صكره امراى عظام ظهور ايدوب حفظ
ممالك اسلامده و ضبط امور جمهور انامده مسالك
خلفاى كرامه سالك اولديلر سعى جميللرى مشكور اولدى
سايهٔ عدالتلرنده و حماى حمايتلرنده خواص و عوام
حضور ايدوب ذكر جميل و اجر جزيل تحصيل ايتديلر كندىلر

نظم كتديلر آدلرى ياد اولوب بلمش و ياد ايچنده مذكور اولدى

آدمك بو جهان فانى ده ** ذكر باقيسى عمر ثانى در
خيرله اكديكى كور آدكى كم ** ذكر باقى و عمر فانى در

نثر حضرت رسالتك نوبت نبوتى قيامته دك شش كوشه
هفت اقليمده بش وقت اورلسه كركدر هر زماننده
بر سلطان عديم المثل عظيم الشان بو جهانده دارنده نوبت دارى
اولور ايكى يوز اللى يل واردر كه اول خدمت سلاطين

عالى قدر آل عثمانه كه صدر نشين ديوان خلافت درلر
دكمشدر عادت مذكوره خانه دان مزبورنده جارى اولور **نظم**

سلاطين طوتدى ترتيب ازره نوبت ** بو نوبتخانه ده اولدى بو عادت
اولور هر عالمك بر كامرانى ** كه اول قرنك اولور صاحب قرانى
جهاندن اولكيدر بر كون يريني ** برى داخى طوتر آنك يريني
حقيقت بو جهان بر رهكذردر ** كلن كچدى قونان كوچردر

نثر اول نسل طاهردن و اصل طاهردن ظهور ايدن
سلاطين كريم الشان و عميم الاحسان كه اساطين
قبة الاسلام درلر ساير ملوك كرامدن و امراى
عظامدن وجوهله سرافراز اولوب امتياز بولمشلردر
بوستان ميدان قتالده كندو الريله دكدكلرى نهال
نيزهٔ جدال يمشلرين يمشلر و كشته زار كارزارده اتلرى
ايا قلريله دوكدكلرى جسدلر دمه لرينك حاصلن خرمنى
كلمشلردر اول سببله ساير سردارلردن كه اسب غضبه
سوار اولمغله و تقلب اسباب تغلبله سالار اولوبدرلر

ممتاز اولمشلردر. خصوصا سلطان سلاطين
جهان فخر دودمان عالي شان آل عثمان سلطان
سليمان خان بن سلطان سليم خان نظم

زمين تختنك تاجداري در اول
زمان اهلنك كامكاري در اول
قرين ظفر كندو صاحب قران
جهانك خداوندكاري در اول
زمين اهل دورنده اولدي امين
جهاندارنك شهرياري در اول
زمانيله آنك امان تو امان
زمين و زمانك مداري در اول
اوذاتك صفاتن نجه وصف ايدم
كه نور جهان ظل باري در اول

نثر پادشاه جهان پناه آسمان بارگاهك مدت
خلافتنده رايت ضلالت آيت كفر منحوس منكوس اولوبدر

اول غزاي غراي مشهوركه بو كتاب مستطابك
فصولي وابوابي آنك اصولني بياننده مسطوردر
مذكور قضيۀ مرضيه مصدق محقق دركه بو
مساعي مشكوري جامع اولان غزانك كه مجامع
انسده قدسي لرجوقي شوق و ذوقله آنوك
ذكريني سامع لردر. ثقات رواة مقبول الروايه دن
منقول اولان وجه اوزره اصل بودركه حكايت اولنور

بو داستان عبرت نماي حضرت صاحب قران جهان كشاي
كشور بنج صفره اتدكي غزاي اكبرك بياننده در

چكدي لشكر انكروس اوستينه سلطان غزا
قاينيوب جوش ايلدي درياي عمان غزا
موج تيغ ميغ كونيله بوروندي يريوزي
آقدي دشمن اوستنه چون بحر جوشان غزا
طولدي غازيلرله ديوان سليمان زمان
كلدي هنگام جهاد و ايردي دوران غزا

کوهسار جنك اولدی پر پلنك تیز جنك
طپطلو شیر ژیان اولدی نیستان غزا
خون اعدا ایله گلگون اولدی صحرای جهاد
کشته لردن پشته لرله طولدی میدان غزا
یر گل اولدی تازه یاره ایله بدنلر گلشنی
یاغدی کفارا اوستنه چون تیر باران غزا
دشمنك باشی عجبمی اولسه غلطان گوی وش
نیزهٔ سر تیز سلطان اولدی چوکان غزا
آق سنجاغی تباشیر صباح فتح در
نیرهٔ رخشانی در شمع شبستان غزا
کور مشددکور میسر داخی چرخ تیز کرد
بونبردی کیم ایدیدی شاه مردان غزا
آصف آرای صف آرای اردشیر شیر دل
یعنی ابراهیم پاشا میر میران غزا
حملهٔ کفارك ایتدی حمله سن بران ده رد

یکدر بیك یل عبادتدن او بر آن غزا
قلب صلبن دلدی خصمك خنجر تیز جهاد
قردی وافر کافری شمشیر بران غزا
نوبهار نصرت شاه غضنفر فر ایرب
طولدی ازهار غنایمله گلستان غزا
شول قدر چقدی غنایم جوهریکم طویدی خلق
قازلوب تیغ تبرله آچلوب کان غزا
دفتر اعمال نشر اولدقده اوله حشرده
نام سلطان جهان عنوان دیوان غزا

نثر بو سفر ظفر اثرده که کماة غزاة جیش مجاهدین
طغاة بغاة کیش جاحدینك شاه راه غزادن
شوك شوکتن ونوك صولتن دست سنان جان
ستان ومشت درشت کرز کران وقبضهٔ شمشیر بران
وانکشت تیر پران ایله رافع ودافع اولمشلردر وصدای
بشارت فزای جلبهٔ غلبهٔ عسکر مظفر اسلام فرصت

انجام اطراف ربع مسكونده و اكناف هفت كشورده
شايع اولمش در تازي سوار غازي لرك غزا يازيلرنده
زاد جهادله قطع منازل پر نوازل و مسالك پر مهالك ايدوب
مراد مراده ايرمه لري ناصب رايت نصرت آيت اسلام
ظفر انجام حضرت صاحبقران سليمان زمان نريمان
دورانك حسن اقداميله و رافع لواى غزا آصف دوران
صف آراى ميدان مردان سمي خليل الرحمان جليل الشانك
يمن اهتماميله واقع اولمشدر نه اوغلين سلطان صاحب
شمشير سرير عرش پايه خلافت سايه صالمشدر و نه بويلين
وزير صايب تدبير دست صدارته اياق باصمشدر نظم
امير انچنان و وزير اينچنين ٭ جهان چون نيايد بزير نكين
نثر بو نجه زمان درکه دهقان دوران جهان بوستاننده
اشجار عدالت بار نصفت ثمار سلطنتي تيمار و تربيت ايدا اول
نهال اقبال درخت بخت كبي برسر و آزاده اولا كلمامش
و چمن گلشن ولايته سايه صالمامشدر انك دورانده

اردوان آدن اكسه كه ركاب كامياب نجه اونك كبي
دلاور اردوان در عهد عدلنده نوشين روان دن
سوز آچمه كه اول بابده لفظ خوشكوار فصل الخطابنده هزار
چشمه نوشين روان در نظم اندر وصف سلطان جهان
نام نوشروانى اونتدردى عدل و دادله ٭
شمدي اغزلرده آدي دادي در نوش روان ٭
عدل و داديله جهان آباد اولدى شويله كم ٭
قالمدى ويران مكر كم خانهٔ دشمن همان ٭
بولمدى بر كنج ويران كم صوقه باشيني بوم ٭
شويله معمور اولدى انك عهد عدلنده جهان ٭
جام لطفندن انك بر جرعه در آب حيات ٭
باب لطفندن انك بر نسخه در باغ جنان ٭
ساقى دوران اليله مجلسنده دور ايدر ٭
در انجمله مرصع كاسه لر در آسمان ٭
چار طاق عزته بر قبه چرخ هفتمين ٭

شهنشین قدرینه کم پایه فوق فرقدان
خسرو کیوان مکان سلطان سلیمان خانکه انک
قصرینه چرخ مطبق هفت پایه نردبان
سایه چتری ظفر یوزنده خال عنبرین
پایه تختی فلک فرقنده تاج زرنشان
استانی توزینه یوز سوردی اولدی عنبرین
بو خم ابروی طاق وسمه رنک آسمان
نوعروس جودە اولدی آستینی جلوه کاه
طایر کلزار قدسه استانی آشیان
دشت هیجاده سنانی آژدر آتش فشان
معرکه بحرنده شمشیر نهنک جانستان
حاصل عمرن عدونک بحدی دوکندی کرز و تیغ
اورتده برماق حسابن کوستررتیر و سنان

نثر در وصف حضرت سلطان

انجم سپهر که جمله جیشی حشم اولمشدر برقرنده دخی اولقهرمان

زمانک نظیری صاحب قران نصرت قرینک
یوزینه نظر ایتمش دکلدر ماه ومهر که تمام اندام لری
قولاغ اولوپدر بو طنین طنطنه عظمتیکه اونک
نوبتنده کوش ایتمشدر برزماننده اشتمش دکلدر نظم
در صد هزار قرن سپهر پیاده رو تا دید چون او سوار بمیدان روزکار
نثر آب تابناک کبی پاک نهاد و پاکیزه نژاد مصراع
بدبر بدجد بجد شاه زاد نظم
کشت سپهر شرف از هفت پشت کرده زمین را چو فلک زیر مشت
نثر اشراف اسلافی اطراف واکنافی بو مرز روم ده غزا
چراغنی یاغی یاغینک یاغری یاغیله یاقه کلمشلردر
طاغ و راغه طاغیلر جمعنی طاغدوب تار کارزارله
جکرلرنی برداغ ایدوب خیل نیل جوش و سیل خروشله
دیار کفار بد کرداره اقه کلمشلردر روم ایلی کشورلرنی
واناطولینک اکثرینی ضرب شمشیر جهانکشای غزا ایله
اونلر آچمشلردر اول ممالک متمزقه طوایف متفرقه

کفرهٔ فجره الندن آلوب بریره دربجه بجه یوز بیک کافر قانن
صاچمشلردر اجداد امجادندن اجناد جهادی مکوب
خیل سیل هجومله دیار کفاره آقین صالان اول هوای غزایه
پرواز اورن شهبازلردن بوم رومه اول قدوم
ایدن همای همایون سایه ارطغرل بکدر نظم
جنک میداننده چون آرا ویسته ارطوغرل‌له
روح پاک شاه مرداندن سلام ارطغرله
نثر در نعت حضرت پاشا اما مذکور دستور که
شمشیرله مهر کبی جهان کشا تدبیرله سپهر کبی عالم کیردر
میدان رزمه عزم ایتسه نوجوان دلیر زمان حزم کلسه
پیر صائب تدبیردر صو کبی پاک روان و صافی دل هر زمانده
بالطبع لطفه مایل هم امیر صف آرای هم وزیر آصف آرای
تدبیر دلپذیرنک که خرده خرده سنی صحیفهٔ لطیفهٔ خاطر خطیرندن
و طبع منیرندن املا و انشا ایدر برحرفنه خامه کبی کمسه برماق
باصمامشدر پادشاه مهر که سپهر بارکاه وستان سپاه‌در

باشنه زرین کلاه اوروب بوزبرجد سریرنه چقلدن انوک
نظیری وزیر مسند مشید وزارته ایاق بصمامشدر نظم
نظام ملک اولمشدر او دستور جهان ملکینه اولکدن ملکشاه
بو دستوره نظام الملک شاکرد او سلطان جهانه قول ملکشاه
نثر اول سالک اقاصی همم مالک نواصی امم اولان سلطان
عالملک فرمان واجب الاذعانی ایله سابقا وار بکنار
جویبار فراتدن سرحد صعید اعلایه وارنجه ممالک
برمهالک عربک و ممالک حرمین محترمینک و مصر و شام
حلبک حسن تدبیر و ضرب شمشیرله ضرب اشلری
سهولتله تحصیل ایتمشدی بحر و برده ملاح و فلاحک
صلاح و فلاحی مصالحن کوروب آیین عدالت و قوانین
نصفت ازرنه امور جمهورک نظام و انتظام ویرب مهمات
ملمانی تکمیل ایتمشدی صنوبروار سرکشلک ایدن زبردستلر
چنار کبی ال اوقرسن یرده قویوب شوق طاعتله طوق
الطاعته بویون ویرمشلردی غول بیابان کبی یول اورن

عصیان طاغی نه جقوب طورن طاغیلر طوغا اوروغا
متابعت ومطاوعت کوستروب حمایه‌سنه کیرمشلردی
اول احوالدن فراغ بال حاصل اولدقدن صکره کلدی مقر
عز وجلاله ومستقر بخت واقباله واصل اولدی کشور انکروس
منحوسک تسخیری والمخذوللرنک تدمیری تدبیرنه
مشغول اولوب اول بدفعاللرله نائره قتالی اشتعاله اشتغال
واهتمام کوستردی ومذکور دیاره عسکر منصورله واروب
جهاندارلرنک باشنه جهان دارن طار ایدوب اول دشمن خیره
سرو بدکردارک کوزنه روشن نهاری کور کفار کبی
تیره وتار ایتمکه اقدام ایلدی **بو داستان تهیئه اسباب سفر**
وتعبیه عسکر مظفر بیاننده‌در تاریخ هجرتک طقوز یوز اوتوز
ایکنجی یلنده اول سال فرخ فال وفرخنده مآلک اوایلنده
سلطان جهانکشای خاقان فرمانفرمای لوای غزای
غرّای دست جهادله رفعه وبیخ سخت درخت کفر بدنهادی
بیرامن کلشن دار السلام اسلامدن نیروی بازوی اجتهادله

قلعه اقدام ایتدی لشکر کشور آرا ایله اعدای فساد آرایی
هر قنده یسه آرایی کیدوب دشمن بدنژاد فاسد اعتقادک
وجودی بی سودندن قبای بقای وخلعت حیاتی بی ثباتی
چنک جنک وچنکال جد الله خلعه اهتمام ایتدی انکروس
منحوسک قوال بدفعالی سلاطین تخت نشین کفار
فجارک معظملرندندی وفور عدد وحضور عددله
ظهور بولوب جیش بدکیش صلابت ومهابتله مشهور اولان
دار الکفر سردارلرنک مقدملرندندی **نظم**

صلابت کوهساریدی اول طاغی * ایچی پر سنک جنک وخارپیکار
ایرامازیدی یرندن اول طاغی * آقوردی خیلی سیل خیل جرار

نثر همیشه اول فساد پیشه بدنهادلرک کمراه امیرلری
صیدکاه غزاده بیشه جهاد شیرلریله بولوشی کلمشلردی
میان میدان مقاتله‌ده مقابله ایدوب چنک جنک وچنکال
جد الله یرتشوب یولوشی کلمشلردی ولایتلری باغینک
حوالیسن اول باغیلرک عالی قدر والیلری شوکتیله

وسنك صلابتله باغلهیی کلوب طوررلردی حمایتلرندن
آرام ایدن رعیتلری رعایت امرنده تمام اهتمام ایدرلردی
کلستان ولایتلرینه کله وارنجه کره آغلیی کلوب طوررلردی
اول آتش نهاد سرکشلرك مشت درشت کرزله بورنلری
اوولمامشدی اول سببدن نیزه کبی باش اندرمزلر و بند
کمند اطاعته بویون ویرمزلردی تیغ بران و سرتیز
خنجر کبی حدتلری و سندان آهنکر کبی شدتلری کسر
اولمایدردی ذل غل اسری بلمزلردی اول کون حمای
برحمایت ذمتده کیرمزلردی سلیمان زمان دلدیکه اول
دیونژاد اهرمن نهاد خرپادلرك ضرب حربله پشت
درشت شوکتلرینی شکست ایده اول بدبختلرك درخت
بختلرنك بیخ بختن چنك جنكله قوپاره سور معمور
صلابتلرنی طوب پرآشوب جهادله پست ایده تونا یله
صوا مابیننده اولان سواد آبادیکه اول الکجو یارك
اراسنده اولماغن سرم ادابیادی یله معروف و مشهور

لطافت هوا و نظافت فضا یله موصوف و مذکور دیاردر نظم
صوبی لطیف و خوشکوار ۸ خوش بو هواسی مشکوار
نثر سلطان سعید و خاقان شهید مرحوم یلدرم بایزید خان
زماننده دیار کفار بدفرجامدن منفصل اولوب دار السلام
اهل اسلامه متصل اولمش و اول اقلیم عظیمکه قدیم
مجمع کفره و منبع فجره ایدی مقیملری مذکور تاج
دار مغفوره باج و خراج ویروب طوررلردی
سردارلرینك كه ملك ملك لازدسبوت كرازسیرتدی
حصار استوار سلطنتی یقلوب مقام طغیان و عصیانده
طورن نکبت انجاملر پنجه شکنجه یله صقلوب اول
شیر دلیرك شمشیر جهانکیرنك قبضه تسخیرنه کرمشلردی
صکره واقعه صاقعه تیمور مورحشرده اول کشورك
اهلی نقض عهد ایدوب معموره مذکوره کنده دار الکفره الحاق اولمشدی
آب تیغ میغ تاب جهادله اول دیار آبادك خاکی پاك
اولمشکن تکرار چرك شرکله طولمشدی نظم

ظلمت کفر ایله بر اولدی کنه ٭ چرك شرك ایله ایچی طولدی کنه
نثر امیر سلیمان زماننده و سلطان محمد خان اول دورانده
احوال مملکت و اعمال سلطنت تمام اختلال کلمشدی
ایام فترت اولمغین هنکام فرصت بولمازیدی ضبط ممالك
قدیمه و حفظ مسالك پر خوف و بیمه اشتغالدن زمام اهتمامی
اول طرفه صرفه الحکمه میشدی هوای غزانك شاهباز
بلند پروازی سلطان مراد خان غازینك مدت سلطنتنده
و عهد خلافتنده دخی اول بلاد آباد دك دماغلری پر
باد فساد اولان دیو نژاد و آتش نهاد سرکش طاغیلری
باش اکمه میشدی قوال بدفعالك سیل پر جوش طغیانی
دفعه قابل اولمیوب بر نیچه دفعه اول بد رای نتونای
بر و بقایه کچمش لشکر اسلام ظفر انجام ملمه میدان مردانه
مردانه دوتشمشدی صحرای ورناده و بیدای کوس اواده
خروش کوس وغای کوشه بام چرخ فینا فام ده
کوش سروشه ارکوروب اول مغرور تنور پر شر و شور

کیرو دارده نیزه و حربه او دونیله حرب اودونی
یاقوب آخر کاری زاری اولوب یاقدوغی نار
کارزار ایله کار و باری دوتشمشدی نظم
دوتوشوب نیزه و حربه او دونی ٭ ایدر بر شعله ضرب و حرب او دونی
نثر مرحوم و مغفور سلطان محمد خان ثانی که درکاه
آسمان اشتباهی سجده کاه خاقان و فغفوردی تاریخ
مشهورلرنده مرقوم و مسطور اولان وجه اوزره مدینه
متینه قسطنطنیه فتح ایدوب طنطنه مهابتی ایله
طاس چرخ برینی بر طنین ایتدکدن صکره سنان رزمی
مذکور کشوره دوندروب عنان عزمی مزبور طرفه صرف
ایتمشدی معموره مشهوره نك غنچه امید فتحی کلستان جناننده
بتمشدی ابتدای جلوسندن منتهای مدت سلطنتنه وارنجه
کوس حلقی چالنجیه دك بو آرزوی همخوابه ایدینمشدی که نیزه
بارزوی همتله اول طاوس جنان کبی بر زینت عروسی
کناره کتوره یدی بار ناموس و عاری کوتوروب طوره مایدی

غزا ایازی لرندن ترک و تازایدن تازی سوار غازی لرک ذمت
همت لرنه مناسب بلکه واجب اولان امر بیرینه بتوره یدی نظم
یرن پرخار قلمشدی اول افکار ٭ اول افکار یله اولمشدی دل افکار
نثر اما مذکور شهریارک دورنده مزبور شهر و دیار انکروس
که صدای کوس صلابتلری کوش جنس انسه و زمر بشره
ایر بدر حمای حمایتنده داخل اولمشدی مذکور منحوس
لرک کاوس شوکت قرال لری واردی اول بدفعالک
طوس صولت بکلری بر عدد و مور عدد لشکری یله
مزبور کشوره طولمشدی پیرامن کلشن ولایت لرنه
یاغی آیاغی بصدد مز لردی میان میدان مقاتله ده نهنک
آهنک مقاتله یله مقابله ایدبجی درنك بولوشلردی
جنك جنك و چنکال جدال الله اولنجه آرالرنده غوغا غریحون
مثال تونه خون له کلکون اولنجه بولشورلردی نظم
جنکله کرداب وش دونه دونه ٭ قانه بویمشدی نهر تونه
نثر مذکور شهریار کامکارک هنکام ازهار بهار دولتی

صاولوب ایام سلطنتی تمام اولنجه حال بو منوال ازره
اختتام بولوب مزبور کشور مسخر اولمامش و فتحی میسر
اولمامش دی اوندن صکره سلطان رشید خاقان سعید
مرحوم سلطان بایزید ثانی نك که روح پرفتوح حضرت
شیخ بسطام اوکه ثانی یدی ایام شریف لری
و هنکام لطیف لری صروف صنوف بواعث حوادث
دوزکار زورکارک اقتضاسی یله اعدای بدرایله
دارمدارای تعمیر تدبیرنه مصروفدی برادر کهترلری
سلطان جم قدم فرارله دیار کفاره قدوم ایدوب
همای فرخ فال هوای عز و جلال اول شوم لرك بومنده
قرار اختیار امکن ناچار اول بدکردارلرله کیرودار
امری تأخیر اولمشدی اول مانعك اندفاعنه و اول دافعك
ارتفاعنه موقوفدی مدت مدید و عهد بعیددن صکره
مذکور محذور مرتفع و مندفع اولدی اقتضای سابق
تقدیر الاهی یله که سابق تدبیر پادشاهی دن

برغایق دخی ظهور ایتدی اول دیار غربده اولان
فتنه نك النهایی ساكن اولنجه طرف شرقدن دریای فساد
قالقوب سفینهٔ زمینه بر وجهله اضطراب ویردی كه
عربدن و عجمدن ترك و دیلمدن حضور كیتدی
مرزا ارنجاندن ناگاه بر گمراه خروج ایدوب اوج
بروج آسمان طغیانه عروج ایدوب بدن گلشن كشور
آذربایجانه لاله كبی قزل باش بیتدی
سرخیل بی میل جبل ضلیل شیخ زادهٔ اردبیل
شاه اسمعیل سبیل الجادده سالك اولوب شعار اباحی
اظهار و دعوت ضلالتی آشكار ایلدی اول بدنهاد
فاسد اعتقاد مذهب بی اصل شیعهٔ شایع ایدوب
عوام انامی كه انعامدن اضل درلر اول دامله
شكار ایلدی حضرت علینك جبننه و سایر خلفای
راشدین و ائمهٔ مرشدینك بغضنه متوغل اولدی
هلك فی اثنان محب غال و مبغض قال خبرندن كه مذكور

نظم علم علمدن منقول و مقبولدر ٭ اول جاهل غافل اولدی
جاهل اولورکسنه مفرط اولور ٭ مفرط اولمایجق مفرط اولور

نثر شتم صحابهٔ كباره و سایر كبارینه كه اصحابی
اولدن كتم این کلمتلردی وجه اعلادن اذرنه ارتكاب
ایتدی صغیردن و كبیردن فقیردن و امیردن ذلیلدن
و جلیلدن اول خصوصده خلوص اعتقادله كندویه
متابعت ایتمینلره حد معتاددن خارج عذاب ایتدی
اتباع اشیاعی عوام هوام كردارك اوباشلری ایدی

نظم اول بدنهاد نابكارلرك خلیفه لری فساد بكارنك باشلری ایدی
باشنه هر بیری بر ایلیشدی ٭ فكری دون كون مكراتی تلبیسدی
طاشی صوفی و ایچی یوق صفا ٭ دینی قیاس كیمیش باشی قبا

نثر اول مجمع فساده جمع اولان بدنژادلرك منبعی
بلاد آباد روم ایدی هر زمان مذكور مفسد فاسد
اعتقاد قدم شومله اول بومه قدوم و خیل جرار سیل
رفتارله ناگهان اول دیاره هجوم احتمالی وار ایدی

اول سببدن مذكور شهريار مغفور سائر اشغالى ترك
ايدب اطراف ممالكده اولن مسالك بزمهاكى بركدب
مذكور طاغى باغينك دفعى واسباب واصحابنك رفعى تداركنه
اشتغال كوسترمشدى ايام سلطنتى تمام اولنجه هنكام
خلافتى نهايت بولنجه اول مصلحت ازرنه دائم قائم كونش
هوش ونظر حذنله حاضر وناظردى نظم

حاضريدى دشمنك اهنكنه ❊ ناظريدى كيرودار وجنكنه

نثر اول شهريارك بار كلزار سلطنتى صولوب هنكام
بهار حيات بجتناى صاولدقدنصكره نوبت خلافت
خلف بلندهمتى وفرزند ارجمندى صاحب ايات باهره
ناصب رايات ظاهره فاتح شامات وقاهره قاهر الملوك
وقهرمان القروم سلطان العرب والعجم والروم مرحوم سلطان
سليم خانه ايردى سيلاب تيغ ميغ تابيله كه سحاب نوبهار
سلطنتندن نازل وكوهسار صلابت همتندن سايل اولمشدر
سبزه زار ولايتى سرسبز وشاداب ايدب هرديارده

بدكردار بيكارلرك بيكارى وفسادى يله برخار جور
وبيداد اولوب خراب اولن بلادى عدل وداد له معمور
وآباد برحضور ودلشاد ايدب بوستان جهانه كلستان
جنان طراوتن ويردى نظم

جهان عهدننه اولدى تويلد اباد ❊ كه ويران بولميوب بوم ايتدى فرياد

نثر سمند غزايه سوار اولوب شاهباز بلند پرواز جهاد له
ديار كفار بدنهادده شكار ايتمكه طالب وراغبدى امّا
فرصت بولامدى بحسب العقل والنقل تقديمى وتتميمى
مناسب وواجب اولن مصلحتدن فراغت حاصل اولوب
اول مراد مراده واصل اولمدى سابقا مذكور اولان
طاغى باغينك سيلاب پرشتاب فجورنك نهايت طغيانى ايامى
وتنور شر وشورنك غايت غليانى هنكامى يدى بزم رزمى
كرم اولمشدى اوكنده خون كلكوني له پر اولن كلّه لر
كاسه سى شراب نابله طولو پيمانه سيدى جانلرى آجى سندن
فغان ايدن كرك ناله سى وغلاله سى روحانى بزمنك فرح فزا

ونرخ زدا ترانه سیدی ضحاك كبی سفاك بی باكدی
نهادی واعتقادی ناپاكدی سفك دماء وسبی حرائر
واماء عادت ایدنمشدی حمای محارمی رعایته بلمزدی
هتك ستوری وفتك صدوری وسایر فجوری رغبتله
ایشلردی هیچ بر پسندن پرهیز قلمزدی اهل اسلامه
بلكه كافهٔ انامه اول بدفرجام نكبت انجام بلیهٔ عامه
وطامهٔ كبری یدی اول سببدن ترسای وكبری قوبوب
مذكور سلطان جهانكشای عزم رزم آرایله اول بدآرای
آرایی كتدی بر كره كه نای غزای غزآلی چالدرب
چالدرن اواسنده اول منبع فجور ومجمع شر وشورك
درنكن بی درنك تیغ بیدرنكله طاغتدی دفعهٔ ثانیه ده
اقدام اقدام ارزنه كلوب اول طاغی باغی بی تمام دفعه
اهتمام ایلدی رایت ضلالت آیتنی كه ساحت راحت
نصیب دار السلام اسلامده نصب ایتمشدی رفعه اقدام
ایلدی اول اثناده كه بنده وآزاده سوار وپیاده

یورتكدن زیاده مرد نبرد وحد عددن بیرون وافزون
اسباب وآلات كارزارله كنار فراته وارد ایردی
سلطان مصر قانصاو غوری كه دور جوری آخر اولمالو ایدی
یرسا زو سلب حلب لری وچركس ناكسلری ایله ارقوری
كلوب یولنه كیردی خاقان عصر ناچار اولوب دست
شمشیر برق تاثیرله اول خاروخسی شاهراه غزادن
ایردی مذكور بدكردارلری قویوب بو نابكارله ینكان
طولاشدی مهام مرام زنجیر كره كیر كبی بر برینه
اولاشدی اول صاحب قران جهانكیر دیار شرقك
وجزیرهٔ عربك تسخیری تدبیرنه طالدی جانب غربه
اولن كفار بدآخترله غازیلرك بازی نرد نبردی
ششدر تاخیرده قالدی هنكام بقای احكامی
وایام دوام سلطنتی مدت صفای مل ونوای بلبل
ولقای بزم آرای كل كبی تیز ضا ولدی شوكت شوكتیله
قلب صلب خصم بدسیرت پرخار ودل كفار اولمشكن

گلستان بر برگ حیات بی ثباتی باد خزان مرگله صولدی **نظم**
آز مدتدن چوغ ایش اتمشدی ؛ سایه سحا ولمشیدی عالمگیر
شمس عصر ایدی عصرده شمسک ؛ ظلی ممدود اولور زمانی قصیر
نثر چون نوبت سلطنت صاحب قران دوران سلیمان زمانه
دکدی آتش کبی جهان سرکشلری فرمان واجب الاذعاننه
باش اکدی همان کیم اولها سایهٔ همایون بخت تخت کردون
پایهٔ خلافته پای فلک فرسایله شرف ویردی
سنان همتی دیار کفار بدکردارک فتحنه طوغردب
عنان عزیمتی اول بدنهادلرک جهادی طرفنه صرف ایتدی
بوندن سابق کماهی بیان اولنان وجه اوزره سایق تقدیر الاهی
زمام تدبیرنی چکوب حصار استوار وحصن حصین بلغراد
سنکین بنیادی اوستنه الذی ضرب حربله اول صرب قلعه‌
آلدی سرم اداسنه کچوب دیار کفاره اقین صالدی
نشان سم سمندی که سوار ساعد فتح در اول کنارده
قالدی کویا که شهسوار مضمار کیرودار معمورهٔ مذکورهنک

عروس فتحنه اول سواری نشان قودی مقدما معین و مبین
اولان عام مکرمده غازیلرک جهازی ترتیبی تمام
اولدقدنصکره خطبه اولوب خطیب فصیح زبان بلیغ بیان
تیغ منبر نیج پایهٔ قبضه‌ده خطبه اوقودی **نظم**

کچدی سرم اداسنه ایتدی شکار فتح
اولدی نشان نعل سمندی سوار فتح
قودی عروس فتحه نشان اول سواری چون
بلدم یقین که ایسته کرک اولدیار فتح
تیغنده کیم عروس ظفر جلوه کاهدر
روشن کورندی عکس رخ برنکار فتح

بیان تهیهٔ اسباب غزای جهاد آرای وتعبیهٔ [illegible] سفر ظفر آثر بجانب انکروس منحوس بدسیر

چون حضرت صاحب قران نصرت قرین قرال بدفعال لعین
ایله قتاله اقبال ایدوب اول خصم قدیم برکین ایله عزم رزم
تصمیم ایلدی مقدم امرای عظام ومعظم وزرای کرام

امیر صف آرای و مشیر آصف آرای ابراهیم پاشایه
بویوردی سفر عظیم ظفر رهبرک تحصیل مهماتنک
مقدماتن تکمیل و تقدیم ایلدی یقینده و اراقده اولان
بکلره و لشکره طیر سیر و شمال الاستعجال اولاقلر ارسال
اولوندی که خدم و حشم یراقلرن کورهلر ساز و سلب
آهنک جنکی مرتب و مکمل ایدب دست همتله کمان حمیتی
قورهلر هنگام رحلته مقاملرنده و مکانلرنده حاضر و ناظر
طورهلر اناطولی ولایتلرنده و روم ایلی ناحیتلرنده
اولان سردارلره و سپهسالارلره احکام قدر احکام
و قضا مضا وارد اولوب وارادی ایردی هر طرفده اولان
صفدرلره خبر سفر ایر شوب کوش هوشلرنه فرمان
واجب الاذعان سلطان صاحبقران کیردی ممالک عربده
اولان ملک الامرالره امر اولنشدی که مصرده کی و شامده کی
و حلبده کی افواج دریا امواج و گروه انبوه کوه شکوه
اله مقام لرنده آرام ایده لر ناگاه اول بلادده سیل فساد

جوشنه و سیل فتنه خروشنه گلوب برهنگ آتش آهنگ
باش قالدررسه اقدام اقدام اوزره طوروب آب تیغ میغ تابله
اول بد کردارک نار حیاتن بجیناتن سوندروب ایشن تمام
ایده لر سواحل دریای رومدن و اسافل و احات
و برقه دن اعالی صعیده و ارنجه حوالی جویبار نیلده
اولان جلیل القدر سالارلره جده ده و زبیدده
دیار عدنده و یمنده اولان حکامه و سایر دریا بار سردارلرنه
احکام واجب الاعتبار وارمشدی که اول کشورلرک
و بندرلرک حفظی تدبیرنده اقدام و اهتمام ایدوب تیر عزم
و شمشیر رزم و زنجیر حزم ایله حاضر و ناظر طوره لر
دست همتله کمان غیرتی قوره لر کمین کیندن بر بدکمان
چقرسه امان ویرمیوب خدنک جنکی اوره لر حرمین محترمینک
خادملرنه بویرلمشدی که اطراف عالمدن و اصناف بنی
آدمدن حج ایچون قادم لری مسالکده و مهالکده
محافظه ایده لر تا که نفسلری و مالری محصون و احواللری

اختلالدن مصون اولان حجاز وطایفده اولان طوایف
امم مقدم لرنه که احرام اخلاصی بغلنوب شامدن و یمندن
حوالی کعبهٔ اطاعتی قدم طاعت اوزرنه طایفلردر
امر اولمشدی که باد افسادی حرکته کتورب اهل بادیه‌دن
فساده بادیه اولان جماعت بدسیرتک تدمیری تدبیرینه
مجد و مقدم اولالر تا که مجاور و مسافر حضرده و سفرده
خطردن و حذردن مأمون اولوب حصون و جسورله
اسکندریه‌ده و رودوسده و کلی بولیده و قلاطیه‌ده اولان
قایقدانلره قاپودان بویرلمشدی که آق دکزده و قره دکزده
نفیس کشتیلرله کنت ایدوب رئیسلر یاراقلرن کوروب
هر زمانه طونانمیه حاضر اولالر باد فساد دلده دریای
شور و شری جوشه کتوروب فرنک هنک آهنک نه کوشده‌دن
ظهور ایده و اعدای بدرای نه اوجدن خروج ایده دیو ناظر
اولالر اول بحر مهیبده که هیئتی پر هیبت و وضعی غریبدر نظم
الی یوق کوترر بار کرانی ○ ایاغی یوق طواف ایلر جهانی

نثر فلک فلک سیرله طیر مثال پر و بال باد بانی آچوب کنلر
هر نه یرده نه یرده آماده ○ اگر کناردده و کرداده بر مفسد فاسد
نهاد بدکردار سزه لر اول بدکمانه امان ویرمیوب اوزرینه وارلر
سنک جنکله مار و ار باشن ازه لر ○ کردستان سردارلرنه
و سر آمدلرنه آمد و ماردین و سایر دیار بکر سپهبدلرنه
امر وارد اولمشدی که طغاة ماردین و بغاة شاردین
دن ممالکی حفظ و صادرین و واردین سلامت ایله عزمت
کلوب کتمک ایچون مسالک یرمهالکی ضبط مصلحتیچون یرلرنده
طوره لر جوارلرنده اولان بدکردار که کیمن کین ده طوروب
اول بدسیرت کیرودارده فرصت آرزناکاه هجوم ایده
قدم شومله اول بومه قدوم ایده دیو شاه راه حرمه سالک
اولوب هنکام آهنک جنک اولیجاق هنکامهٔ رزمی قوره لر
حوالی جویبار فراته اولن عالی مقدار والیلره بویرلمشدی که
اول یالی خالی قومیالر نوکرلری و موالیلرله خدملری و حشملریله
قدم ثبات اوزرنه قایم و دایم اولالر کوهستان ایلستان

ومرعش ذکروه ابنوه ترکمانک دلیرلرنده امرا اولمشدی که
مقام حذرده وهنکام خطرده اقدام اقدام واهتمام ازرنه
قیامه وقوامه مداوم وملازم اولالر طرابزن وکماخ
وارزنجان دیارلرنده اولان سردارلره ومرزبانلره ارمنیه
وکرجستان حدودنده طورن حسام وسنان کبی خونفشان
وجانسنانلره احکام قدر احکام وارمشدی که اول شیرلر
کنام لرنده واول شمشیرلر نیاملرنده آرام ایدلر
ناکاه هرقنغی اوجدن یاجوج فتنه خروج ایدرسه حد حدید
بر باس شدید تیغ وخنجرله اول بد اخترکمراهلرک دهلندلرینه
سد سدید ایدب تمام مهامده تمام اهتمام ایدهلر وملک الامرای
رومه اول بومده اولان قرومه امرا اولمشدی که صحرای
خرم فضای سیواسده آلات کیرودار ومهمات کارزارله
آماسیه وتوقات ونکسار وقره حصار دیارلرنده اولان
عسکر جراری احضار ایدب سابقا مذکور اولان سرحد
سپهبدلرینه مظاهرت ومعاونته حاجت اولورسه امداد واعداد

مصلحتنده قصور وفتور اظهار واشعار اتمایوب اهمال واهمال
اولملم مهمک اتمامنده اهتمام واستعجال ایلیهلر مزبور
صفدرلر اول طرفلرده بر بدفعال نکبت مآل دریای وغای
جوشنده وسیلاب غوغای خروشنده کتوروب ظهور ایدرسه مقام
رفاهیتده آرام ایدن رعیتلری نار غارت وخسارتله بی حضور
ایدرسه سحاب وشهاب کبی تاب شتابله مجال ویرمیوب اول
بدکردارلرک پیکار وقتالنه اقبال ایلیهلر ورمضانلودن
وسایر اولوسلر اولوسندن اذنهده وطرسوسده باقی
بلاد آباد چقور آباده بک اذنه اولان طوس صولت
وکاووس شوکت سالارلره کوه پرشکوه بقراص وبلغارده
بی قیاس وشمار ورساق نامدارلرینه احکام یساق وارمشدی
که تمام احتیاطله ساق اولوب ساقجه وقدم اقدام اوزرنه
طورهلر ناکهان طغیان طاغینک طاغیلری اطاعت
باغینی بوزوب اظهار عصیان ایدن باغیلری آتش کردار
سرکشلک ایدب اول بدکردارلرکوهسار کیرودار کیررلر

جانلرن بترتدميره نشان ايدب شمشير قدر تأثيرله
بويونلرن اوره‌لر قراماننك سپهسالار فرمان فرماى
خرم پاشاى پرحزم و رأيده مثال واجب الامتثال وارمشدى كه
معمورۀ مذكوره‌نك طاشنى واچنى حفظ ايدب يراغن يساغن
كوره حماى حمايتنده اولن بويكلرك طورغودن بايبردن
ورساغن ضبط ايليه تحتلو اى ولايتنده اولن بكلرى
ولشكرى جمع ايدب كروه انبوه كوه شكوه الله صحراى
فرح فزاى وترح زداى قيصريه‌يه وارب طوره ولايت
افلاقده اولان ويوداية ومملكت بغداندكى بانه ناحيت
قرمده ودشت قبچاقده دست سلطنته اوتورن سعادت كراى
خانه باد بهار كبى سبكبار اولاقلر كيتمشدى مذكور حكامه ديوان
آسمان نشان سلطان جهانده مزبور اولمش احكام الهمش
حركت بركت اثرى ونهضت نصرت ثمرى اعلام وافهام
ايتمشدى اول سرحدلرده اولن سرآمد تاجدارلره وتخت نشين
وبختيار سالارلره فرمان واجب الاذعان حضرت صاحبقران

بو منوال اوزره صادر و وارد اولمشدى كه تحت يالك لرنده
اولن ولايتلرك قرى وبلادنك اجناد واحشادن احضارده
تمام اهتمام اظهار ايده‌لر وساز وسلب آهنك جنكى مرتب
ومكمل كوروب نداى صلاى پرصفاى غزاى غزايه حاضر
وناظر طوره‌لر مآل امر فرخ فال فرخنده حال نيه منجر
اولور كوره‌لر **وصف كردار لشكر تاتار** مذكور سعادت
كراى مملكت آراى كه چنكيز جهانكشايك اروغ
نير فروغندندر سلطان جوان بخت وآسمان تختك پايۀ
سريرنه باش اورماغله تاجدار اولمشدر كالاى كرانبهاى
ولاسنه خريدار اولماغله سرمايۀ سعادتى حاصل ايدب
دنه وار هوادارلغيله اوج سماى عزته واصل اولمش
سپهر رفعتده مهر كبى اشتهار بولمشدر **نظم**
زآستان تو هر ذره كه برخيزد ● بر آسمان رود وكار آفتاب كند
نثر ماه كبى تختكاهى چرخ كردون ستاره كبى سپاهى ستاره
دون وكون سايبانى سحاب كلكون سراپرده سى سراب هامون

اعداد جنودی تعداد حدوددن بیرون ٭ رمل و نملدن زیاده
قطار امطاردن افزون ٭ بولاد نهادلر آب و باد کبی طبیعتلری
حرکته معتاد ٭ اهرمن قوت و دیو نژادلر ٭ نه قوت اشترلر
نژاد ٭ بستان نخجیرگاهده نهال تیرلری نه بتوررسه
آنی بیترلر ٭ بیابانده یل کبی یلرلر نه کندولر یوردولر
نه آتلری درلر ٭ بندکلری اته نه نعل حاجت نه میخ
یدکلری اته نه قزان کرک نه سیخ ٭ دریاده سیاحت
ایدرلر نه کمیجی آرزلر نه کمی ٭ صحراده سیاحت ایدرلر نه جول
کوترلر نه آت یمی ٭ کندولر کوهسار کیرودارک قوردلری
اما قیون دریسن کیرلر ٭ قوردو قوشک طیور و حوشک
بریسن یرمزلر اولوسن دریسن یرلر ٭ بنیان هرمان
کبی بنیه لرنک دور زماندن دردی یوق ٭ دهان صدف کبی
بردشی دوکلمش و برک خزان کبی بریوزی زردی یوق ٭
مرور شهورله آی و کون کبی کوزلرنک نوری دوکلمز ٭
کرور دهورله چرخ گردون کبی بللری بوکلمز ٭ یوز یاشنده

شمشیر کبی یالک یوزلولر ٭ یاشلری یتمش یکان تیر کبی
تیز کوزلولر ٭ آتش سوزانک شعله فروزانی کبی تاب آورلر
یالک یوزلری ٭ صان کوهسار مهابتک یالم قیالری در
یه جویبار صلابتک طوکمش بوزلری ٭ **نظم**
ریش نه بیرامن چاه زنخ ٭ سبزه کجا بردمد از روی یخ
نثر زره کبی کوزلری غایت کوچک قالقان کبی یوزلری
قالی بویک ٭ آلنلری کوهسار صلابتن یالم قایه باشلری
صحرای مهابتده یوجه اویک ٭ **تتمه بیان سابق و مقدمه
داستان لاحق** مجمل و مفصل مذکور روم بورا اولنکشورلرده
طورن بکلردن لشکردن غیری امرای رزم آرای پرحزم و رای
وعساکر گردون مآثر ٭ اوردوی همایونده حاضر اولماق بیورلمشدی ٭
سلطان آفتاب جنابک رکاب کامیابنه لازم ٭ و درگاه آسمان
اشتباهنه هرگاه ملازم ٭ اولن سواره و پیاده یه بنده یه
و آزاده یه ٭ آلات ضرب و حربی ٭ و مهمات جدال و قتالی کمال
و احضار امر اولمشدی ٭ قاسم پاشای روشن رایه که

قتام ازل خلقك اقسامنی تفریق ایتدکده حسن خلقله
خلق حسنی انوك قسمنده جمع ایتمشدر شب دیجور مشکلات
اموردە نور تدبیر دلپذیریله ظلام اشکال وابهامی تمام
جمهوردن دفع ورفع ایچون ضمیر منیرنی شمع ایتمشدر خاقان
سعید مرحوم ومغفور سلطان بایزید خان زماننده حرم خاص خادمه
قدم اخلاص ازرنه خدمت ایدن خواص خدمدندر سلطان
عظیم الشان سلیم خان علیه الرحمة والغفران دورانده حرم محترمی
معمور حشمتی منصور اولوب صاحب سیف وقلم ناصب
توغ وعلم اولن مقدملردندر حضرت صاحبقران دورنده
حلبده ومصرده امیر اولوب اناطولیده بکلربکی دیوان
آسمان نشانده وزیر اولمشدر اول زمانده که تدبیر
جهانگیر سفر مقرر اولدی ملك دریابارى دار الملك
قسطنطنیه‌ده قرار ایدوب مصالح سلطنتی ومهمات مملکتی
کورمك ایچون اول اختیار اولوندی ارباب قلمك مقدم
لرندن واصحاب رقمك محترملرندن دفتردار محمود چلبی که

خصایل حمیده وفضایل پسندیده یله موصوف ومعروف
امانت ودیانتله مذکور ومشهوردر مزبور امیرله بیله
قونولدی که بو خزینهٔ عامره مصلحتن کوره قبض اموال ایده
اول مملکت معموره احوالنه ناظر اولوب بسط اعمال ایده
امیر صفدر وزیر آصف در صاحب صائب رای ناصب لوای
نصرت آرای حضرت ابراهیم پاشای کشورکشانك
تدبیر دلپذیریله اطراف ممالك واکناف مسالك
وجه ملحوظ ازرنه محفوظ اولدی اسباب نظام وانتظام
جمهور خلایق تمام کورولوب عوایق وعلایق مندفع ومنقطع
اولوب روز پیروز وسعد ساعتده کوچ بویرلدی

بو داستان سفر ظفر نشانه سبب حرکت بیانندهدر

فرنجه بکلك که آستانهٔ سعادت آشیانه عرض انتساب ایدوب
باب عزت مآبه اظهار اختصاص ایتمشدی اسپانیه بکلك فرنجه
استیلاسندن استخلاص خصوصنده بویرلن وعد کریمه کوره
سفر عظیمك جملهٔ اسبابندندی بو مجملك مفصلی اول قصه‌نك

محصلی بودرکه ملک ملک الامان که ملوک طوایف کفار
اول جبارک الندن الامان درلردی جوارننک اولان
دیار سردارلرینه غالبدی شوک شوکت و نوک صولتیله
سازو سلب عزتلرینی سالبدی کشوری اسباب ثروت ایله
معمور لشکری اصحاب نجدت اولمغله مشهوردر
بی کارلری دخی بیکارنه یارار درخت چنار و صنوبر کبی
زبردستلر و سخت بیکرلر بحرده و برده هر بریده نبرده
ناظرلردر اول بدفرجاملر اهل اسلام اوزرینه هجومه
قدم شوملیله دار السلام رومه قدومه هر زماندن حاضر
و هنکام فرصته و ایام نهضته منتظرلردر اول بدفعاللرک
قراللری بردفعه رایت ضلالت آیتنی رفعه مجال بولمشدر
تاریخ هجرتک بش یوز سکسن التی سنه‌سنه اول اوجدن
خروج و اوج آسمان طغیانه عروج اولمشدر هیل و هیلمان ایله
سرخیل بی نیل و امان دیار الامان سیل وار اقوب
خلیج قسطنطنیه‌دن عبور و مرور ایدوب اوغردوغی دیاری

نار غارت و خسارتیله یاقوب قونیه صحراسنده سلطان
قلیج ارسلان سلجوقی‌یی باصمش سنان صولتن صیمش کمان قوتن
یاصمشدر اول بدکمان فاسد نهاد حقور آباددن کوچوب
قدس شریفه عزم ایتمشدی اول مقام نظیفی اهل اسلام
الندن آلوب خرک شرکله کینه ملوث ایتمکه جزم ایتمشدی
انطاقیه شهرینه واریجق اول طاغی باغینک عمری آخر
اولوب تیغ اجل امل بداغنی کسدی اتباع و اشیاعنک
اتباع ایدوب کلن خدم و حشمنک اوزرینه سموم قهر اسدی
لشکرینک اکثری استیلای قحط و بلای وبا ایله هلاک
اولدی اول جم غفیر و جمع کثیردن شرذمه قلیله
و جماعت ذلیله خلاص بولدی اول بدرایلر تنکنای
کیر و دار اهل اسلامدن هزار بلا ایله قورتلوب کنار دریای
شامده اولن فرنک بدفرجامه ملحق اولدیلر مقتدرلری اولن
شرور شرک اثر ضررن محقق بولدیلر **نظم**

هرکه او نیک می کند یابد ❊ نیک و بد هرچه می کند یابد

نثر اول دیار اهالیسنك كندو دللرنجه فرونه دیدكلری
افسر معتبری كه سلاطین تخت نشین نصارادن كندو
قرننده قرینی وقریبی اولمیان كثرت اعوان وانصار وقوت
اتباع واشیاعله ممتاز اولن سرافراز تاجدارلر اوروپی كلستانلری
اول تاجی كیوان معراج رفعتنه عروج ایدن سرداره چسار دیرلر
اول عبارتك معناسی وفحواسی ملك الملوك وسلطان السلاطین دیر
اول تاج لطیفك وبو لقب شریفك الامان بكلرینه اختصاصی
واردر خواص مذكوره وخصائص مزبوره اونلرده بولنوردی
سایر فروم اول شرفدن محروم ایدیلر حالیا خیلی زماندركه
سرخیل الامان فوت اولمش خزان موتله كلستان زندكانیسی
صولمشدی اول خلفك خلفی اولمامغین ولایتك ایالتی محلول
اولوب سیف مسلول شوكتی مغلول اولمشدی اول دیارك
جوارنده اولان شهریارلردن اسپانیه بكی وفرنجه بكی معموره مذكوره
ضبط ایدوب كندو مملكتلرینه ربط ایتمكه اقدام واهتمام ایدوب اول
سردارلرك هر بریسی فرونه اوروپ چسارلغه طالب اولمشلردی

برنجه بیلدیكه ارالرینده دفعاتله محاربه ومضاربه میان میدان
مجادلرده مقاتله ومقابله اولوب اخر الامر قرال بدفعال
انكروس منحوس معاونت ومظاهرتیله اسپانیه بكی فرنجه بكینه
غالب اولمشدی سیف صیقله لشكرنی قیروب سیل خیالله كشورینه
كیروب قلاعنك وبقاعنك اكثرنی المشدی بازوی صولتی صنوب
باروی شوكتی یقلدقدن صكره كندوسی قاچمش كار وبار قراری
صاچمش واروب بر حصار استواره كیرمش سورلرینده محصور
اولمش قالمشدی وزیرلرنی ومشیرلرنی برارایه دروب بورای
مصلحت ارای وتدبیر دلپذیری معقول ومقبول كوردیلركه
سلطان جهان پناهك دركاه آسمان اشتباهنه كه سجده كاه
مهر وماه وپشت وپناه سفید وسیاه در التجا وانها ایدلر اول
آفتاب ضیابه ذره واراظهار انتساب ایدوب تاب همتی وپرتو عنایتی بیله
خصم غدار ایله فرجامدن انتصار وانتقامه اقتدار بولالر مذكور شهریار
مقهور بو تدبیری تقریر ایدوب خسرو بهرام غلامك دیوان كیوان مكانینه
رسول ارسال ایلدی محصول مقال بو ایدیكه منظوم ومنثور

مرقوم و مزبور اولدی و سمت ظهور بولدی **نظم**

دستگیرم دامن لطفك در رضانم بنم ؛
خصمنی انصاف الندن آلکریانم بنم

کر سلیمان زماندن جمعه همت اولمیه ؛
ابتر اولدی دفترم طاغلدی دیوانم بنم

نثر انکروس منحوسك قرال بدفعالنك اعدادی و امدادی بله
عدوی کینه جوی ظافر و قاهر اولدی اول لعین اولن لعینك
دفعنه و رفعنه سلطان جهاندن همت و عنایت اولورسه خصمله
مقابله یه و مقاتله یه قادر اولورز اول بد سیرتك ماده فسادن
حسمه قدرت بولورز حضرت صاحبقرانك بنده احسانی اولوب
شوقله طوق اطاعته بویون ویرن سرافکنده لردن اولورز
سلطان کریم الشان عظیم الاحسان مذکور برکشته حال و شکسته
بالك کمال ابتذال الله تظلمنه ترحم ایدوب مسؤلن مبذول بویوردی
مزبور رسولنه مرضی البال و مقضی الآمال اولدوغی حالده خلعت
اجازت ویروب خون احسانله طویوردی **الکریم اذا وعد وفا**

واذا الوعد عفا اول وعدنك که انجازی ذمت همتنده فرض
لازم الادا قرض واجب الایفا حکمن بولمشدی مقتضاسیله
خیل سیل رفتارله جویبار صوای و دره وای که هر بری
بر دریا یدی کچدی **نظم**

یا یوب اوسنه کوپری کچدی صودن ؛ نه اول صودن اوشندی نه بسودن

نثر انکروس منحوسك بر طاوس و روی عروس کبی پیراسته
و پرخواسته کشورینی خراب و یباب ایدوب کیسه افلاس کاسه
رباب کبی خالی قودی قرال بدفعالك جان بدکمانی هدف تیر
تدبیر ایدوب لشکرینك کمن طعمه شیر شمشیر کمن لقمه اژدهای
زنجیر ایدوب اول مردارلرك لوث وجودندن مذکور دیاری
آب تیغ بیغ تابناك پاك ایتدی نهر بحر مثال تونای دخی کچوب قرال
کمراهك تختکاهی یقدی یاقدی شمشیر برق تاثیرندن که
سحاب عذابدی دشت و هامونده سیلاب خون آقدی **نظم**

دره وای صوای تونای ؛ کچدی ایتدی غزای غرایی
قلعه اصدی عرشه سلطان ؛ قبضه ماه نودر اکنتان

نثر اسپانیه بکنک پشت درشتی صوب بازوی شوکتی
وبازوی صولتی پست اولدی فرانجه بکی که سور ایچنده محصور
اولوب مأسور بکی یدی حصاردن چقوب لشکر جرارن
یانینه دیردی خشم خشمکینیله خصم پرخشم وکینی کشوریندن ایردی
حضیض چاه ذلته ایمشکن ذروه جاه عزته ایردی
آفتاب همت سلطان جهان اول عقده خسوفده بی نور وفر
قلن ماهه الکی آلیق یولدن تاب وبردی نظم

چنین کنند بزرگان چو کرد باید کار
چنان نماند شمشیر خسروان آثار

بو داستان سلطان جهان ستاننک تختگاه آسمان
اشتباهنده خرم وصحی اولدقدن اکرم دولت اقتدارنک
معراج عرش پایه غزای غرایه عزم وصحبانک ایده
اقتضای قضای سابقه بوندن سابق مذکور ومزبور مقرر ومحرر
اولن سال فرخ فال وفرخنده مآلک ربیع بدیع آثارنده
که سپهسالار نوبهار لشکر ازهاری وسپاه گیاهی احضار

ایتمشدی انوار واشجارک پیاده سنک وسوارینک آلات کرودارن
ومهمات کارزارن تحصیل وتکمیل ایچون غنچه‌دن مغفر کلدن سپر
نرکسدن تبر وسوسندن خنجر اظهار ایتمشدی نظم

سپرهای گل باسنانهای خار ∴ زصفهای گل ارشد آشکار
زلاله بستی خیمه سرخ وزرد ∴ صف لشکر سبزه برپای کرد

نثر دیوان ایوان سلطان جهان وسلیمان زماندن
اناطولیده وروم ایلنده اولان سردارلره وسپهسالارلره
تکرار سحاب شتاب وشمال استعجال اولاقلر ارسال اولنوب
اطراف واکنافده اشراف حکامه یساق لو احکام پراکنده
اولدی که سفر ظفر اثره احضاری امر اولنان اصناف
اجناددن آزاده وبنده هر قنده وار ایسه بی اهمال وامهال
مقام آرام لرندن ومقر حضرلرندن چقوب اسباب جدال
وقتال الله خدم وحشم اصحاب طبل وعلم یانینه مجتمع اولالر هوای
پرصفای عزم رزمله دریا کبی پرجوش اولوب سبزکبی
تمام اندام لری کوش اولوب ندای خوش آوای کوس رعد

خروش غزای غرّای وصدای فرح فزای وترح زدای
کره نای جهادی که سنام دین متین اسلام درمستمع اولالر
احکام قضا مضا وقدر اثر قلب صلب صدور خدم
ورؤس حشم ده سهم وهم کبی نافذ اولوب جیوش نیل جوش
وسیل خروشک افواجی دریا امواجی کبی اضطرابه کلوب
آب روان وسحاب تابستان کبی یوردیلر آت آیاغیله
وکوندز بیراغیله یری وکوکی یوردیلر نظم

هر طرفدن قوبدی لشکر فوج فوج
جوشه کلدی بحر روم واوردی موج
چقدی طاغلر باشنه اورکوب پلنك
کیردی دریا قعرینه قورقوب نهنك

نثر آل عثمانك که صدور ایوان جلال وبدور آسمان
اقبال دورلر دستور قدیمی اوزرنه دستور عظیم الشان
صدر ارکان ایوان خلافت سلطان جهان بدر آسمان
دیوان پر عظمت سلیمان زمان ابراهیم پاشای صف آرای

آصف آرای که اول زمانده هم وزیر الوزراء العظام هم
امیر الامراء الکرام ایدی روم ایلنك سر لشکری و اول
کشورده بکلربکی اولماغن مقدمه جیش نصرت کیش اولوب
مقدما کوس رحلتی چالدردی ورایت فتح آیت ظفر پیکری
قالدردی اول شهسوار دشمن شکار خیل نیل جوش وسیل
خروشی نهروار آقدوب شهردن چقدی بله سنجر بیشه زار
شجاعتك وکوهسار مهابتك بی شمار ارصلانی وقوردی
سلطان بحر وبر وخاقان هفت کشوردن برهفته اوکدن
کوچوب باغلرکنارنده میان سبزه زارده لالهء تر
کبی لعل پیکر اوتاغن قوردی صدور ارکان اعیان
اعیان دیوان رؤس خدم وجوه حشم اهالی موالی عالی
حاکم ووالی مراسم تعظیمی تقدیم ایدوب متابعت خدمتن
اتمام ایدیلر رکاب کامیاب بنده که هلال آسمان عز وجلال
اقبال مثال ملازم اولوب سرای سرور فزا ایندن مقام
دلارای مزبوره الندیلر اما مهام جمهور انامه متعلق

امور عظامك مصدر سلطنتدن ومظهر خلافتدن صدوری
وظهوری حضرتلرینك حضورلرینه موقوفدی طبع منیر
جام جهان نما نظیرلرینك شعوری ووقوفی اولمادن
عقد وحل جل اوقل وقوع وشیوع بولمازدی مقام خلوتده
هنكام جلوتده اونلركله محاورهیه ومشاورهیه منوط
ومربوطدی محل مواصله اولمایجق فلا اقل مراسلهدن
لابد ایدی اول سببدن باب خلافت مآبدن انفصاله
مجال جناب كامیاب آفتاب منزلتدن افتراقه احتمال یوغیدی
لاجرم عامهٔ حشمی طبل وعلم ایله روم ایلی كرخداسنه و
دفتردارینه قوشوب بكلر ولشكر جمع اولمایچون اختیار
اولنان منزل معهودهده ومحل مشهودهده كوندردی كندولری
موالی خاصلری خواص معالی اختصاصلری ایله عنان
یكران رام انجامی مقام سیادته ومقر سعادته بكا انلر
اكلدن كمان كبی كوچ كورنلرك منهییدی دوندردی
رجب مرجبك اون برنده روز فیروزده ساعت سعادت

نظرده سفر ظفر ثمره طالع همایون وطلیعهٔ میمون ایله
خروج براغی كورولدی دوشنبه كون سحردن كه طارم جارم دده
علم ازدها پیكر سلطان خاور دكیلوب آخر كردوندن شفق
كلكونه زین زرین اورلدی شهسوار مضمار جلادت
شهریار كامكار دیار سعادت پای فلك فرسای عزمی
رای دزم كشوركشا ایله ركاب كامیاب هلال مثاله پاصوب
دست حزم عالم آرا ایله عنان جهانستانی طوتدی
همت بلندی ماننده برسمند خرم خرام ورام الجام
وزمین نورد وعنبرین كرد وباد جولان واب جریانه كه
نظم
یوقار وصحرنسه ایرر نجومه ✿ هجوم اتسه ایدر سبقت رجومه
آیاغی التنده قالمز دیونا كاه ✿ اوكوندن صاولور باد سحركاه
نثر
سوار اولدی نشان منحی كه اختر آسمان عز وجلالدی
خال رخسار اقبال وتمثال نعل هلال مثال ساعد بخت و
سعادته سوار اولدی اوكنجه وزرای كامكار وامرای
نامدار واعیان دولت بیدار واركان سلطنت پایدار

رؤس جنود و وجوه وفود خیل کردون کردله سیل هامون
نورد کبی یورودیلر اول سلطان جوان بخت و آسمان
تخت و خاقان جهاندار و تاج بخشک رستم صاحب
رخش و طوس زرینه کفش کبی مقدم خدم و حشم اولان
قوللری قوللرینه تیغ بنفش و بیرق برق درخشله
یری کوکی یورودیلر

نظم

بغرید کوس از در شهریار ۞ جهان شد ز بانک جرس بی‌قرار

نثر صدای رعد آوای درای و ندای نفیر صور صفیرله
سور معمور قسطنطنیه پر اولدی طنین طنطنه کوس آهنینله
شش گوشه زمین و گوش چرخ برین طولدی غبار
مواکب کواکب شمار که توتیای نور فزای دیده عالم در
سرمه چشم آفتاب اولدی اول کجه یوریدی دریا اوللر
یوریوب اللرنده کی دوورباش نورپاش الدایردکلری نه
نجد یوری یه سا اول دیرلردی

نظم

ایرشد و کینه در یوری یه سا اول ۞ انوکچون دنیدی چاووش یساول

نثر عساکر فرخنده مآثرله میامن و میاسر طولوب جیوش
نهر جوشله شهرک سقاقلری پر اولوب کوکبهٔ سلطانک کاوش
صلابتک دبدبهٔ کوس مهابتی کوش سروشه ایردی
زرین سر قمر پیکر علملرک باشی و درفشان نیزه لر
و درخشان حربه لر و سایر صواش قماشی که باقانلرک کوزلری
قماشوردی جوف سمایه و روی هوایه مهیب صورت
و عجیب زینت ویردی ۞

نظم

علمهای شاهی بر آمد باوج ۞ محیط صلابت در آمد بموج

نثر سفید و سرخ و زرد و بنفش درخش (برق) کونا کون درفش
کوکلر یوزن بوردی کوه شکوه و ابر خروش و نیل جوش
بیلر آفتاب آسمان متدارك اوکنجه سحاب باد رفتار کبی یوردی

نظم

ابر تك بحر جوش و رعد خروش
کوه خارا نهاد و خیری پوش
راست است این که باد رفتارش
خاست است از دو باد بیرن کوش

نثر خیول وفیوللك اثقالندن بغال وجماللك احمالندن
ارکان زمین متزلزل اولوب سکان زمان آفاق
جهانده ان زلزلة الساعة شیء عظیم آیتنك مصداقن
مشاهده ایتدیلر خروش کوس وغریو کرنای وصفیر
نفیر وفغان جلاجل رویین درای صدای فحوای
یوم ینفخ فی الصور ففزع من فی السموات والارض
شش کوشهٔ هفت کشورده اولانلر کوش هوشله ایشتدیلر نظم
غریو کوس وبانك نای برخاست
زمین چون آسمان از جای برخاست
بو غوغادن یوللر طاغی وطاشی
اویانوب ویخودن قالدردی باشی
نثر هفت اندام اجرام افلاکه زلزله دوشوب چار سوی
کوی خاکه ولوله طولدی اول زلزله دن چشم مهره اختلاج
بو ولوله دن کوش سپهره طنین عارض اولدی نظم
پیل کران غلغله آواز داد کوه تو کویی که صدا باز داد

نثر بو هیبت برهیبت الله دار السلام اسلامبولدن چقوب
جمشید بهرام غلام وخرشید کیوان مکان واردی قوناغنه
ایردی اوتاغنه کیردی ایوان زحلدن عالی بارکاه لر
قورلوب عرصهٔ املدن واسع سایبانلر طوقلمشدی
اطناب زربفت آفتاب بندشقهٔ بارکاه قرص سیمین ماه
زینت چتر همایون اولمشدی نظم
بو خیمهٔ سپهرکه انجمله زین اولور
شاه جهانك ایچی منقش اوتاغی در
اوردوی آسمانده نجوم اودلرن کورن
طا نور که شهریار زمانك قوناغی در
نثر حلقه لو بیکار که بو بحر بیلا اردی چشمه لر کبی کوزلری
یوللرده قالمشدی اول منبع بحر کرم ومجمع محاسن شیمه
منتظردی آردوی روی آفتاب تابی ایله یورکی صویه
دونمشدی شاه راه امیدده طوروب دیدهٔ انتظارله
ناظردی سلطان عالمك مخیم مکرمی ایله مشرف اولدی

خدم وحشمنك مقدم محترملری يله اول طرف شرف
بولدی ابنوه وپرشکوه اوردوی همایون يله چارسوی
کوه وهامون طولوب خيول وبغالك نعال آتش
تابی يله شاداب سبزه زارلر صولوب بکارلر باشی
وچشمه لر کوزی ودره لر اغزی واره ماقلرا ایاغی
قوروردی شهریار تاجدار رهکذارندن اولان ارباب
احتياج واصحاب نیازك کاسه حرصن وکیسه آزن
طولدروب حرکت برکت اثرله دیار بلغاردن طوغرو یورودی
خیل سیل پویله نهر عزیمتی روان ایدوب مدکبی هر
کیجه برمنزلده مکان ایدوب رجب مرجبنك یکرمی برنده
نادرة العصر دار النصر ادرنه یه که دار الملك بلغاردر
واردی ایردی اول محل رحال اقباله نزول اجلالی يله
شرف ویردی شهر کنارنده سرای عالم آرای جوارنده
خرم فضای دلکشای ده قونوب اوردوی سلطان
جهانجوی يله حوالی نهر وچارسوی شهر طولدی غبار موکب

سعادت باری عنایت باری يله اول دیار اهالی سنه
ادانی سنه واعالی سنه سرمه چشم افتخار اولدی اول
مقام آرامده برقاج کون طورلدی رعیتك شکوی وشکایتی
رعایتی ونکایتی مصلحتی کورلدی طعام انعام عام اله
خواص وعوام انامك خوان آمالی مالامال اولدی
مجاور ومسافر عدل شامل وبذل کامل دن حظ وافر بولدی
سوار وپیاده بنده وآزاده هر نه آراده پراکنده قابوقلقی
وارسه اوردوی جهانجویه حاضر اولدی ادرنه دن کوچلوب
برقاج کون منازل ومراحل قطع اولوب فلبه یه وارلدی
معمورهٔ مذکوره اقلیم عظیم سرفك قدیم شهرلرندندر فلبوس
یونانینك که ذو القرنین ثانی نك اناسنك اتاسیدر
دار الملکی در کوه شکوه کروه لر ودریا موج فوج لر له
اول دیارده کی صحرالر طولدی کنار جویبار مرجده اولان
مرج اخضر سرخ وسفید اوتاقلر وچادرلرله برزیب وزینت
اولدی اول ولایته دخی تاب آفتاب عنایت سلطان جهانبان

ایردی هر بر ناحیه‌نه که بر نوع عاطفتی دوشدی نور حضور
و فر سرور ویردی اوغرادوغی بلادی عدل و داد ایله
آباد ایلدی انصاف کامل و انتصاف شامل الله اطراف و
اکناف ده اولان اصناف رعیتك قلوبنی رعایت قلوب
دلشاد ایلدی روی عروس و چشم خروس کبی پیراسته
و آراسته صفالر و آلایلر کوس صلابتی چالارق صدای
کرنای مهابتی شش کوشهٔ هفت کشوره صالارق قاپولو
دربنددن کچوب صحرای پرصفای صوفیایه که دیار الارك
مشهور شهرلرندندر دخول و نزول بیوردی نهر احسان
فراوانی روان اولوب کنج نیاز و کوشهٔ احتیاجده آج و
محتاج قومادی توشهٔ عطا و خوشهٔ سخا ایله کوکلن کوزن
طویوردی بر نوع عدالتی شهره و قرایه آغدوقرایه یتشوب
ضیای فضل و بذلی اغنیایه و فقرایه ایردی آفتاب جهان
تاب معدلتی معمورهٔ مذکوره‌نك شب تعب و المده و دیجور
جور ستمده قالمشلره نور و فر ویردی نظم

درخت نخلی قنده صالسه سایه ٭ قومزدی تاب و فر خرشید و آیه

نثر شعبان معظمك اون ایکی سنده مذکور دیاره وارلوب
مزبور شهرك جوارنده مخیم مکرم قورولدی اول مکان خرمده
ایکی کون طورولدی افلاق بکندن و صقز بکندن ایلچیلر
کلوب اول طرفلرك تحف طرفینی کتوردیلر
رعایت اولوندیلر مصلحتلری کورولدی

بو داستان فرمان سلطان جهانستان ایلدیکی کشورکشالك
انبوه کروه‌لری و کوه شکوه آلایلری بر له بیله کلوب [illegible] ولایته
صحرای دلکشای صوفیایه جمع اولدقلرینی بیان ایدر

مقدما جنس تعبیرله تقریر اولوب صورت تحریره و سمت
تصویره کلن وجه احسن اوزرنه وزیر صایب تدبیر امیر
صاحب شمشیر ابراهیم پاشای صفدر صدر دیوان آرای
آصف در رایت نصرت آیتی و علم عالم کیرنی بر مقدار
خدمی و حشمی ایله روم ایلینك کتخداسنه و دفتردارینه
قوشوب الارو کوندرمشدی که مذکور کشور معمورك لشکر

منصوری مزبورلوای جهانکشانک یانینه مجتمع اولالردی
صدای خوش ادای وندای پرصفای درای که لسان روشن
بیانله سور پرسرور غزای غزایه جمهور غزاتی وجماعت
کماتی دعوت ایدردی مستمع اولالردی علم عالم کشای
پاشای روشن رایک خروجی ماهچه توقنک اوج عیوقه
عروجی اولاقلر کیدب یتیشدن وارافده سنجاق بکلرینه
وسوباشیلرینه اعلام وافهام ایدیلر سردارلر وسپهسالارلر
اول خبری کوش ایدیجه سحاب نوبهار وسیلاب کوهسار کبی
خروش وجوشله یرلرندن قوپدیلر هر طرفدن سیل خیل
روان اولدی نیستان غزانک قفلان اصلانلری وکوهسار
جهادک پولاد چنک پلنکلری دشت ودر سراسر پر اولوب
تازی سوار غازیلرله اولر یازیلر قالمدی طولدی نظم

نیزه‌لر قالقوب قزل بیراغله ؛ دامن کهساری طوتدی لالەلر
اولدی ظاهر آتش شوق غزا ؛ اول اودک تابیدی کلکون الالر

نثر جوق جوق شوق وذوقله میدان مردانه سنان کبی

باش آچوب کونلر آلای آلای صفا بله دریای وغایه
طالب اوقه قلیجه قلقان کبی کوکس کرنلر کلدیلر ایردیلر ایراغ
ویقین دما یوب اقین یازیلرینه ترک وتازایدن ترکلر
پاشلرینه عجی قزل برکلالەلر یله صحرای غزایه زینت ویردیلر
صحن کلستان کبی سرسبز وطاق آسمان کبی بنفش ورق
ورد وطبق شفق کبی سفید وزرد وسرخ درفش کونا کونله
روی هوا بیشت بوقلمونه دوندی بدر سپر وهلال تبر
وشهاب تیر وبرق شمشیر وقوس قزح کمان واختر
سنانله پشت هامون روی کردونه دوندی نظم

پر ازخار نیزه شد دشت ودر ؛ کل وغنجه اش کشته خود وسپر

نثر ملک الامرای اناطولی امیر مقدام بهرام پاشای
شیر اقدام تحت ایالتنده وحوزه حمایتنده اولان ولایتلرک
جمله سردارلری وسپهسالارلری خدم وحشملری بیله
وطبل وعلملری بازار کارزارن یاراصواش قماشیله
وبزم رزمه لایق وفایق مرتب ومکمل سار وسلب الله

دستور قديم اوزرينه بغا اواسنه كه صحراى عظيمدر
جمع ايدوب بيابانى و دمادم دوكلوب كلن اژدها دم آدم
فوجلرى يله اول صحراى خرم فضايى موج اورر دريايه
دوندردى غبار منثار پياده و سوارله روشن نهارى
شب تاره و جبين سپهرك ماه درخشانى و سنان
درفشانك يلدزى يله پشت زمينى روى سمايه دوندردى **نظم**

كوكك يلدزلرى ايندى زمينه :: دوندى روى زمين چرخ برينه

نثر مجمل و مفصل دفترلر لشكرى كوردى يادنه و يواسنه
دستور ويروب دوندردى توانا سن و كنجن آتى قوى سن
و دنجن چين ايدوب بيرن و نحيفن ستورى ضعيفن
يوردنه و يواسنه كوندردى آناطولى نك جيوشن دريا جوش ايله
يولى كلى بولى قرشوسنه كلوب اول معبردن آق دكيزى
قاره طاغلر كبى كروه بر شكوه و افواج آهنين امواجله
عبور و مرور ايتدى بوغازى لرله اول بوغازدن روم ايلى
يقاسنه كچوب صحرالرا تاكى كروه انبوه كوه مثال الله ما لا مال

اولدى كلى بولى يله بولاير اراسنده اولان بايرو ساير
مواكب كواكب شمار بغال و جمال و ساير مراكب سايرله طولدى
اورادن شاه راه غزايه طوغرلوب قطع منازل و مراحل
ايتديلر سلطان آفتاب جنابك ركاب كامياباننه اولن
لشكر ظفر رهبر و قدر اثرك اثرنجه كتديلر صحراى صوفيايه
ايرب اوردوى همايون نورده سلطان همايون نبرده
واصل اولديلر كوه و دردن هر يردن دوكلوب وارب
بر شكوه جويلر اولدريايه متصل اولديلر **نظم**

سيل خيل اقوب كلوب طاشه طاشه :: يايلور دريا كبى طاغ طاشه
جيش دريا جوش و صحرا پوشيله :: طولدى يازيلر يوزى باشدن باشه

نثر نعل و ميخ مراكبدن پشت زمين شكم چرخ برين كبى
پر هلال و كواكب اولدى طاغلرده بيسى بلدرباشى صرتلر بورنى
دره لر اغزى يازيلر يوزى مواكب راجل و راكب الله طولدى
حواشى و مواشى طاغى و طاشى قورى و ياشى كمورديلر
و سومورديلر بكارلر كوزن صوغولدب دكزلرندلر صورب

کوللرایاغن قورودب دریالر قوللاغنه دم اوردیلر
چون اطراف کشوردن اصناف لشکر انبوه وبرشکوه
کروه لوله اوردوی سلطان جهانجویه که دریای بی پایان
مثال کوه وصحرایه مالامال اولمشدی خیل سیل بویله
دوکلوب کلوب امرای رزم آرای پرحزم وآرای پرآرایه
مجتمع اولدیلر رؤس خدم وجوه حشم فرمان واجب الاذعان
حضرت صاحب قران نصرت قرینه حاضر وناظر اولوب
جناب کامیابدن بادر وصادر اولن لطیف اشارته
وشریف عبارته اعیان ارکان وصدور دیوان زره کبی
مصور چشم سپر کبی مجسم کوش اولدیلر سمع سروش هوشیله
مستمع اولدیلر وزیر صاحب نظیر ومشیر صایب تدبیرك
فکر بکر دلپذیری مقتضاسی ایله فرمان قضا جریان وقدر
توان وارد اولدی که اول حضور وآرامه مناسب مقام پرسرورده
برقاچ کون طوره لر خیام کردون قیام اقامت قوره لر موکب پرعدد
کواکب عددك آتی ویراغی آتلوسی ویایاغی مصلحتی کوره

بو آستانه سنیه بارگاه مکارمك عزیمت ارتحالن صوفیه دیارندن کیفیت انتقالن بیان ایلر

چون مذکور مقام دلکشاده ومحل آرام راحت فزاده
امر اقامت تمام اولدی اول مرادده کورولجك مهام
جهاد مراد اوزرنه خیرله خیر حصوله وصول بولدی متزاید
کوس رحلت چالنوب صدای پرصفای کره نای غزایله
کوش سما طولدی مراکب مواکب دشت ودری سراسر
بورودی حواشی ومواشی طاغی وطاشی باشدن باشه
طوتوب یورودی بیرق بیرقلر ایله اشجار مشاجره نك
قوری بداقلری یاشروب خیول وبغالی حسابك نعال
آتش تابی ایله یاشرن سبزه زارلر قورودی مصادمه
ومزاحمه افواج دریا امواجدن هوا بلای ضیق النفسه
مبتلی اولوب ممر نفس دوتق اولدی ماهچه توقك اوجی
اوج عیوقه عروج ایدوب شقه علم افق عالمده عروس
آسمانه تتق اولدی هنگام گرما یدی اگر هوا ایدی وگرمایدی

قرنمشدی مسامات ابداندن دریرنه قان سزمشدی
قطع سفر قطعة من السقر ایدوکی ظاهر اولوبدرردی
امداد رحمانی و اعداد آسمانی اولمسیدی حرکت برکت
اثر متعذر اولوبدورردی پشت درشت زمینی نرم ایدن
کرم تابستانک سورتن کسر اتمک ایچون هر کون یاغمور
یاغاردی دود سیاه آه عشاق کبی آفاق آسمانی طوتوب
سحرگاهدن قان بولودلر چرخ کبودده آغاردی تاب
آفتابی سلطان کامیابک اوزرندن دفع ایچون سایبان
ابر ظلمانی قورولور و اسب تیزگردک ایاغندن قالقان
گردی تسکین ایچون سقای سحاب آب فشان اولور
و قطار امطار ایله روی زمینی تمکین ایدردی نظم
سحاب و باد اولوب سقا و فراش
صولا نوبت سوپرلوردی طاغله طاش

بو داستان شهریار کامکارک عزیمتندن و غزاسندن
نیتندن خصم بدرای خبردار اولدوغن بیان ایدر

سلطان آسمان سریرک لشکر کشورگیری احضار ایدوب
کوس جهادی چالدردوغنی دیار انکروسک تسخیری
تدبیری ایله لوای جهانگشای غزای قالدردوغنی جاسوس
و ارباب قوال منحوسه خبر ویردی اول بدفعالک نوش عیشی
نیش تشویش ایدوب سور سرور و قصور حصورنی زیر
زبر قلدی جیش بدکیشنک مقدملرنی و خدم و حشمنک
محتشملرنی باب مصیبت مثابه احضار ایدوب کلن خبر
شرر اثری اول بداخترلره اظهار ایدی ایتدی سلطان
بحر و بر و نریمان کر و فر لشکر هفت کشور ایله بلکه اژدر
هفت سر ایله اوزرومزه یورودی کرد مرد نبرد ایله روی
چرخ بربخ طوتوب اوردوی گردون پوی ایله چارسوی کوی
زمینی یورودی مبیر مشیرلری و مدبر مدبرلری و امرای
بدرایی که برآرایه دیرلمشلردی مقابله و مقاتله امرنده
مشاوره و محاوره ایتدیلر اول بدنهاد مغرورلرک
باد غرور دماغلرنی فساده ورمشدی تنزل و تذلله

مجال واحتمال قومادیلر تمنع وترفع بابنده جواب ناصوابی
دیدیلر واشتدیلر آخرکار اول بدکردارلر تدبیری بو وجه
اوزرینه تقریر ایتدیلرکه نفیر عام ایدوب کفار بنی اصفره
نصاری دن کندولره معین وناصر اولن اکبره واصاغره
اول حال مصیبت مآلی اعلام ایدهلر اساطین دار الکفر اولن
سلاطین حیدولهدن استمداد واستنجاد ایدوب اصحاب قتال
واسباب جدالک تحصیل وتکمیلنده تمام اهتمام ایدهلر تقریر
اولنان تدبیره بنا ایلک وجهک بکلرینه رسوللر ارسال
ایدوب احوال پر اهوالک خبرینی ایصال ایتدیلر اول بدفعاللر
دخی بی اهمال واهمال اصحاب امدادک واسباب اعدادک
احضارینه واظهارینه اقبال ایتدیلر نتیجهدن والاماندن
دخی فراوان مرد نبرد وبی کران رجال قتال کلدی ایردی
دمشقارک وخروادک دخی بولاد نهاد خربادلرینی سرذارلری
وسپهسالارلری برابره دیردی بازار کارزاره یارار صاوش
قماشن احضار ایدوب بزم رزمه مناسب ساز وسلکی مرتب

کوردیلر یوز بیک وار بنردهده یارار بنردده سوار
براول مقدار بلکه دخی زیاده آهنک جنکه آماده
پیاده یله هنکام حرب ودار وکیرده وایام ضرب شمشیرده
حاضر وناظر اولوب طوردیلر صوایی ودن ه وای
اوکلرینه آلوب اول ایکی صو یله عدوی کینه جوی تندخوینک
یولنی سد آتش حملهسنی رد ایدا ورصا ندیلر رفیق
توفیق رحمانی وطریق امن وامانی قویوب هوای
اغوای ابلیس پر تلبیسه اویوب یله اکلندیلر صوبه طایندیلر

نظم

قوال بدفعال نکبت انجام ٭ قالهلر تمشیدی کرچه اقدام
بوغیدی جنک جویه اعتمادی ٭ انوکچون ایتدی صوبه استنادی

نثر اول جانبده خصم مخذول مدافعه ومرافعه تدبیرینه مشغول
بو طرفده صاحب قران جهانکیر یله سنجه صفدر دلیرلر
هر بیری جوانی وپیری تیر پرتاب وسیف مسلول وخیل
سیل هجومله هر کون بر منزله حلول ونزول ایدوب کتمهده
خصم بداخترک دفتر وجودینی سودنی ابتر ایتمکچون

يولك طوماريني طي اتمه شعبان معظمك يكرمي ايكسنده
قوناق افلاقلر نام مقامده اولوب مخيم مكرم سلطان
جهانيله اول طرف شرف بولدي قانون قديم عثماني و دستور
مقرر سلطاني اوزرنه روم ايلينك بكلري و لشكري
اوتاق همايون ايله بركون ايلرو يورمك امر اولدي

بو داستان پاشاي معظم سلطان جهان كشاي در مقدم كوچ
كتدوكي و صوابه كوبري يايماغه عزم اتدوكين بيان ايدر

وزير صايب تدبير و امير صاحب شمشير صدر ايوان
عظمت و جلال بدر آسمان عزت و اقبال حضرت
ابراهيم پاشا كه هنكام حمله ده نهنك آتش آهنك
وهنكامه پرستيز وجنكده پلنك تيزچنكدر

نظم

راينك امضاسيدر عنوان ديوان عمل
شمسه شمشيردر طغراي منشور اجل

نثر آفتاب جهانتاب كبي علم عالم كيرن چكوب مذكور
عسكر منصورله اجازت اولدي كه ايلروكيده مقدما

وارب لشكر ظفر رهبرله صوايي عبور و سرم اداسنه
مرور تدبيرن ايده. بو ازللي طوب عرابه سيله يكيچرينك
تفنك اندازلرندن. ايكي بيك شيركير دلاور قابوطلقنك
نيزه دار سربازلرندن كه نيزه يه كوندرسك كوندر كبي
طوغرولورلر. و سپر كبي يوزدوندرمزلردي. بر كروه
پرشكوه قوشولري چين نحوردن چون جمشيد كردون
سريرك بلكه خرشيد عالم كيرك. اوكنجه اول كزيده لشكر
كشوركشا ايله پاشاي پسنديده راي. فلق سپيده دم كبي
شفق كون علم چكوب يورودي. عسكر جرارك قوصلري
درياي زخار موجلري كبي صحرايي و كوهساري طوتوب
سنان درفشانك كه آتش كبي درخشاندي يلدزلري
كوندوزن كوك يوزن سراسر بورودي

نظم

موج اوروب لشكر يوريدي فوج فوج.
طولدي بحر و بر نهنكيله پلنك.
بيدنك اولدي سمانك چهره سي. اولدي دريا قورقوسندن بي درنك

نثر اول مقدم الجيش اولان سردار معظم وسپهسالار كيش
ظفر پيشه‌نك اردوى نجه حضرت صاحبقران نصرت قرين
بله سنجق اولان بيشه زار كارزارك شيرلرى يله يوريوب
بيشه‌ده واردى جيوش دريا جوش وصحرا پوش يوقشه
وانيشه طولدى خيل سيل پوى وجنك جوى يله دره‌لر ايچى
پلنك شكار وشيرگير دليرلر ايله دپه‌لرك باشى
وطاغلرك ايچى وطاشى پر اولدى نظم

حربه‌لر برق كبى تابدار ❀ طيطلو اولمشدى فرق كوهسار
لاغ باغلنمشدى تيغ وكمر ❀ گچمكه ميغه قومامشدى ممر

نثر منزل مذكورده لشكر منصور ايله سلطان غضنفرفر
نازل اولدقده يحيى پاشا اوغلى بالى بك كه ياغى يه قليچ
چالمه آغى يدى اوى تكيه كاهدى چراغنه يانان كمراه
باغيلرك ايچى باغى يدى خواننه قونان نان كفار بد
كردارك خونى يله يوغرلوب صفره سننه دوشنان
طعام صبح وشام نابكار زار ايله پشردى جيش غزا ايله

كيش بغانه يازوقيش تركوتازايشيدى تازى سوار ترك
غازيلر ايله ايراغ ويقينه طورمز آقينه آشردى معراج غزايه
عروج ايدن اوج بكلرى‌نك مقدم لرندندى كثرت خدم
وحشمله محتشم لرندن وفرت عدد وعدد ايله معظم لرندندى
اول سمندر نار كارزار سمندره وبلغراده بكى يدى اونك
قورقوسندن كفار كنار باغ وراغ جقوب لاله وسمن
دن مزدى سرم آداسنده غى طاغى لر انك آدن اشتسه لر
اللرى طوتماز اولوردى وآياقلرى درن مزدى بله سنجه
اولان شيرگير دليرلر كه جويبار داروگيرك نهنك لرى
وكوهسار كارزارك پلنك لرى يدى كلوب اوردوى سلطان
جهانگيره واصل وداخل اولدى پادشاه ماه باركاه وآفتاب
جنابك ركاب هلال مثالنه يوز سوروب حضور پر حبورده
شرف مثوله وصول بولدى جيش ظفركيش نيش دن كوجوب
يوروديلر صوانش قماشى يله آراسته وپيراسته كروه لر
وآلايلر اول صحراى يوروديلر اول زماننده زمين وآسمان

دخی جیوش نیل جوش وسیل خروشه موافقت ومرافقت
اظهار وبدیدار ایدب برسی نعال خیول وبغالدن آهن
پوش اولمش وبریسی بر ظلمانیدن جوشن وخفتان کیمشدی نظم

سما ز ابر پوشید جوشن وخفتان

زعکس خویش کمان کرد مهر روشن تاب

نثر اول آسمان سلطنت آفتابنك اوستنه هر کون سحاب
مشکین سایبان قوردی اوکنجه دورباش برقله چاوش رعد
ابر ساکبك مراکب ومواکبن سوردی نظم

کورب برق تیزك سنانن کیر ∴ فلك ابردن جوشن آهنین
یاغن تیر باراندن ایدجدر ∴ کیر سینه دن سبز خفتان زمین

نثر رمضان مبارکك اون طقوزنده خیل سیل پوی وبادپا ایله
بلغراد اوکنده کی صحرای خرم فضایه وخوش دم هوایه واردی
واوردوی همایون ایله اول هامون مالامال اولدی مواکب
بر عدد کواکب عددك درفشان سنانلرینك ودرخشان
حربه لرینك یلدزلریله یر یوزی چرخ کردون همال اولدی

40

سرحد دیار کفار بدفعالده بر نهر بحر مثال واردی که
آدی صاوایدی ایام طغیاننده وهنکام خروشنده نیل
بر جوش ایله طوقوشسه حمله سی صاوایدی اول نهر بحر
جوش وابر خروشدن عبور وسرمداسنه مرور ایچون
کمیلر اوزرنده جسر باغلمق امر اولندی اول مصلحتك
اتمامی حضرت پاشای صف آرای آصف آرایك حسن
اقدامی ویمن اهتمامی ایله حیز حصوله خیرله وصول بولدی
محکم ومبرم کره کیر زنجیرلر وبرتاب قلابلر ایله خللدن
وزللدن امین ومتین کوپری یاپلوب خیول وفیول وکوتری
عسکر احمال اثقالی ایله اوزرندن کچدیلر متزلزل ومتخلخل
اولمدی لشکر ظفر رهبر سفر نصرت اثردن غالب وسالب
غانم وسالم عودت ایدنجه پایدار وبرقرار طوردی بر بری
بوزلمدی ماه مذکورك یکرمی دردنجی پادشاه ستاره سپاه
بر کون اوکوردی متقدم امرای عظام ومعظم وزرای کرام
دستور اعظم ناظور اکرم حضرت پاشای کشور کشای

بله سنجه اولن لشکر وقوشولن قوشونلرله جسر مزبوردن
عبور ایدوب دار الحربه کیردی کرنای صور آوای مهابتنك
وکوس صلابتنك صداسی اقصای دیار غربه واروب اول
کوشه لرده اولن کفار بدکردارك کوشنه ایردی بیابی
کجن آلایلر وفوجلرله سرم آداسی موج اورور دریایه
دوندی سمند تیزکردك ومرد نبردك غبار مشاری وسپاه
ظفرپناهك کرد سیاهی اوج سمایه ایروب آیینهٔ مهر
وآبکینهٔ سپهر دوندی یارنده سی پادشاه عالم پناه خاصهٔ
خدم وعامهٔ حشم الهکوب کنار جویبارده قوندی
سوار وپیاده بنده وآزاده رکاب کامیابنه ملازم واوردوی
همایون هامون پوینه لازم اولنلره زره وخفتان جوشن
وبرکستوان سپر ومغفر اولشدروب جبه خانه ده اولن آلات
ضرب وحربی ومهمات کارزاری بله سنده کی مواکبهٔ راجل
وراکبه بخش ایتدی آب پرتاب کبی موج اورن سحاب
شکوه کروه لری وفوجلری آتش درخش ایتدی نظم

کیوردی لشکره پولاد چینی ٭ بر آتش ایلدی پولاد اچینی
نثر چون نهر بحر سیمای صوای کجوب عزم کشورکشا ایله
سرحد دیار اعدایه ایردی پاشای پرحزم ورای دشمن شکار
بزم قفتانندن چقوب رزم خفتاننه کیردی جوشن ومغفردن
بالین وبستر دوشندی شمشیر وخنجردن ایکی باشلو اژدر
قوشندی سایر امرای عزم آرای وزرای پرحزم ورایده
بزم قباسندن چقوب لباس باس رزمه کیردیلر طوس
صولت وکاوس شوکت سردارلر سلطان جهاندارك
طرفلرنده چشم خروس کبی آراسته وپیراسته صفلر
باغلیوب حشم پرحشمت پر طاوس کبی کندولره زینت
ویردیلر اول لشکر جرار برجویبار دیکه زراندود
خودلر ومغفرلر حبابی یدی هندی قلجلر دلی حربه لر
موجی وچینی سپرلر کردابی یدی نظم
برآب روان ایدی نه لشکر ٭ موجی زره وحبابی مغفر
لشکر آراسنده شاه صفدر ٭ اختر آراسنده ماهه بکزر

نثر مخبر مکرم پادشاه جهان پناهی قوشادب یکیجری کبی
قونردی میدان آسماندە خرگاه ماهك دایره سنده
هالدیه دونردی چادر بچادر چتلوب طناب طنابه
چاتلوردی یراق ویساقله یاتاقلرده ساق یاتلوردی نظم
خیمه‌ها بسته طناب اندر طناب ❊ کوی از دریا همی خیزد حباب

صفت عرض جیش نصرت کیش

سپاه کیاه شماری شهریار کامکاره عرض‌چون مصراع
طول املدن طویل عرض غرضدن عریض ❊ بر فضاسی
خرم هواسی خوش دم صحرای دلکشانیك اطراف واکنافی
مکشوف وسعت وفسحتله معروف وموصوف فرح فزای
وترح زدای اووای اختیار ایتدیلر سردارلر وسپهسالارلر
جری باشلرنه خبر ویردیلر وبو یوردیلر صواش قماشی یله
لشکر ظفر رهبر وجیش نصرت کیشی احضار ایتدیلر نظم
طوتب یریوزن اسب واسباب جنك ❊ زمین تنك واهل زمان ولدی دنك
نثر ایچینی شوق کارزار بر نار آتش ایمش طاشی بولادجینی

برشکوه کروهلر قاره طاغلر کبی یورودیلر کوندا یراغی
آلتنده یایراغی اچلمش باغلر کبی آراسته وپیراسته آلایلر
صحراتیبی یورودیلر نظم
جریدن دشت ودردریا کوروندی ❊
دمورموجی یله صحرا بوروندی ❊
نثر اسب تیز کردك توزی یله سپهر برینك لاجوردی یوزی
بوزارب آیینه مهر طوندی مرد نبردك فوجلر یله
صحرالر موج اورور دریایه دوندی نظم
بعن صحرالری دریا صانوردی ❊ انی کورسیدی رستم یاصانوردی
نثر آلای آلای کروه کروه وفوج فوج هر آلای بر
دریا یدی آهنین موج وهر کروه برکوهدی
برشکوه اما روان نظم
کوررن دردی اولبا اول وضعه حیوان ❊
نه طرفه طاغ اولورکه طاشی بولاد ❊
نثر هر فوج بر بحر پرموج ایدی بی حد وپایان نظم

عجب بحر ایدی کیم موجی دم مردن * روان اولدقجه آلتندن آسرباد

نثر سنان آبدار ونعل تابداردن جوف افلاک سمکدن
سماکه وارنجه آتش وآب طولدی الندن کمان وسنان بلند
کمند پرشکنج پیاده وسوارله نطع شطرنج کبی عرصهٔ
ارضک طول وعرضی طولدی

نظم

کمک نرکس کبی ششپر الندن * کمک سوسن کبی خنجر بلندن

نثر آفتاب وشهاب کبی مصاحبلری تیر وشمشیر
کلبن پر غنچه وکل کبی مغفردار وسپرگیر

نظم

نیزه ییدی نیزه یه اتسک نظر * خنجر ایدی خنجری قلسک کذر

نثر لشکر ظفر رهبر دشمن شکن بر کلشنه بکزردی که
ایچنده غنچه سی مغفر کلی سپر نرکسی ششپر سوسنی خنجردی
سپاه کیاه شمار ازهار بهار کبی طوناتوب آغ وقزل بورکلر
کلزار غزاده آچلمش تازه زنبقلر وتر لاله لردی آقجی نک
قزل بورکندن دشت وکوهسار باشدن باشه لاله زار
اولدی ینکیچرینک آق بورکندن بستان میدان جهان اوجدن

اوجه آچلمش زنبقله طولدی قوشون قوشون طلب طلب
بولک بولک جوق جوق بی حد وقیاس عربی آتلر
بوینلرنده بحری قطاس وزرین طوق الپارنلر تیر وشمشیر
سپر کبی کوکس کرنلر قلج کبی قولن چقاروب کوندز کبی صوواشه
باش آچوب کیرنلر بولک بولک بولکلر باشلرنده غنی بکلر

مصراع

شهپر بازجان شکار اجل * هر بری یا نار اودو یا الک
قلج یوزلرن کورن بکلر

نظم

قطاس سمند سران فوش سای * بر فرق کردن کشان عرش سای
زبر قطاس ستور وسوار * زمین پرده کی آسمان پرده دار

نثر هر بک بری بر بندن یک اول طول مسافه ده غیرت
عرضله عرض جیش ایدوب مرتب ومذهب ساز وسلبله
بوکرن وقولن کوستردی

مصراع

یوری سا اولدن یسا اوللر * طاغ وصولی یوروریلر

هر کشی یه کیشکن اول دیوب بکلره وآغالره یوللو
یولن وقوللو قولن کوستردیلر امیر صفدر وزیر آصف در

ابراهیم پاشا یسر الله ما یشا حضرتلرینک بر زینت
قوشونی سایر قوشونلردن آرتوغدی قوللنک نوکرلرنک
هر بریسی مرد نبرد وسوار کارزار ایدی ایچنده بر قوشونی
دیجک یوغدی اول کیمی لرک اک کیمی هر نبرده اولورسه
نبرده یار ار نبردده سوار ایدی التنده عربی آتی اوستنده
دربندی جوشنی النده هندی نیزه سی وار ایدی **نظم**

عقاب جان پر در زیر کرده ⁂ نهنگ در میان شمشیر کرده

نثر قوشونی بکلرنک التون باشلو سنجاقلری کوک یوزنده
آفتاب عالمتابه دونمشدی اول علملرک یاننده بیرقلر
اوستنه کنش تابی دوشمش کلکون سحابه دونمشدی **نظم**

هر علم بر فتنهٔ عالمدر زرین کلاه ⁂
ماه اما قدی سرو سرو اما خدی ماه
کوکدن اینمش اولوای نوردر بو ظل حق ⁂
آق سنجاغ و دبنده پادشاه دین پناه

نثر سپاه کیاه شمارک پیاده سنک وسوارنک عددی

وعددی دفترده مقدر اولانه تطبیق وقانون مقرره
توفیق اولونوب مجمل ومفصل کورلوب آلات کیرودار
ومهمات کارزاری محصل ومکمل اول قدر عسکر عرض
اولندی که حدود فلک دوار جنود ملک سیارله آراسته
اولوب مواکب کواکب تیر شهاب ثاقب وشمشیر بهرام
خون آشامله پیراسته اولالدن دیده پیر جهان دیده
چرخ اثیر انوک نظیرینه کورمش نه اشتمشدی بریق برق
سنان جانستان دیدهٔ مهری خیره ایدوب کرد سیاه سپاه
آیینهٔ سپهری تیره ایتمشدی **نظم**

رخ روز شبرنک کشت از غبار ⁂
شد از بول جوشن نجوم آشکار

نثر دربندی جوشنلرک چینی آیینه لرکه اوکلرنده واردن
وار ایدی صافی وروشن آب اوستنه دوشمش عکس
آفتاب کبی تابدار ایدی اول آیینه لر عروس ظفرک جلوه کاهی
ایدی سمای غزای غزانک کمی مهری کمی ماهی ایدی

بوداستان سلطان جهانستانک رحلتی کنار صوادن دیار کفاره عزیمتن بیان ایدر

چون غرض عرض جیش نصرت کیش فرصت انجام تمام
اولوب اول مقامدن کوچدیلر کتدیلر شهر رمضان
مکرمک یکرمی یدی سنده اصلنقمان نام شهر معظمه
عسکر ظفر فرجام وصول بولوب نزول ایتدیلر معموره
مذکوره بلغراد سفرنده باد غارت و سیلاب خسارتله
خراب و یباب اولمشدی نه نافخ نار نه کانس دار اول
دیارده بر دیار قالمامشدی شیرگیر دلیرلر شمشیر
آبدار و آتش بارله دار الکفرک اوجاغنی هم سو یوندردیلر
وهم یاقدیلردی هیل و هیلمانله خیل بی میل و امان سیل
کوهسار و سحاب نوبهار کبی خروش و جوشله اول
کشورک هر بوجاغنه آقدیلردی اول وجهله اولان
والی عالی مقدار خصم بند و عدو شکار یحیی پاشا اوغلی
بالی بک بلکه سنده‌کی حسام خون آشامی دلاور دلیرلردن

45

بسان جان ستان کبی زبان کیرلردن بر نیچه‌سن دل کتورمکه
کوندرمشدی زمام اقدام و اهتمامی اول مهم مملکت تمامی
جانبنه دوندرمشدی اول سردارلر برا و دین دیدکلری
حصارک جوارنده کفار بدکردارله کیرودار ایتدیلر
صبای صفا بخش نصرت اسلام اسوب تیغ آتش درخشله
بر نیچه باش کسوب بر قاچن دری آلدیلر قالانن قاچورن
تارومار ایتدیلر اسیر و دستگیر اولانلری زنجیر تسخیره
چکوب آستان آسمان نشان سلطان جهانگیره کتوردیلر
ذمت همتلرینه لازم اولان خدمتی یرینه کتوردیلر
سعیلری مشکور عمللری مبرور اولوب نظر رعایتله
منظور و مسرور اولدیلر

نظم

عدودن کسر باش دوکر قان بهادر
یدوکی حلال اوله کم قان بهادر

نثر اول قوناقده بر کون اوتوراق اولوندی بوسنه
دیارنک سرداری سپهسالاری خسرو بکدن اولاق کلدی

ایردی. سرم اداسنده اولان بقاع حصین و قلاع متیندن
اریك نام قلعه‌نك دزدارینك کردار سعادت فرجامی جادهٔ
اطاعته کیردی. حصاری تسلیم ایدب مراسم خدمت
اهل ذمت و انقیادی تقدیم ایتدیکی دیو خبر ویردی

بو داستان حضرت پاشای قلعه‌گشای پروادین حصارینك
اوزرینه دوشدوکنی سورلرینه محصور اولان بد
کردارلرك نیوبر شر و شور باشلرینه اوشدوکنی بیان ایدر

چون لشکر کشورگشا بله سلطان جهانستان سابقا مذکور
و مزبور اولان ادایه چوب خیل سیل رفتار لله صفدرلر
اولدیارك هر طرفنه اقدیلر. باد خار بله خرمن دشمن
بدسیرت و فاسد نهادی هوای فنایه ویرب بلاد و قری
دار قومادیلر. نار غارتله یاقدیلر. تونه کنارنده بر حصار
واردی سوری معمور و دیواری استوار ایدی زمینی متین
و مکانی حصین ایدی بلای زمان و قضای آسمان
نازل و واصل اولاجق برهمان اوستی واردی نظم

46

زمیندن اراق آسمانه یقین ∴ زمین و زمان آفتدن امین
نثر بر وجهلك اوجنه تیر نظر یتشمز. و خندقینك دبنه
ریسمان شعاع ایره مزدی. سورینك دوری قصوردن دوردی
سیف حیف و سهم وهم ایچنه کیره مزدی نظم
قله‌سی اوستنده طوغرای و کون ∴ خندقی ایچنده یا تور ثور و نون
نثر بارهٔ سیمین هلالدن بارهٔ رفیعنك ایاغنده خلخال
درج چرخ برین دکی عقد پروین. برج منیعنك قولاغنده
کوشوار ایچی طیطلو بولادهادلرکه. نارکارزارده دوشوب
خصمله دوتشمیجه یوزلری قزرمز. اهرمن نژاد خریادلر
که هیبت پرنهیب کیروداردن برك خزان کبی بکزلری
بوزرمز. پروادین نامی بله اشتهاری واردی. بدرای
بیدینلره مقام و مأوا ایدی. کوهسار کیرودارك قوردلرینه
یورد و بوم شومنه طوغان یواره یوا ایدی. حضرت
ومان واجب الاذعانی بله سپهسالار دشمن شکار پاشای
روشن رای که برق تیغی تیغ برق کبی جهانگشای آفتاب

رایتی رایت آفتاب کبی عالم آرای در روم ایلینک بکلری
ولشکری یله بله قوشولن قاپوخلقی و ینکیچری یله نهر
مثال روان اولوب شهر شوالک اوچنجی مذکور حصار
مشهورک اوزرینه وارب قوندی اول دیارده کی یاریلر
غازیلرک قزل بیرقلری لکه که اشجار گلزار کارزارک بیرقلریدی
لاله زاره دوندی پاشای صف آرای آصف آرای کندو
آلاینه اولان خدم و حشمله قلعه یه قارشو طوروب اول
طرفه خیل جرار سیل وار آقوب چاغلدیلر کفار بدفرجامک
شیر اقدام دلیرلری و مقدام لری چای لری تنکنای
اولماغن جنکه آهنکی قولای چاغلدیلر سوردن طاشره
چقوب اول بدرای لر عسکر اسلام ظفر انجامه قارشو
طوروب آلای باغلدیلر مذکور سردار سرافرازک اردک
وقارشوسن کورمش شهباز بلند پرواز کبی کرندی سوندی
اولمهر سپهر احتشام اردشیر شیر اقدام میغ کردار
سپرن یاپنوب برق وار تیغ الصوندی **نظم**

دشمن اوستینه دلادی آتله طاله اول دریا ایچینه آتله
نثر نیل غیرتی جوشه وسیل همتی خروشه کلوب **نظم**
صوکن فکر ایلمک کتدی اوکندن آلایک بحر دپخقدی اوکندن
نثر اول دلیر خشمکین وشیر پرخشم وکینک یانینده اولان
حشم دن حلقه اخلاصی کوشنده وغاشیه اختصاصی دوشنده
کوتورن خواص خدم دن وخامت عاقبت تهوری تصور
ایدنلر سمند خرم خرامنک لجامن قازویوب طوتدیلر
قومادیلر که برق وار الینه کی یالک قلجله یانار اودکبی
این یدی اول قاره بولود ودود قیر اندود وقار آلودکبی
قارارب طورن آلایک ایچنه کیره یدی میان میدان
دار وکیرده بازار کارزاری کرم ایدوب صواش قماشنی
آله ویره یدی دفتر پرعبر شهور و ایامده برنام قویایدی که
صحایف پرلطایف شاهنامه ده مزبور ومسطور اولان
داستان پور دستان منسوخ اوله کیده یدی اول
نریمان زمانک آدی اکلدیجه بنده وآزاده آفرین باد

ایدوب هر نادی ده بلبش و یاد آنی یاد ایده یدی **نظم**

جهان غوغالری بر آدا یچوندر ٭ سنوك اولدر قالانی یاد ایچوندر

نثر مذکور سردار مقدم دن اول اقدامی کوریجك خیل

جرار سیل وار جوشه کلوب هر طرفدن صفدرلر ببر

وهزبر کبی اکر آشوب ابر کبی خروشه کلوب حمله بر یردن

حمله ایدیلر کردنبرد قانه بولود کبی چرخ کبوده آغوب

تنك تارك شکن حصاردن آشاغه طولو کبی یاغوب

ضرب زنلرله اول قحبه زنلر مرد نبردك متن

و بتننده اولان پولاد سپری آهن بکتری یاموق کبی

آتوب یوك کبی دیدیلر **نظم**

بر نیغ لر تفکلر ضرب زنلر ٭ آلای لر طاغدوب صفلر بوزنلر

آتلدی طوتدی آفاقی چاتلدی ٭ بوزولدی جنك چنکنه دوزنلر

نثر نیزه کبی سر باز لر و تیغ کبی سر انداز لر جانه و باشه

قالمایوب صدای رعد آوای طوب پر آشوبی صریر باب

وطنین ذباب حسابنه المایوب سپر کبی تبر و شمشیره

کوکس لرن کردیلر و دریای دار و کیره کیردیلر اوقه

و زنبرکه بر نفنکه و تفنکه باقمایوب خیل باد پا ایله سیل

بلایه کوز یومدیلر و او غرادیلر شمشیر آبدارله کفار

خاکسارك نار پر شرار پیکارین سوندروب اول پر شین

اشراری شین خیار کبی طوغرادیلر کار و بار قراری

صاچوب ارکندن حصاره قاچوب کیمی بلنلر تنکنای

بروخامت دن قورتولوب جای سلامته ایردیلر

قالانلرینك جانلری نشان تیر تدمیر بدنلری طعمه

شیر شمشیر اولوب بر نجه سی دری آله کیردیلر لقمه

اژدهای زنجیر اولوب اسیر و دستکیر اولدیلر **نظم**

شرار نار هیجا تیر پران ٭ نجه جان خرمنینی حرق قلدی

اجل دریاسی موجی تیغ بران ٭ نجه تن زورقینی غرق قلدی

نثر شیر کیر دلیرلر بر دار و کیر ایدیلر که چرخ سپر آفتابی

یاپیماغله اولمادی کرد نبردك سحابندن اکثنه بولاد

خفتان الدی اوج سپهرده چهره مهر و ماه زرد اولوب

موج آب آراسندغی ماهی جوشن پوش اولمشکن
قورقوسندن قعر مایه طالدی قرال بدفعالک تومور
یا اولی دیدکلری بکلربکیسی که مذکور حصارک مشهورک
بانی یدی مبانی مفاسدک اول مظهر آثار فاسدک بانی یدی
یا باش لقبی ایله ملقب ایدی جرأت و جلادت ایله فرط
شجاعتله موصوف و معروف ایدی بی حد و قیاس مرد
نبرد و سوار کارزار ایله صویک اوته یقاسنده کنار
جویباره کلوب طوررردی حصار ایچنده کی کفار
بدکردارک قوت قلب افاده ایدوب شهامت و صرامتلرن
زیاده ایتمکیچون قوت و زاده حاجت اولورسه امداد
و اعداد مصلحتیچون آلات کیرودار و احصار و مهمات
کارزاری اظهار ایدوب دررردی حصارک صودن
طرفن دخی قبضهٔ تسخیره آلمق تدبیرن ایدوب پاشای
آصف آرای سکزیوز یاران کمی ایچی طولو نهنک جنک
اژدها دم آدمی مهیا ایتمشدی کلدیلر ایردیلر

عدوی کینه جوی تندخویک اول جوی ایچنده اولان
کمیلرینی حصار کنارندن اول دار الکفرک جوارندن
ایردی ایچنده بر کمی یوق بر کمی کمیلر ایله طولوب اول
نهر بحر مثال آسمان پر هلال اولوب قلعه نک صودن
یانی دخی باغلندی حصار ایچنده کی بدکردار جانیلرک
جان بدکمانلری نار قهر ایله داغلندی زورقلرک که
ایچنده کی آل بیرقلردن صو یوزنده قراچکورلمزدی
شفق آراسنده هلال ایله دونمشدی سیاهی
روی جویی شویله قاررر دیدرردی که صحیفهٔ آب مشق
اولمش مثال ایله دونمشدی

نظم

زهر کوشه کشتی بو الای آل ** هان در شفق بود کوئی هلال
زجوش تنان مجذ دی موج آب ** که بودی زخود سر انش حباب

نثر صونک اوته یقاسنده اولان کفار بدکردارک
کنار جویبارده آلای باغلیوب طوررردی کمیلر ایچنده کی
نهنک آهنک جنکجویلر تفنکه طوتوب طاغتدیلر اول

سمای قضادن نازل وسحاب عذابدن واصل اولان
تکرک مرکله وجودی سودلرنك درخت سختنك بارو
برکن دوکوب شرار بیکانله اول طاغی لرك طانلرنی برداغ
ایتدیلر بازار کارزار آریرن صواش قماشنی دوکوب صاچدیلر
کوه سیاه کبی قارارب طورن کمراهلر برك کاه کبی تارومار
اولوب قاچدیلر برکجی رك کمی ایچنده یکرمی وار جنك
آدمی پلنك تیزجنك برسپیز کبی خیز ایدوب واردی
کناره ایردی ایچلرندن برهنك آهنك شیرگیر دلیر
دریای سما سمادن برق تابدار کبی صحرادی چقدی
شمشیر جلادته سرچشمهٔ شجاعتدن آب ویردی کفار
بدکردارك اکثری وصچلوب کیدن الایندن بربدذای
کرازسیرت که حصار صلابتك برغازیدی کوردی که
بوبرغازی یالکوز کناره چقدی فی الحال اول بدفعال
نکبت مآل اوزرنه آت صالدی کلوب اردوکی کبی بو
پیاده که سرو آزادهٔ بوستان میدان غزایدی مجال ویرموب

چالدی اول سرمست سواری که کوهسار مهابتك زبر
دست چناریدی اتندن یقدی بی اهمال واهمال باشنی
کسوب وجودی سودنك دفترینی ابتر ایدب خرمن
حیات بی ثباتن هوای فنایه ویردی نظم
چو عاجزنوازی کند روزکار بوری زماری برآرد دمار
نثر اولکون طاش حصارکه دیواری اکرچه اغاجدندی
اما طاشدن محکم واستواردی آلندی غوغای وغایله
جوف سما پرخروش اولوب خارج سورده اولن شهر
شر وشورله طولوب ایچنه نهر پرجوش غزا صالندی
اول سحاب قضادن نازل اولان سیلاب بلاسده ورده
قابل دکل کوردیلر کفار بدکردار ناچار اولوب دست
اضطرارله خان ومان لرنی اوده اوردیلر جان بکانلرنی
خلاصچون لهب مهیب نار رهایی ارایرده حایل ایتدیلر اول سنبله
هجوم خصومدن برزمان امان بولوب اول بدذایلر جای
حصین وحصن متینه قاچدیلر کتدیلر شعلهٔ آتش آسمانه چقوب

بولاجوردی خیمهٔ زرّین عمودا اولدی اول اودك دودیله
كه سحاب عذاب دیدی كلخن جهاندن طولدی **نظم**

كلخن كردونك ایچی طولدی اود ٭ خیمهٔ افلاكه دودا ولدی عمود
یاندی یرك یوركی اول اودله ٭ كوكلرك یوزی بویاندی دودله

نثر زبانهٔ آتش كه زبان حال الله اول بلاكش لرك احوال
پراهوالن بیان ایدردی عیان اولنجه قارشو بقاده قرار
طوران بدكمانلرك جانلرنه اود دوشدی یا یاس
ناسپاس نكبت لباسك دود مصیبتله مرآت حیاتن پاس
دوتوب كاروبار روزگاری نار حسرتله دوتوشدی **نظم**

بروده اودله بویانمشدی ٭ اوتاده دودده اول بویانمشدی

**بو داستان مذكور حصار مشهور كیفیت محاصره سنك تفصیلن
واسباب فتحنك وجه تحصیلن بیان ایدر واول اثناده اطراف و
اكنافدن شهاب شتاب بعید بریدلر كلوب لر دكنی اخبار
بشارة فتوح سرور اثاری ویردكنی بلدررر**

ملك ملك سیرت وفلك سریر وحسن سریرتك اشارتیله

ادفع الشرّ بالتی هی احسن امر نزاهتمار اظهار اولنوب
وجه حسن اوزرنه سنّهٔ سنیّهٔ حضرت رسالت منزلت
رعایت اولوندی ٭ آیت هدایت آثار **ادع الی سبیل ربك
بالحكمة والموعظة الحسنة** فحواسی مقتضاسنجه
سوراچنده محصور اولان كفار بدكردار جادهٔ اطاعته
تكرار دعوت اولوندی ٭ اول بدنهادلرك عنادلری جای
عصیانده پای طغیان اوزرنه اصرارلری مقرر اولنجه حضرت
پاشای پرحزم ورائ امرای رزم آرای حصاره آتلجق
طوبلری كه آتلجق سوراچنی پرآشوب وشور ایدرذی
توزیع وتقسیم ایلدی ٭ صفدرلرك هربری سنه بر طرفده
بر تعیین وتبیین ایدوب آلات جدال ومهمات قتالك
تركیب وترتیبنی ٭ واسباب ضرب وحربك تحصیل وتكمیلنی
اصحاب داروكیره وارباب تیر وشمشیره تسمیع وتعلیم
ایلدی ٭ اول صاعقه كردار طوبلركه هربری بر آژدر
آتشین دم ایدی ٭ زنجیر تسخیره چكلوب كلدی حصاره

قارشو برنجه یردن قورولدی آتلدی غنجه صدای رعد
آوایله امعای هوای قارشدروب جوف جو سمایی
طوتدی قورولدی اطراف عالمه وکوش هوش اصناف
بنی آدمه طولدی کورولدی بر کورولدی که نه بر زمانده
اشدلدی ونه بر مکانده کورولدی **نظم**

طوب اودنك بولودی صاچوب هوایه اودی
باشدن باشه بورودی صحرایی آتشین موج
طولمشدی آسمانه دود شرار آلود
اولمشدی بحری حربك دریای آتشین موج

نثر هر كون غره صباحدن طره رواحه دك جنكه
آهنك اولوب بزم رزم قورولدی طوردی مطلع بامدن
مقطع شامه دك كفار بدفرجام حصار ایچنده سنکسار
اولدی نار محنتله ایچلری یانوب دود خسارتله طاشلری
بویانوب اول کوردللرك باشلری نه وکوزلری نه سور
ایچکورکافر كبی تنك وتار اولدی سحاب پرعذاب كبی

دخانی آسمانی طوتان پرتف وتاب طوبلرکه برو
طرفدن اورولوردی حصارك اوته دیوارن کوجوردی
اول یانلره متحمل اولان سور متینن سخت دل صرب
قاتی یورکلویدی که اول ضربلری ایچندن کچوردی
اما دیوارنك بربدنی یقلدقده یرینه اون بولاد نهاد
دیونژاد خرپاد بدل اولوردی درخت صنوبر كبی سخت
بیکرلر **واذا رأيتهم تعجبك اجسامهم** هر بری
بر آلای بدلایه باش آهن پوش وآتش پاش اول بد
کردارلرله دیوارك طاشی دموره مبدل اولوردی کیش
بغاة فروج بروجده فوج فوج جیش غزاة خندق
کنارنده جوق جوق کمین کیندن خروج ایدوب معراج
عرش پایه غزایه عروج اتمکه پرشوق وذوق **نظم**

جومزکان خوبانده وصف رزم ساز
یکیدر نشیب وکرد رفراز

نثر بو قارودن تفك تارك شکن وتیر خدنك سرزنش

وعتاب ایدیجك اثناء غادن بی درنك سنك طوب پر
آشوب جواب ویردی صف صف جنكه آهنك ایدوب
فوج فوج آدم كه دمادم یوروردی طرف طرف حصاری
تنكاتنك قوشادوب تفنك انداز سربازلر دریای آتشین
دم كبی موج اورردی بو اثناده بوسنه دیارینك سپهسالاری
خسرو بكدن برید سعید كلدی ایردی سرم اداسنده
اولان بقاع متین وقلاع حصیندن غراغوریجه وبرقاص
نام حصارلرك فتحی خبرن ویردی دزدارلری وایچنده
اولان مرد نبردی مقابله یه ومقاتله یه اقدام ایدن میوب
مقام اطاعتده اقدام طاعت اوزره طوروب دست
ضراعتله دامان امانه یاپشمشلر وحمای حمایت حضرت
سلطان جهان ستانه كیرمشلر اهللرینی وعیاللرینی
خیلی میل یا بیمال اتمدن كندولرنا لان ماللری ومناللری
تالان اولوب هوای یغمایه كتمه دن سحاب قضادن
نازل اولان سیلاب بلا اوكندن كندولری ایرمشلر

ازوروتو سنجاغی بكینك دخی شهاب ثاقب اولاغی كلوب
اول ناحیه ده قلب صلب كفار بدنهادك كسرن وپشت
درشت عدوی تندخویك شكستن رایت نصرت آیت
جهادك رفعن واعلام فتح انجام غزانك نصب اعلام
ایلدی اول كنارده اولان حصین ومتین حصارلردن
دیمتروفجه ونوكای نام احكام وابراملة اشتهار بولمش
صرب قلعه لرك بیضرب وحرب سهولتله دار السلام
اسلامه ضم اولدغن اعلام ایدوب اول بیام مسرت
فزایی خدام سدهٔ سنیه مقامه افهام ایلدی نوای
كرنای بشارت وصدای كوس مسرتله كوشهٔ بام
فلك مینا فامده كوش ملك طولدی بو آیاتك فحوای
خوش اداسیله درواز فلك الافلاك وچارسوی
كوی خاك پرندا اولدی

نظم

اوراختیم درهمه عالم لوای فتح
انداختیم درهمه دنیا صدای فتح

ازفضل کرد کار بنمامی رسد زغیب
کاهی نوید نصرت وکاهی ندای فتح

بو داستان ایکی دفعه لوای غزا ایچون رفعه لقدام واهتمام اولوب فتح میسر اولمدیغی جنکله بیخ بخت درخت عناد خصم بدنهاد قلع اولنوب قلعه مسخر اولمدیغی بیانی ایدر

سابقا تقریر وتحریر تعبیر وتصویر اولونان اوزره مزبور حصانت ومتانتله مشهور ومذکور اولان حصار استواری جیوش نیل جوش وپیل خروش اطراف واکنافدن کاحاطة الاطواق بالاعناق قوشادوب طوررلردی صو یوزندن کمیلرله نهنک آهنک کمیلرله قرادن دریا موج فوج لرو کوه شکوه کروه لرله تنکاتنک محاصره ایدوب اول قلعهٔ کوهسار عصیان وطغیانده طوران تیزچنک پلنکلری صیدقیدن کوررلردی آلات کیرودارله داین کردار کرداکرد کیرودن واوکدن

یمین دن ویساردن حصاری قوشاتمشلردی ضرب حرب وطوب پرآشوبله برجلرینک درجلرنی صیوب بارولرینک بارولرنی اوشاتمشلردی ثرادن ثریایه ایرب دبی قعر زمینه کیروب اول برج اوج سمایه عروج ایدن وبروج افلاککله روبار واولان بارولر سرکشلکدن کچمشلر سایه وارضاکه یوز اوروب یاتمشلردی خیل جرار لیل ونهار نار جدال وقتاله اشتعال ویروب قلعه دوکدیلر اوتوردیلر اول برطاوس کبی برزینت وعروس وار آراسته وپیراسته اولوب طوران سورک یوزندن حصار یحیه لرنی کوتوردیلر استاد نقب زنلر فرهاد وار کوه کنلر لغم اوروب حصارک آلتنه ایرمشلردی سنکین ومتین بنیادینی پولاد کلنکلرله خراب ویباب ایدوب پایهٔ قرارنی مقام احکامدن ایرمشلردی قلعه لرینک آلتن مجوف ایدوب محکم ومبرم تخت درختلر اوزرینه آلدقدن صکره اول چوبلرک

ارااسنده طوب و تفنك طولدروب اودا اورماغله قلعه‌لرى
يرندن كوچورسه‌لر و اول كوه پرشكوه كبى برك قلعهٔ
برك كاه كبى هوايه اوچورسه‌لر كركدى هنوز ماده خامكن
مواد مهام ناتمامكن بى هنكام سپاه كياه شمار ناكاه
حصاره يوروديلر غبار مثار كارزار جهانى طوتدى
كرد نبرد له آسمانى بوروديلر نظم
يوريش طوپى آتلدى جهانى طوتدى چاتلدى
حصارك چوبى و سنكى يرى بيرينه قاتلدى
نثر كيش جاحدين جنكه حاضرلر و جيش مجاهدينك
آهنكنه ناظرلردى برودن بونلر سحاب نوبهار كبى
خروش ايدنجه اوتادن اونلر سيلاب كوهسار كبى
جوش ايتديلر اول قلعهٔ كوهسار صلابتك تيز جنك
و پرستيز و جنك پلنكلرى بو جويبار مهابتك آتش
آهنك نهنكلرى يله دوتوشوب تنور پرشر و شور
ضرب و حربى كرم ايتديلر نايرهٔ جدال و قتاله اشتعال

ويروب اداى فرض غزايه كمال اشتغال كوسترن جمع كماة
غزاتك پشتينده و مشتيننده اولان پولاد خفتانلرى
و چينى قالقانلرى سنك جنكله شمع كبى نرم ايتديلر نظم
آسمان معركه پرميغ اولوب ✿ برق تيغله جهان ايچى طولوب
طوتدى آفاقى صداى داروكير ✿ قورقوسندن اولديلر زار چرخ پير
نثر خيل جهاد خيلى اجتهاد ايتديلر اما اهرمن بدنلردن
لجوج حصاره كيره مديلر اول ديو نژاد پولاد نهاد
خربادلرى ديوار كدكلرندن نيروى بازوى اقدام
و اهتماملة ايره مديلر الامور مرهونة باوقاتها
والظهور مقرونة بميقاتها نظم
اومك اولمز وقتى واردر هر اشك
نفعى اولمز دفعى اولان جنبشك
نثر زمين حربكاهدن سمايه آغان دود سياهك
بولوندندن ياغان قان بارانى يله مضمار كيرودار
رنكين اولدقدن صكره بخار دماى اعدا يله هواى غبرا

تمكين اولوب غبار منار كارزار وكرد نبرد مرد تيز كرد
تسكين بولدقدن صكره جيوش دريا جوشك خروشى
ساكن اولوب حشم خشمكين وخدم پرخشم وكين منازل
ومساكنه معاودت ومراجعت ايدوب ارباب رايات فتح
آيات واصحاب اعلام ظفر انجام مقاملرنده آرام ايتديلر
هنكام شامده كه عسكر نجوم قلعهٔ آسمانه هجوم ايلدى
لشكر جرار حصارى قوشادوب ياتديلر فلق بامده
شفق وار نار قتال كينه اشتعال ويروب كفار بد
فعال الله جداله اقدام ايتديلر **نظم**

جنان آتش حرب بالا كرفت ❁ كه زان شعله در چرخ والا كرفت
زباريدن تير همچون تكرك ❁ زهر كوشه برخاست طوفان مرك

نثر تفنك تارك شكن كه تكرك مرك دى سحاب عذابدن
دشمن اوزرينه ياغدى كمان قضا نشاندن تير خدنك
قدر انداز آسمان جنكه اول قدر آغدى كه پر عقاب
قرآفتابه حجاب اولدى بازار كارزار كرم اولوب

صواش قمايشى صاتلدى اشاغادن يوقارو وحصاره
برج وبارودن اشاغه اوغراش ايدن كماة غزاتك
اوزرينه اول قدر طوب وتفنك آتلديكه يير له كوكك
آراسى آلات ضرب وحربله طولدى يارندسى حصارك
تكرار يوريش ايدوب جيش نصرت كيش بيك خبر بر
سهام ملهم پيام حامى كفار نكبت انجام ومصيبت فرجامه
كوندرديلر اما هنوز غنچهٔ ظفردن كل فتحك آچلجق
هنكامى دكلدى اول بدكردارلرى اوزرندن اولنجه
كيرو دار ايدوب اوزرلرينه هجوم ايدن خصومى كيرو
دونددرديلر **الاستعجال شوم والمستعجل محروم** **نظم**

اين مزو قتى كلمدن عجله ❁ منزله كرچه كم ايدر عجله

**بو داستان اوچنجى دفعه ده رايت نصرت آيت غزاى غزايى رفعه
تصميم عزم وتقديم حزم اولوب پاشاى مظفر غضنفر فر كر
يم اقدامى حسن اهتمامى يله حصار النده غى اولدار الكفرك
ايچنه آروسعادت براشوب دست غارتله النده غى بابا ايدى**

شوال الفرح فال فرخنده مآلك اون يدي سنده روز پيروزنده
صباح نجاح اثرنده كه تباشير صبح صادق شارق اولدي
غازيلر نمازي قلوب نيازي كوشهٔ عرش برينده كوش
سروش ايركوردي لر وساوس شيطانيدن و هواجس
نفسانيدن امين اولان آمين لري قرين اجابت اولدقدنصكره
عروس فتح مبينك جهازي تركيب و ترتيب تحصيل و تكميل
اولوب نصر من الله و فتح قريب آيتنك درايتي له
هوش جوش دريا جوش سرور و حبور بولوب صداي
خوش اداي كوس بشارت نصرت آفاق جهانه
وطاق آسمانه طولدقدن صكره اعداي بدراي
نكبت انجامه پيام حمام اعلام مصلحتي ايچون طوپلر
آتلدي ديواركنكري كه كفار استوار ايتمشدي تكرار

نظم

يقلوب سنك و چوب يري برنه قاتلدي
طاغه بكزر طوب طاشن آتدي لر
يري صارصوب كوكلري اويناتدي لر

نثر يوريش طوپلري آتلنجه بحر حرب پرجوش اولوب
درياي وغانك نهنكلري باش قالدروب كوهسار
كارزارك پلنكلري پرخروش اولديلر و يورودي لر
صداي كوس و نداي كرنا يله طاق سماي طولدروب
جيوش دريا جوشك فوج لري موج آهنيله روي
زميني يورودي لر كل فتح آچلمغچون مغفرلر غنچه‌سي
باش كوستردي عروس ظفر پيكاندن مژكان
كماندن قاش كوستردي جيش ظفركيش جهاد
انديشك پولادپوش و بادخروش آلايلري بر درياي
پرجوش ايدي كه جوشن و زره موجلري يله يوزي
سراسر بورنمشدي فوج كماة غزاتك چكنلرنده
واكنلرنده مجلى سپرلر و مصيقل بكترلر پارپار يانوب
سردارلرك باشلرنده‌كي خود زراندوددن

نظم

اود شعله‌لري كورنمشدي
برآب دواندي نه لشكر موجي زره و حبابي مغفر

نثر صدای مهیب پر هیبت طوب صاعقه کردار که
حصاردن آتلوردی غازیلر آوازۀ رعد نوبهار
نصرت اعتبار ایتدیلر اوزرلرینه آغلو اوقلر اوقلا علو
یاغمور کبی یاغدی بدنلرینه کی تانه یارهلری کلشن
فتحک کللری بلوب غزا بولندی باشلرینه هرنه کلورسه
اختیار ایتدیلر . نظم

یاغدی اوق کوکدن یره باران کبی
یارهلر آچدی کل خندان کبی

نثر پرعقابک سحاب سیاهی یله آفاق جهان بوروندی
نه قرص آفتاب ظاهر اولوب نه شمسۀ طاق آسمان کورندی
روز روشن دشمنک کوزلرینه شب تار اولمشکن
دیوارلرندن کزلندی کفار بدکردار ناپدیدار
اولمشکن لغملر ایچندن اولان طوب اوتنه اودقودیلر
فی الحال اشتعال بولوب برک ایچی پرتاب اولنجه اول
قلعۀ کوه کبی پر شکوه قلعه اضطرابه کلدی وآیت

ان زلزلة الساعة شیء عظیم ظاهر اولوب کافرک
روشن نهاری لیل تار اولدی یا ویلنا قد کنا فی غفلة
من هذا دیوب اول بدکانلر ذلیلتد الله توسل و امان
امانه تمسک قصدن ایدیجه درج آهنین کبی متین و برک
برج لر برک کاه کبی ناکاه هوایه پران اولوب بر آنده
التندن و اوستندن مفروش و معروش نه وارسه کالعهن
المنفوش تار و مار اولدی اول کنج ضلالتده اولان
شوم بوملرک نوم غفلتدن کوزلری آچلدی یوم یغشاهم
العذاب من فوقهم ومن تحت ارجلهم سرن مشاهده
قلدیلر اول دار الکفرک التی اوستنه دوندیکی
عاجزلر صبر اعجاز اثر فجعلنا عالیها سافلها محقق
ومصدق اولدغن بلدیلر دشمن بدفعال نکبت
مآل بو حالده یکن بیرامن سورده حاضر و آهنک
جنکده ناظر اولان عسکر منصور صور نشوری
یعنی نفیر دار و کیری چالوب کره نای وغای پرغوغای

اوردیلر سیلاب پرشتاب کوهسار کبی چاغلایوب
سحاب پرتاب نوبهار کبی کورلیوب برق وار قلیچلرن
سیردیلر وکنار دیوارده کمین کینه کیروب طوران
کفار بدکردارک فرقلرینه اوردیلر ضرب دست
همتله قفل باب دار الکفری شکست ایتدیلر ونیروی
بازوی حمیتله باروی حصار شوکت کفاری پست ایتدیلر
آتش قهرله اول سرکشلرک شهرستان وجودینی
سودلرنی یاقدیلر وآب خنجر جهادله دار الکفرک
اوجاغنی سویوندردیلر نار خسارت وداغ حسرتله
طغیان طراغنده تمکن وعصیان طاغنده توطن
ایدن طاغیلرک جگرلرنی کویوندردیلر اول زهربار
مارلری طعمۀ مور ایدوب اول ناکس سرکشلرک لشلرندن
کرکسلره لقمه ویروب سور جهادده قورد وقوشی
طیور ووحوشی طویوردیلر پرتاب عقابلر که اول بزم
رزمدن حصه کوتوردیلر اطراف عالمه التوب اصناف

بنی آدمه کفار بدکردارک قصۀ پرغصه‌سنی دویوردیلر
اول یقلن برجلرک کوککه آغان غبار مثارندن واول
قریلن بدنلردن روان اولوب آقان قان بخارندن
طاق آسمانی وآفاق جهانی سحاب پرتاب
ظلمانیه بورومشدی

نظم

کورنمزدی کوک یوزی اولمغدن
جهان ایچی پر برقدی تیغدن

نثر برمیغدی که برقی تیغدی صدای رعدی ندای
ویل ودریغدی برسحابدی که پرعذابدی تکرکی
مرگ وغیثی عیث وعقابدی حصارک برقلۀ استوار
واردی که انوک آلتنه لغم واروب ایرمامشدی بنیاد
پولادنهادینه وارکان سخت بنیانینه تزلزل وتخلخل
ویرمامشدی اعدای بدرایدن برآلایی قاچوب
اونک ایچنه کیرمشلردی کیش بداندیشدن برفوج
کندولری موج تیغ میغ کونک اوکندن ایرمشلردی

قعر زمینی هفتمینه کیرسه لرده ذروهٔ چرخ برینه
ایرسه لرده خشم خشمکین برخشم و کین الندن اول
بی دین لعینلر خلاص یوق کوردیلر جان بدکمانلرینی
استخلاص ایچون اخلاص جنانله فغان الامانی اوج
آسمانه ایرکوردیلر حضرت پاشای روشن رای
لشکرکش و دشمن کش و کشورکشای مقتضای
قضای الهی و موجب حدیث قویم نبوی و قانون قدیم
پادشاهی ایله عامل اولدی العفو زکوة الظفر خبرینک
نحواسنه متأمل اولوب اول بر کناه روسیاهلرک
هفوه لرینی عفوه مایل اولدی شرار نارکین تسکین
بولوب لهب غضب زایل اولدی اول بد سیرتلره
خلعت امان احسان ایتدی اونلر دخی طوق اطاعته
شوقله بویون ویردیلر رعیت اولمغه رغبت کوستردیلر
کوهسار طغیاندن اینوب حصار عصیاندن چقدیلر
حمای پرحمایت ذمته کیردیلر عین عنایتله ملحوظ اولدیلر

مواقع جرم و عصیان لطایف کرم و احسانله معمور
صحایف ظلم و طغیان رقم عفو غفرانله مرقوم اولوب
صنایع انعام و روایع اکرامله مخصوص عوارف احسان
و عواطف جودی امتنانله محظوظ اولدیلر اول کونکه
مذکور قلعه فتح اولوب قلعه سنده اعلام اسلام
نصرت انجام مرفوع و منصوب اولدی و اصحاب
غزو جهاد فرصت نصاب منصور اولوب سرورله
مصحوب اولدی قلب صلب اهل صلیب خسارت نصیب
کسر اولوب کیش بد اندیش کفار ضلالت
شعار مقهور و منکوب اولدی **نظم**

علمهای اسلام بالا شده ٭ الفهای انا فتحنا شده

نثر پارنده سی حضرت صاحب قران نصرت قرین **مصرع**

قدر همعنان و ظفر همنشین ٭ بلده سنجاق اولان مواکب
کواکب شمار و افواج دریا امواجله حصارلری و زرینه
کلوب جوارنده کی صحرای خرم فضایه قوندی میان

سبزه زارده خیام گردون قیام قوریلوب گونا گون
سایبانلر اوزرنده چتر همایون طوتیلوب نجوم قروم
روم ایله پشت زمین روی آسمانه دوندی امیر الامرای
صف آرای وزیر الوزرای آصف آرای ابراهیم پاشا ایله
روم ایلینک سردارلری و سپهسالارلری دیوان سلیمان
زمانه حاضر اولدیلر اصحاب طبل و علم و ارباب خیل
و حشم اولان طوس صولت و کاوس شوکت بکلر دست
بوس سلطان جهان ایله مشرف اولوب فرمان واجب
الاذعان حضرت سلطان صاحبقرانه ناظر اولدیلر
ناصب رایت فتح آیت غزایه صاحب بلندهمت خصم بند و قلعه
کشایه یعنی حضرت پاشای رزم آرای و پر حزم و رایه
گران قیمت خلعتلر ویریلوب بی کران احسان اولدی
اونکله بله صواشده یولداشلق ایدوب جرأت و
جلادت اظهار ایدن دلاورلر و افرجلدیلر آلدیلر
تیمارلری ترقیلر ایتدی سایر بکلره فاخر قفتانلر ویرلدی

آدوسان اصحابنک اسباب رعایتلری یکسان اولدی

بو داستان امیر شیر عزم پاشای اردشیر حزم اوبلو نام قلعه نک اوزرینه کتدکنی قدم اقدام وساق جد و اهتمام اوزرینه اولوب اول حصین متینک تسخیری تدبیرین ایتدکنی بیان ایدر

سابقا مذکور و مزبور اولان دیار مشهورده بر حصار
معمور دخی وار ایدی جویبار طونه نک کنارنده قلعه
کوهسارده سنکین دیوار و متین و استوار راسخ الارکان
شامخ الایوان قدیم البنیان عظیم الشان قلعه ایدی خندقی عمیق
و بحق برج و باردوسی رفیع و منیع نه بروجنه مجال العروج وار
نه خندقنه دوشنه احتمال الخروج وار نظم

کورن دردی جهنم چاهیدر بو ٭ عدم منزلکه سینک راهیدر بو
بروجی ایلمش چرخه عروجی ٭ فلک برجینه ایرشمش بر اوجی
قپوسی آهنین و برجی سنکین ٭ اوکی خندق طونه در آردی انکین

نثر قلعه سی رفعتده چرخ اخضره همسر دیواری متانتده

سد اسكندره برابر السنه انامده اویلق نامی ایله اشتهار
بولمشدی آلات كارزار و مهمات كیرودار ایله ایچی
طولمشدی ابطال رجال جدال و قتال ایله مالامال
اولمشدی بدنهاد و دیونژاد لعین اهرمن بدن خربالری
متمردی ازغون ازناورلری یوادن آزمش بوالكه متمردی
حصن حصین بر وادین یاغی باغی الیندن آلنوب اول
حصارك تسخیری و ضبطی دار السلام اهل اسلامه ربطی
تدبیرندن فراغ بالحاصل اولدقدن صكره یمن اقبال الله
پاشای فرخنده رای فرخ فال بو قلعه نك دخی ایچندن
درخت كفر نكبت انجامك نیروی بازوی همتله بیخ تختن
قلعه اقدام ایتدی اول مقامده اقدام عصیان و طغیان
اوزرینه قیام ایدن بدبختلرك وجود بی سودندن بقای
بقایی جنك جنك و چنكال جد الله قلعه اهتمام ایتدی
علم عالم آرای غزایی قالدروب كوس رعدآوای جهادی
چالدروب یورودی دریا موج قوصلر و كوه شكوه كروه لر ایله

روی صحرایی بورودی نظم

شد از سم اسبان زمین سنك رنك
زمینه هوا همچو پشت پلنك

نثر تندجو بارو سیل كوهسار كبی خیل جرار ایله آقدی كتدی
مذكور حصارك اوزرینه واروب كفار بدكرداری سور
ایچنده محصور ایتدی طوبلر قوروب دیوار استوارنی یقماغه
تمام اهتمام ایلدی كمند همت بلندیله بارویی فتحه چقماغه اقدام
تام ایلدی اطراف حصارده برنجه یردن طوبلر قورولدی
اكنافنده خندقده قرار ایتمكیچون مترسلر یراغی كورولدی اول
اثناده سمندره سنجاغی بكی نك یاننده اولان دلاورلردن
برقاچ شیر كیر دلیر دل آلماغه باج نام شهره وارمشلر
ایرمشلر آچ قوردلر قویون سوروسنه كیر كبی كفار بد
فرجامك اوروسنه كیرمشلر اول دیارده اولان بدكردارلرك
یارارلرندن برنجه سن اسیر و دستكیر ایدوب زنجیر تسخیره
چكمشلر كتوردیلر دیوان آسمان نشان آصف دورانه

یوردیلر قراکل بدفعال احوالندن استفسار و استخبار
اولندی جواب صواب ویروب ایتدیلر جوارنده اولان
دیار کفارک شهریارلری ایله استظهار ایدی قوتده اولان
قدرتن فعله کتوروب اولنجه اقتدارن اظهار ایتدی اوزرینه
هجوم و قدوم ایدن عدو کینه جو ایله مقابله و مقاتله
تدبیرن تقریر ایدوب یراغی و یاتی ایله اسبابی و آلاتی ایله
یاغی یاتاغ آتلوسن آتی ایله احضار ایتدی لشکر گران
و سپاه بیکران ایله تختگاه هندن کوچوب یرقرو بالاقبال الله
اوچوب برو کلمک عزمن جزم ایتمشدر برصحرای خرم فضا
و خوشدم هواده سزگله بزم رزمی قورسه گرکدر گروه
انبوه بر شکوهی باشدن ایاغه دیه‌دن درناغه دک
پولاد پوش ایدوب اول اهرمن بدن دیو نژادلری کوه آهنه
دوندردکدن صکره سحاب بادپوش و سیلاب پرخروش کبی
چاغلیوب اوزرینه وارن جیوش دریاجوشک اوکن
باغلیوب قارشو طورسه گرکدر نظم

طوب و تفنک برنجی قوما یسر آتسر ۞
بوزوب آلایلری بری برینه قاتسر ۞
بازار کارزاری قوریسر دخی سزه ۞
آغزلها یرجنک قماشینی صاتسر ۞

نثر اول نیبالکلر بو هولناک خبرلری تقریر ایتدیلر گوش
هوشله اشیدنلرک قلب صلبنه سهم و هم تأثیر ایدر صاندیلر
دکلری اولمدی تازی سوار غازیلر جمعنک کره کوهسار
کبروداری ذبابلری یدی سمعنده طنین ذباب و انین
رباب قدر اثر ایتمیوب بیم و باس خوف و هراس جوفلرینه
یول بولمدی ایتدیلر خصوم شوم آثار دموردن حصار
اولورسه‌ده نار کارزار ایله اریدر موم ایدرز اول
آتش نهاد سرکش خر یادلر قزل قور اولورسه‌ده تاب
سنان و آب تیغ میغ نشان ایله کویندررز و سوندررز قار قوم ایدرز

نظم اولدررز بازیه هونک یوزن ۞
دوندررز یوزبک آهو یوزن

بو داستان مذکور حصاری ایچنده محصور اولان کفار ناچار اولوب صورت اختیارده ضرورت و اضطرار ایله ویردکلری و امان ایله باشلو اول بدکردارلر دارلرینی غارتدن قورتاروب نفسلرینی و ماللرینی و اهللرینی و عیاللرینی تهمت خسارتدن بولندقلری حمایه ایتدکلرینی بیان ایدر

مقدما تقریر و تحریر اولندوغی اوزره مقدم الامراء
العظام معظم الوزراء الکرام حضرت پاشای نصرت رهبر
بله سنجه اولان لشکر کشورکشا ایله حصار مزبورک اوزرینه
دوشوب کفار محصورک باشنه زنبور شر و شور اوشوب
جهان داری اول بدکردارلره طار اولمشدی نوش عیش
لری پرنیش تشویش اولوب اول بدکیشلرک جوف پر
خوفلری سهم و هیله طولوب لیللری پر و یل نهارلری
تیره و تار اولمشدی برنجه یردن طوپ پرآشوب قورولوب
دوردی ضرب جر ایله زخم بی رحم اورولوب دوردی
اول طوپلرک رعد کبی آوازه‌سی فلکلره دوران ویرنده
طولوب سحاب عذاب کبی دخانی آسمانه حجاب ظلمانی اولوب

برق و آتش شعله‌سی هر بنیه طوقونسه حرق ایدردی نرم و
سختی فرق ایتمزسنک و درختی یوق کبی ایدردی بر
سحابدی که بارانی قان برقی مغز پریشاندی بر برقدی که
هوایی یقدوغی یله حصاری یقدوغی دم برآندی نظم

طوب آتلدقجه صاعقه کردار ٭ نیه طوقونسه بادی صرصردی
پرفساد و عناد باغی یوک ٭ باغ عمرینه بادی صرصردی

نثر حصار ایچنده‌کی کفار بدفرجام نکبت انجام اول
احوال پراهوال مصیبت مآلی کوریجک فی الحال دردارلرینک
باشنه دیریلوب مشاوره ایتدیلر اتمام مصالحه مباشرت
ایدن کلمش مختار اولان اختیارلری دار مصالحه تعمیر
تدبیرن تقریر ایدوب ارباب جدال و اصحاب قتال اولان
ابطال رجالک عزم رزمن ابطال قلوب آهنک جنکی
اهمال باینده محاوره ایتدیلر ایتدیلر بو امیر صایب
تدبیر و دلیر صاحب شمشیر که عزم نخجیر اتمش شیر
شکارکیر کبی خیل سیل بوی و رزم جویله دیار من هجوم

وجوارمزه قدوم ایدیدرر پنجهٔ پرشکنجهٔ تسخیر وضرب
حرب ودار وکیرله حصارمزی الماینجه قومز اول امردن
قلعهٔ لطفله ویرمزسك عنادی قویوب جادهٔ انقیاده
کیرمزسك آخرکار عنف وقهرله آلوب شهره هر
خسارتی صالمینجه دارمزه جاروب برآشوب
غارتی چالمینجه قومز **نظم**
کرکدر شمدیدن تدبیر اتمك مدارا دارنی تعمیر اتمك
صوکن فکر اتمین کیشی اولکندر آلن دیشه اوزر ایشك صوکنی
نثر کورمدکوزمی برواډین قلعه سنی که قلعهٔ کوهسار
صلابتدی حصانت ومتانتله عالمده علم اولمشدی
ضرب حربله پنجه یقدی ایچنده کی جنك جوی لرکه جویبار
مهابتك پلنك تیزجنك لری اولماغله اشتهارلری
واردی پنجهٔ پرشکنجهٔ شیر شمشیرله پنجه صقدی جای
عصیانده پای طغیان اوزرنه دوروب اصرار اظهار
ایدن کافرلری شویله وافر قردیکه شهرك سقاقلری

ایچنده سیل خون نهروار روان اولدی اسباب کیروداره
اول بدکردارلرك دانهٔ حیاتنی ثبات لرنی اوزانمجون
هرسقاق برسیلاب بله برنا وداني اولدی صوکنده داماني
المانه یا پشلره هرلحسانی روان ایلدی اوکنده سرکشلك
ایدنلرك آتش قهرله جان بدکمانلرنی کویندردی کمال
قدرت جلالی وقوت جمالی آثارنی اظهار وپدید ار
ایدوب هم نار عنفله یاقدی هم آب لطفله سویوندردی **نظم**
درشتی ونرمی بهم دربه است چوکرکن که جراح ومرهم نه است
جوابراست فرمان ده کامیاب که بارد کهی آتش وکاه آب
نثر روزکار زورکارك ایوسن یاوزن کورمش کاردیده
پیرلر بوسوزلری که تقریر ایتدیلر اول پرسوزلره که کارلری
زاری اولوب نارکار زارله جانلری یانمش زهر
قهر دهرله جکرلری آجمش دود خون آلودله جانلری
بویانمشدی تأثیر ایتدی اول حالده اکرچه اول بد
فعاللر چوقی چوق جدال ایلدیلر کیمی دعوی کیمی

قاضی اولدی آخرکار اختیارلرینک کلامنی کوش
هوش ایله ایشیدوب سوزینه اویدیلر بند سودمند ایله
ایش ایدوب حسام خلافی غلافنه قویدیلر جمله‌سی
قلعه‌ی ورمکه راضی اولدی حصار تمنعدن و کوهسار
ترفعدن تنزل ایدوب زمین تذللده زبان تضرع
و جنان پرتخشع ایله اظهار اعتذار ایتدیلر و امان امان
آصف زمان و صفدر میدان مردانه توسل ایدوب
آفت غارت و مخافت خسارتدن امین و لمغون
بار ذلت ذمته تحمل اختیار ایتدیلر محتشم آدملرندن
بر محترملرینی کوندردیلر کلدی نشان امان آلدی
التدی کوکللری غنچه‌سی کل کبی خندان و شادان
ایدوب جانلرینی و جنانلرینی پرسرور و حضور ایتدی نظم
سبزه ترکیبی اولوب شاداب ۞ اولدی جوی صفالری پرآب
کیتدی ماتم زمانی سور اولدی ۞ سورک ایچی سرور ایله طولدی
نثر حضرت پاشای فرمان فرمایدن اشارتله لوای

جهانکشای سلطانی قلعهٔ سما سیمایک قله‌سندن
دکلوب ندای فرح فزای طبل بشارتله طاق لاجوردی
نطاق آسمان صدای ترح ندا ایله پر اولدی حصارک
ایچنه کیرنه وکاردین دزدار قوندی حصن حصین
بر اوادین کبی بوداخی مرد نبرد و آلات ضرب و حرب
و مهمات کیر و دار ایله طولدی معابد اصنام مساجد
اهل اسلام اولوب چاک یرینی باک طوتوب ناقوس
شیطانی یرینه کوس سلطانی چالندی آب نهر جهاد ایله
اول شهر آبادک خاکی چرک شرکدن آریدوب پاک اولدی
بو داستان سعادسنده بعض بقاع و قلاع فتح
اولوب دار السلام اهل اسلامه منضم اولدیغنی بیخ سخت
درخت عصیان و طغیان اول قلاعدن انقلاع بولدیغنی
و دیجور شرور و آثار کفر و فجور دیارکفادن دور اولوب
ایچنه نور ایمان و سرور امن و امان طولدیغنی بیان ایدر
مقدما مذکور و مزبور اولان معظم و مشهور

حصارلرك فتحی آثاری واقع اولوب اول قلعه لرك
قله لرنده علم عالمگیر جهادك نصبی اخباری اطراف
بلادده اولان اصناف عباد آراسنده شایع وذایع
اولیجق قلب صلب اهل صلیب پر رعب وهراس اولوب
اول بدکیشلرك جان ناسپاس وجان بداندیشلرنه
سهم وهم طولوب نواحی سرمدن برناحیه طوعاً بلا دغا
سلطان جهانه که ماحی رسم رستم وحامی ذمم امم در
اطاعت شعارن اظهار ایتدیلر سایر کافرلر کبی که
حمای پرحمایت ذمته کیرمشلردی رعایته طالب وراغب
اولوب رعیت اولمغه رغبت کوستردیلر وجزیه و
باج واول برده اولان جزیه خرج وخراج ویرمك
اختیار ایتدیلر **نظم** بجزیه دهی یافت چون اختصاص
شد آن قوم ازدست یغما خلاص **نثر** شول بدرایلرکه
جای عصیانده پای طغیان اوزرنه ثبات وقرار
اظهار ایدوب حصین یرلرده کمین کینده طوردیلر

کریبان حیاتلرنی چنك عدوی جنك جویدن خلاص
ایچون اخلاصله وامان امانه یاپشوب خشم وکین حشم
خشمکیندن امین اولمدیلر خیل الغار سیل وار دیارلرینه
آقدی نار غارت وخسارت اول بدکردارلرك دارلرینی
یاقدی لشکر غارتکر فوج فوج موج اوروب دریای
یاغمایه طالدیلر کره نای غزای چالدیلر وصحرایه و
طاغه یقینه واراغه آقین صالدیلر **نظم**
سیل کردار آقدی آقنجی ؛ دار کفاری یاقدی یاقنجی
نثر ماه مبارك شوال فرخنده مآلك یکرمی طقوزنده
حق تبارك وتعالینك عونیله حصار استوار اولنق
فتح اولوب سپاه ظفرپناه پادشاه آسمان آستان
وکیوان مکان اول حوالی یه مستولی اولدقدن صکره
تونه وداراوه کنارلرنده قلاع متینه وبقاع حصینه
قالمدی والی عالی مقداردن واهالی کیرودارده ن
وارباب کشت وکاردن واصحاب کسب وبازاردن خالی

قالدی اولبد اندیشلرك نوش عیشلری نیش تشویش
اولوب جیوش دریا جوش وصحرا پوشك سهم وهمی ایله
اول دلریشلرك باللری وباللری وخیالنی مآللری
طولوب دارلرینی قودیلر قاچدیلر دیارلری مال و
منال الله مالی قالدی ودکین وصوتین ولقوار وارود
نام حصارلر اول نار حسرت وخسارتله جان بدکمانلری
بردود اولان بدفرجام مردودلرك خیل سیل هجوم
اوزرلرینه وارمدن اول شوملرك بوملری نه خصوم قدوم
ایتمدن قویوب قاچدقلری حصین ومتین قلعه‌لردن در نظم
اطراف بیشه‌ها ز کرازان شود همی
شیر ژیان چو عزم شکار افکنی کند
نثر اوبلو حصاری کفار بدکرداردن آلنوب اول دیار
فتح اولندقدن صکره مذکور مرام صعب سهولتله تمام اولوب
وصرمز بوزا اوزرینه خیرله حین حصوله وصول بولدقدن صکره
صدر دیوان وزارت بدر آسمان امارت حضرت پاشای

برحزم ورای امرای رزم آرایه فاخر خلعتلر ویردی
سایر مرد نبرده که صواشده بولداشلقلری ظاهر
اولمشیدی وافر رعایتلر ایلدی هر برسی مراد مراده
ایردی ماه ذی القعده‌نك بشنده پادشاه خلافت
پناه وسعادت دستگاه رکاب کامیابنه ملازم درگاه
آسمان اشتباهنه لازم اولان سپاه ستاره شمارله
حصار اوزرینه کلوب قوندی قدم همایونی ومقدم
میمونیله اول طرف شرف بولوب صحرای خرم فضا
آدم فوجلریله موج اورر دریایه دوندی خیمه‌لر التنده
روی زمین بوروندی چارسوی صحرا آب پرحباب
کبی کورندی نظم
چادر التنده قالوب تخت زمین اولدی صحرا بر درخت یاسمین
نثر اول مقامده کورولجك مهام مرام تمام اولدقدن صکره
کوس رحلت چالنوب لشکر نصرت رهبر چشم خروس
وروی عروس کبی آراسته صفلر وپیراسته الایلر

باغلدیلر هر طرفده خدم و حشم یوریوب کروه
پرشکوهله کوه و صحرایی بوریوب خیل بادرفتارله
سیل نوبهار کبی چاغلدیلر اوینک نام قصبه‌یه واروب
اول مقامده عساکر فرخنده مآثر طرف طرف قونوب
مجتمع اولدیلر سلیمان زماندن و آصف دوراندن
فرمان قضا جریان نه وجه اوزرنه صدور و ظهور ایدر دیو
مستمع اولدیلر اول اثناده ازورنیق بکندن برید
رشید توفیق رفیق کلدی ایردی راجه نام حصار فتح
اولوب کفار بدفرجام الندن اول کنارده اولان
کشور آلندوغن خبر ویردی انکروس منحوسک قابل
صلاح مایل فلاح اولمیان مرزبانلرندن فلاح
یوان نام برکرزبان کیرلک تدبیریله اوچ یوز
سوار کارزار اختیار ایدوب اول بدفرجام نکبت
انجام عسکر نصرت رهبر جوارنه کلمش شکارقیدن
کوردکن دام صیده دوشوب اسیر اولمش بله سنجر

اولان مرد نبرد تارومار اولوب کیمی طعمهٔ مور شمشیر
و کیمی لقمهٔ مار زنجیر اولوب کندوسی هنکامهٔ دار و
کیرده دستکیر اولمش خیل عدوی سیل پوی دن اول
پرخاشجوی تندخوی خبر چالماغه و دل الماغه قصد
ایدوب باش ورمش قضای وطرا ایچون فضای خطره کندو
آیاغی ایله کلوب یاغینک الینه کرمش نظم

بلی بز را چو کیرد آخرین خواب
بپای خود رود در کوی قصاب
قویون چون ایره عمرینک صوکینه
آیاغیله کلور قصاب اوکینه

نثر اول منکوس منحوس فال دن قرال بدفعالک
حالن صوردیلر اول واقعه‌ده واقعه مطابق صادق
خبر ویردی ایتدی اسباب جدالی و اسلاب قتالی حضارده
تمام اقدام و اهتمام اظهار ایتدی ذباب وغایی و کلاب
غوغایی دیردی اوش کلدی ایردی شهریار کامکار

دشمن شکار خصم بدکردارک هجومندن قدم شوملة
اولمیشومک یقین بره قدومندن خبردار اولیجق
لهب غضبی اشتعال بولوب سایر اشغالة اشتغالدن
فارغ البال اولوب فی الحال قتاله اقبال ایتدی . بال
استعجال الله اوجدی یتدی . بی اهمال واهمال طبل ارتحالی
چالدرب کوچدی کتدی

نظم

بلنک آن زمان بجدا زکین خویش ‫.‬
که نخجیر سند بالین خویش .

بوداستان جیوش دریا جوش اسلام نصرت انجام دریادن عبور ایتدکلرینه
وقرال بدفعال فاسد الحال اول حال مصیبت مآلی ایشتدکلرین بیان ایدر

سلطان جهانگیر نریمان میدان دار وکیر ضرب شمشیر
قدر تاثیرله سرم اداسندن اولان قلاع وبقاعی
قبضهٔ تسخیره آلدقدن صکره قرال بدفعال کمراهلک
تختکاهنه وارب پای غزایله اول بدرایک اقلیم قدیمنه
قدوم ایتمکه تصمیم عزم وتقدیم جزم ایتدی مقدما

باشای صف آرای آصف آرای خیل سیل هجوم وبادپایله
اول طرفه یورودی . افواج دریا امواج کروه انبوه کوه
شکوه وغبار سیاه سپاه کیاه شمارله یری کوکی بورودی

نظم

کیدرکن کلدی یوللاری کسدی . اوصولم آدنه دزلردرا وا .
صدای برشکوهن ایشیدن کوه . دوشوب اندامنه لرزه درآوا .

نثر

اول نهر بحر مثاله دخی فی الحال کمیلرله ازرنه وسیع ومنیع
محکم ومبرم خللدن وزللدن امین ومتین جسره بنیاد
اورلدی . استعجال الله الاتی تحصیل وتکمیل اولنوب مهماتی
بی اهمال واهمال کورولدی . اصحاب رای وارباب تدبیر
اونک کبی عظیم الشان بنیانک تعمیری امری اوچ آیده
انجق تمام اوله طانورلردی . مذکور دستور مقدام ملک
حسن اقدامی ویمن اهتمامی ایله اوچ کونده اتمام اولدی .
سلطان آسمان بارکاه وپادشاه انجم سپاه ماه ذی القعده نک
اون ایکسنده جسر مزبوردن عبور ایدب قارشو یقایه
قوندی . عزم رزم کشورکشا ایله بلاد وقرایه هرنه آرایه

که مرور ایتدی جرك شرك دن آب تیغ میغ تاب جهادله
یوندی جیوش دریا جوش وصحرا پوشك درآوای کوب
صدای رعد آوای کوس حرب آفاقی طوتوب طاق آبنوسه
طولدیغی خبر چون واردی عدوی منحوس کینه جویه سرکار
انکروس تندخویه ایردی اول بدکردارك پای اختیارن
جای قراردن ایردی نظم

خبر شد بنزدیك افراسیاب ٭ که افکند سهراب کشتی برآب

نثر سوار و پیاده یوز اللی بیك بلکه دخی زیاده کیرودار
آماده پیکرلری پیکاره یاراز درخت سخت صنوبر و چنار
کبی زبردست و باده غرورله پرسرور سرمست مرد
نبرد احضار ایتمشدی اول خبر شرر اثری ایشیدیجك
جرأت و جلادت اظهار ایدوب کره نای صلابتی
چالاراق صدای کوس همایتی چارسوی کوی زمینه
صالاراق دار الملکندن خروج ایتدی بر مسارعت
وبال استعجال الله فی الحال کوچ ایدوب معراج طغیانه

عروج ایتدی اول بدرای نکبت انجام محتاج نام صحرایه
کلوب اوردو قوردی بازار کارزاری قوروب صوائش
قماشن صاتماغه اول آرای اختیار ایدوب طوردی بزم
رزمده ایراق دن زحمت چکوب وارن مسافرلری ضیافت
ایتکچون واقویاراق کوردی بلوردی که وارن جمشید
خرشید عزمنك ایوان بزمی میدان رزم کؤوس سروری
رؤس صدور شراب نابی خون کلکون نوای چنکی صدای
چنك کلی سپر غنچه سی مغفر سوسنی خنجر کلزار پربهاری
مضمار کارزاردر شاعر ساحر که بو بیتلری انشاد
ایتمشدر اولمهر سپهر جلالك حسب حالی وزرینه بنیاد ایتمشدر نظم

مدامنا من دم اعدائنا ٭ وجامنا جمجمة الرأس
السیف والخنجر ریحاننا ٭ اف علی النرجس والآس

نثر خصم پرکینك مکان معهودی ومیدان مشهودی تعیننه
سبب اولدی که زمان سابقده خیل سیل رفتار تاتارله
اوراده مقابله ومقاتله ایدوب غالب وسالب اولمشلردی

بوم لرینه قدوم وهجوم ایدن خصوم شوم قومك جنك
جنك ومنقار پیكارله بر قرن وبال اقبالی یولمشلردی
اول یورده طالعلرن قوتلو اولیوردی قوتلو كورمشلردی
اونكچون بو دفعه دخی بزم ورزمی وبازار كارزاری اونده
قورمشلردی بو داستانك غارتكرلری تاتار اول كثرته زیاده
الغار ایتدكی عظیم التاثیر خانلردن اول اقلیمه كلمك
عسكری واوروب كفارلكه كیروغار ایتدكی بیان ایدر

اول زمانده كه مغول غول سیر وطیر سیرك قدوم شومیله
بوم رومدن حضور وحبور گیتمشدی بدآیین نوبینلرنك
تغلب وتصلبی سلاطین تخت نشین سلجوقیه قصور ملكدن
دور ایتمشدی رسم سلطنتدن اونلرده انجق بر اسم
قالمشدی روح ملك گیتمش همان قورو جسم قالمشدی
سردار كماة غزاة امیر مقدام دلیر شیر اقدام ارطغرل بك
بن سلیمان شاه كه سرای آسمان قدر خاندان قایی خان آنوك
اهتمامیله آباد اولمشدی مقامی دیار كناره یقین ایدی آقین

یازی سنده كزن تازی سوار غازیلرك سالاری ایدی
استیلای امرای مغولی كوریجك توشه صبرله كوشه خموله
كیروب آلات كیرودار اورتادن كوتورمشدی ناچار
قضایه رضا كوستروب جوارنده كی كفارله دارمدارای
تعمیر تدبیرن ایتمش وسكوت اللهه سكوت ایدوب اوتورمشدی

نظم
زمانه كوردك اگری گیدیجی بوزكن
كوینه كونكی سنداخی كوزكن

نثر دیلرك بند سودمندن كوش هوشله ایشتمش واول
منظوم مرقومك فحوای دلارای آرایله ایش ایتمشدی كودی كه
روم وشامه فتنه طولدی حال كردون دگركون اولدی
بوم شوم همای همایونك یرن آلدی قلجن اصدی یاین
یاصدی سمند تیزگرد نبردك آرقاسندن سفر ایرن آلدی

نظم
آلینی پیكنه چكدی یا ننه غی شمشیر
دلینی كنده ده طوتدی بلننه كی خنجر

نثر اول وجهله بازار كارزار طاغلوب صواش قماشنه
رواج قالمایوب متاع جهاد كساد بولیجق جواهر زواهر

غنایم و سوایمه راغب اولوب ثواب جمیل و اجر جزیل جهاده
طالب اولانلر دریای غزایه طالب سیناب دن و سامسون دن
کمیلرله روم ایلی جانبنه کچدیلر طوبرجه قیری دیدکلری یرده
صاحب سریر ولایت تاجدار اقلیم کرامت صاری صالتق
سلطانک که خوارق عادات قاهره و بوارق کرامات باهره‌لری
ظاهر اولان امیر صورت فقیر سیرت عزیزلردندی نظم
خرق عادات دن ایدوب خرقه ** ترک دنیا دن ایلمشلر تاج
تاجداره یوغ احتیاج لری ** تخت و تاج ایچون اوله محتاج
نثر یانینه مجتمع اولمشلردی اول مالک زاد تقوایه و سالک
شاه راه جهاده جمیعسی مطیع و منقاد اولوب کوش هوشلره
فرمان واجب الاذعانی مستمع اولمشلردی دیار بلغان
و افلاغه ایراغ و یقین دمر الغار و آقین ایدر یوروردی
تازی سوار اوغوز غازیلریله غزا یازیلرنده ترک و تاز
ایدوب ولیمه غنیمتده آج و محتاج قومز تاراش آتشنه
طیوروردی دشت قبچاق مشهور آفاق جنکیز خان جهانکشانک

نبیره کبیره‌لرندن برکت خان الندیدی که تارک مبارکی
افسر اسلام نصرت انجامله زیب و فر بولمشدی خیل سیل
هجوم ایله قاره بغدان و لایتینه قدوم ایدوب اولکشورده
اولان کفار بدکرداره ظفر بولمشدی تونه یالیسی
آق کرمن و کلی حوالیسی اجناد جهاده مقر و مقام محل
آرام اولوب دررردی اول دیارلرده هنوز آثارلری باقی
سرآمدلرینک و سپهبدلرینک کندلری معمور و مشهدلری
مشهوردر تاتارخان یازیسی بابی کولی قوتلوبغا صوی
که معمور مزبورده معروف و موصوف یرلردر سوالف
ایامده اول کنارلرده قرار ایدن طوایف تاتارلری
نسبتله مذکوردر ** نظم
کندیلر کتدی قالدی نام لری ** اکدرر آدلرن مقام لری
قالمز آدم جهانده آدی قالور ** بلنش و یاد ایچنده یادی قالور
نثر تونه‌نک برو یقاسندن اوغوز اوته یقاسندن تاتار
کفاره کوز آچدرموب لیل و نهار خیل جرارله سیل وار

دیارلری نه آقارلردی نار غارت وخسارتله دارلرین
یاقارلردی اول زمانده یدیکه برکته خان عسکرندن
بر فوج اول بحر زخاردن بر موج کشورا فلاقدن کجوب
کوهسار بالقاندن آشوب دیار انکروس منحوسه آقین صالمشلردی
اول ثواب جهاده طالب اولانلره خصم بدنهاد غالب کلوب
کرداب کیرودارده طالب قتال انلری آلمشلردی سابقا مذکور
اولان صحراده مغلوب ومقهور ومسلوب ومکسور اولان
اونلاردی خیل تاتار سیل رفتار آز کفار کرا زسیرت
خیلی جوغدی اونلرجه اون واردی نرده بردی اوبیابن
کاه اوتلور کاه اوتر شکارکاه غزاده کزن تازی سوار
غازیلر کاه طوتولور کاه طوتر نظم
که صفا ویردی می عشق دله کاه کدر
عالمک حالی بودر بویله کلور بویله کیدر

بو داستان فیروز مقدام دلیر شیر اقدام مصلحتم قد وعبور
تمام اولدقدن صکره کیری کسدکلرنی کرا سلدم از نزصبای

صفا اثر وخصم بدفرجام اوستنه کبای نکبت اسدکر بیان ایدر

عسکر ظفر رهبر معبر مزبوردن سابقا مذکور اولان
نهر مشهوری کجدکدن صکره باثنای روشن رای بوتدبیر
دلپذیری صواب کوردیکه اول جسر معمور الاساس قصر
دشمن نکبت لباس کبی خراب اوله تاکه راه خلاص ومناص
مسدود ومشدود اولدغی بلوب خدم وحشم جای جدال و
قتالده تنکنای کیرودارده پای قرار وقدم ثبات
اوزرینه محکم طورهلر رای فرار خاطر فاتره خطور ایدوب
مرآت خیال ضعیف البالده صورت احتمال ادبار ظهور ایتمیه نظم
بماندند رفتن چو پای کریز کف دست کیرد سر تیغ تیز
نثر عساکر فرخنده مآثر میمون میامن وهمایون میاسر
جسر مذکورک جوارندن نهر مزبورک کنارندن کوجوب
بر ایکی منزل ایلرو واروب نازل اولدقدن صکره قرال
بدفعال جیش بدکیشنک مقدم معظمی تومور باولی
دیدکلری لعین بی دینی کوندردی که واروب کوپری یقه

اول بدکمان شویله صاندی که کشورینه کیرن لشکر انکجی
اورکتمکه وارن اقنجی کبی هیل و هیلمانله کلن خیل
بی میل و امانینی کوریجه باد صرصر طوقنمش کاه کبی
تار و مار اولالر راه فرار مسدود و مشدود اولنجه
شکنجه ایله غازیلرک بو غازلرینی صقه بلمدیکه کلنلر
غزا یولنده اولکی غنیمت بولورلر شهادت شربتن نوش
اتمکه جان ویررلر تیر و شمشیره سپر کبی کوکسلرن کررلر
وکوندر کبی باش اچوب میدان معرکه یه که مهلکه
مهلکه در بری پرندن اوکدن کررلر مذکور مأمور **نظم**

واردی کوردی که مصلحت بتمش ** اولاشی غازیلر تمام اتمش
بلدی آنی یقین او بد اختر ** کیمکه کلمش کلن لشکر
ترک رای فرار ایدن کلمش ** اولمن اختیار ایدن کلمش

نثر دوندی کلدی قرال سرکشته اقبال و منکوس
طالع و منحوس بخته اول حالی که موجب ملال و مستوجب
انفعالدی خبر ویردی اول مغرورک سرای سروری

بنای صبر عاشق کبی خراب سینه پر کینه سی کور منافق
کبی پر تاب اولدی جوفی پر خوف و هراس اولوب
جان ناسپاسی بیم و هیله طولدی اول قوندغی یرده که
کنار جویبار ردی قرار ایتدی اطراف واکنافنی طوب
عربه لر ایله احاطه ایدوب حصار استوار ایتدی خیل
سیل پوی عدوی جنک جوی و پلنک جنک نهنک
آهنک اوزرینه وارنجه اولدیارده انتظار اختیار
ایتدی اول صحرا ایله دریا آراسنده بر اوزاق ازماق
کناری ایراق بتاق واردی که اوندن عبور و مرور
غایتده صعب و نهایتده دشواردی قاتی اوینماق
یردی آدمی و آتی کوترمزدی هر نه سنه آیاق باصلسه
باتاردی اکر قرال نکبت مآل کراز سیرت کرک بیر تدبیرن
ایدوب بله سنجه اولان کلا بله کلوب اول کلابک کنارنده
طورایدی طوپ بر آتشینی بر بر قورایدی قدم اقدامله
قدوم ایدن خیل سیل هجومه اورایدی غازیلرک شیرکیر

دلیری نخجیرگاه غزایه وارماغه اول کمراه ممانع اولوردی
سحاب عذابدن نازل و واصل اولان سیلاب بلایه
دافع اولوردی اما قضای مقدر الحصولك وصولی
محقق اولمشدی بصیرتی باغلندی اول تدبیر
دلپذیر له عامل اولمدی نظم

قضا چون ز گردون فرو هشت پر
همه زیرکان کور گشتند و کر

زمانه چو یوز دوندره کیشدن بکنمز اولور ایشی ایشدن

نثر بو طرفدن امیر صفدر و وزیر آصف در مقدمه عسکر
ظفر رهبر سلطان هفت کشور و خاقان بحر و بر زمان
میدان کر و فر اولوب یورودی سپاه کیاه شماری
دشت و دری بورودی کوه شکوه کروه لریله صحرالر
طولدی صباحدن رواحه دك دولت پایداری طلیعه
سپاه شامدن بامده دك بخت بیداری یزك لشکرگاه
اولدی عسکر منصورلر صورا قدامی چالوب مذکور باتاغه

مشهور ازماغدی اوزرینه واردی کمال اهتمامی ظهوره
کتورمدن قصور قومایوب خیول و فیولی جمال و بغالی
احمال اثقال الله اول صعب عقبه دن سهولتله کچوردی نظم

اولو العزم ده چون اوله حزم و رای کلور تدعمی صرب ایشلر قولای

بو داستان جیش مجاهدینله کیش جاحدین میان میدان
کیرودارده مقابله ایتدکلرینی کروه انبوه طغاة بغاة مقابله
کوه شکوه کماة غزاتله مضمار کارزارده مقاتله ایتدکلرینی بیان ایدر

بر صباح نجاح اثرده که کنار میدان آسمان خون شفقله
کلکون و علم عالم آرای ماه سرنکون اولوب لشکر
زنکبار انکسار بولمشدی نظم

شفق کو نخون چهره رنکین نمود برویء فلك زخم شمشیر بود

نثر چین سحردن سلطان خاور لوای اژدها پیکرین قالدروب
عسکر نور ظهور ایدنجه سپاهی سپاه شب ناپدید اولوب
مواکب کواکب تارومار اولمشدی نظم

تیغ کشید اختر عالم فروز لشکر شب کرد هزیمت ز روز

نثر تباشیر صبح ظفر ظهور ایدوب افق عالمده سپیده‌دم تبسمه و صبای صفا اثر تنسمه کلنجه هوای غزا ایله پر جوش اولان جیوش دریا خروش اضطرابه کلوب سنجقلر ایاغ اوستنه قالقدی و توغلر باش قالدردی قلبگاه سپاه ظفر پناهده و یمین و یسار و جناح نجاح آثارده صوانش قماشیله آراسته و پیراسته مرد نبرد و سوار کارزار صفلر باغلایوب طرف طرف قول قول نوکر و قول طوردیلر

نظم

آلایلر باغلنوب صفلر دوزلدی ∴ چالندی کوس و سنجقلر چوزلدی

نثر حضرت صاحب قران نصرت قرین میمنه‌ده یمن و یسار نده یسر جهرهٔ زمان نور رای عالم آرا ایله روشن عرصهٔ جهان نور عدل زمین پیرا ایله گلشن الوان تیغ میغ رنکین اولوب میدان جنکه آهنک ایتسه مهر جهانکیر هنکام عزم رزمده خرم بهار کبی نوجوان ایام حزمده

دوز کار دیدن کبی پیر

نظم

بپوشید جوشن برافراخت ترک ∴ چو سروی که بیغش بود بار و برک
ز شمشیر بولاد چون شیر مست ∴ بکشور کشایی کلیدی بدست

نثر میمنه و میسره قلب و جناح یکسره آلب ارنلر له سنان کبی باش آچوب میدان جنکه کرنلر له قالقان کبی اوق قلیچه کوکس کرنلر له ترتیب اولدقدن صکره دمور طاغلر کبی فوجلر یرندن قوپوب یورودی آدم دکیزنک موجلری دم باد جهادله حرکته کلوب بر یوزنی بورودی عجب دریا یدی که ایچی طپطلو قلیچ بالقلری و قلقان بالقلری شامی نیزه‌لرک سنانی رومی حربه‌لرک یلمانی اول بحرک ایچندن آتلوب هوایه قالقان بالقلریدی

نظم

ز تاب عکس شمشیر بلالک ∴ بماهی کاو گفته کیف حالک

نثر اول جناب کامیابدن اشارت بشارت فزا ایله پاشای کامکار ارجمند بخت بلند و طالع سعادتمند ایله سمند سهند مانند سوار اولوب خدم و حشم سلطان عالمدن مقدم

بله بنجه اولان کوه شکوه کروه لرله یورودی طنین طنطنهٔ
مهابتله زمین وآسمانه ولوله وزلزله براغوب دریای
آهنین موجله طاغی وصحرایی یورودی نظم
بجنبید جنبیدن با شکوه ☆ چو از زلزله کالبدهای کوه
نثر کنش شمت راسه کلدکده که خصم سرکشک هنکام
زوال دولتی وزمان انهدام اساس شوکتی یدی هنکامهٔ
دار وکیر قورولاجق یره یقین وارد یطوردی جیش
بدکیش عدوی کینه جویک قوناغنه اول آغنلرک قراسن
کوردی سمندره بکی بالی بکی که کوهسار کیرودارک
قوردی یدی میان میدان ضرب وحرب اول شیر
دلیرک یری یوردی یدی اول دیارک کفاری بله نزدیکی
اونیایوب بازار کارزاری قوره کلمشدی منقار مرغ
تیز رفتار تیر وپنجهٔ پرشکنجهٔ شیر شمشیری اول بدکردارلره
اوره کلمشدی یاننه قغرب اولکک بیردن بو شیر دلیر
دار وکیر تدبیرن صوردی خیل بی میل وامان خصم بدکمانله

میدان محاربه ده پنجه طوتشمق عدوی تندخوی پیکارجویله
مضمار مضاربه ده نه وجهله اورشمق کرک دیو استخبار
واستفسار ایدی مذکور امیر روشن ضمیر ایدی دشمن که
خصم قدیم در یاوز عزیم در اوزلغله طوتوب اول بدرایک
قولاین اولامق کرک عدوی شورانکیز کینه جوی مور
بی زور اولورسه ده خور کورمک اولماز نظم
دانی که چه کفت زال با رستم کرد ☆
☆ دشمن نتوان حقیر وبیچاره شمرد
دشمنک ضعفن کوروب طوته قولایی کورکه الماسه ایش ایشلر قالای
نثر انکروس منحوسک بلنک خوی جنک جوی لرنک عادت
قدیم لری بویدی که ضرب وحربه تصمیم عزمت ایدیجک
باشدن ایاغه دک بیدن درناغه وارنجه آتی وکندوسی برکستوان
آهنله مغفر وجوشنله بورونوردی همان دود اینجک
اخکر قان بولود اینجنده اختر کبی ایشلر کوزلری کورونوردی
اکربنا مذکور امیر صایب تدبیر اونلرکله میان میدان مزاحمهٔ

مصادمه‌نك غایت صعوبتندن خبر ویروب ایتدی اول
آتش نهاد خرباد لر حضیض پایدن ذروهٔ فرقده وارنجه
یولاده عرق اولمشلردر تاب حمله ایله جمله بریردن هر بر
فلك صلابه کندولری اورسه لر سیلاب نوبهار سینهٔ کوهسار
پاره‌لر کبی خرق ایدرلر سنان تابدار و آتش بارلر ایله
هر بیره طوقنسه لر حرق ایدرلر مقتضای رای حزم آرای
اولدرکه عزم جزمله سیل بی میل و امان کبی اول بدگمانلر
هیل و هیلا ایله اوزرلرینه یوردکلری کبی اوکلرندن ایرلوب
آیرلوب یول ویره‌وز حملهٔ تیز ایله تاب و شتاب و خیز ایله
لجه‌وار دقلرنلین بوکرلرندن کیره ور شمدیه دك الرجوع
وکرآز اول کزارلری که آزیلری نیزهٔ دراز درشکارگاه
غزاده بویله آولایی کلمشدر کینه ده اویله اتمك کرکدر
شیر جوان میدان رزمه عزم ده نرقدر دلیرسه دار و گیر
تدبیرن کرك بیردن اشتمك کرکدر نظم
آنجه در آینه جوان بیند ٭ پیر در خشت پخته آن بیند

نثر اما بولشکر عظیمك رسم قدیم اوزرینه یوم مشهوده کی
وضع معهودلری اول قوم عنودله وصر مزبور و طور مسطور
اوزرینه مقابل اولماغه قابل دکلدر جمال و بغالك اوستنده کی
احمال اثقاله تلال و جبال کبی بارگران بیکران ایله عسکر
مظفرك آردی مسدود و مشدود کن ایرلوب خیل شوم
سیل هجومه یول ویرمکه خصم بدرای کلوب آرایه کیرمکه
متحمل دکلدر باثنای رزم آرای برحزم و رای اول کلام
فصیح النظامك معنای صحیحن و فحوای صریحن کوش هوش ایله
اصغا ایدیجك بر زتحمل ایتدی طوردی تأمل ایتدی ضمیر
منیر جام جهان نما نظیرندن که مرآت اسرار حدسیه و مشکات
انوار قدسیه در سانح و لایح روشن و واضح اولان تدبیر
دلپذیری مذکور امیره تقریر ایدوب ایتدی قونارز دیو تعزیر
ایدوب عامهٔ خدمه دستور ویره لوم هنگامهٔ جستن اوزرمزدن
ایرلسون اوندن صکره سبکبار نبرده یارار پیاده و سوارله
مضمار کارزاره و میدان کیرودار کیرلسون بو فکر بکری که

اشتدی بالیبك تحسین و آفرین ایتدی ایتدی تحقیق ایلدم کم
رفیق شفیق توفیق طریق حق که حقیق قبولدر اصحاب نقول
و ارباب عقول یاننده معقول و مقبول در رهبر اولدی اول کون
بو سر دقیقه که بحر عمیق فکر سحیقدن ظهور ایدیبدر خاطر عاطر
و ضمیر منیر پاشای روشن رای رزم و گلشن
آرای سرای حرم مظهر اولدی

نظم

دلك در منبع رأی صوابك سوزك در مجمع فصل الخطابك

نثر

اولدای کامل الله عامل اولوب پاشای دریا دل
بویوردی خدم و حشم قومق یاراغن کورهلر پادشاه
ستاره سپاه و سلطان آسمان بارگاهك یاغی باغی یه
قارشو اوتاغن قورهلر امرای صف آرای آلایلرن بوزمایوب
آهنك جنکه حاضر و ناظر طورهلر اوچ بکلرینه امر ایتدیکه
بلهلرنجه اولان قرق اللی بك آقنجی ایله ایچلرندن یکینی
کزین ایدوب آتی یکینی و گندو دنجی ایله اول بازیده که
بازی کارزار قورلسه گرکدر برکنارده طرح اولوب طورهلر

بزم رزمی کیبك یردن تماشا ایدهلر صوش آتشنه ال صونمیالر
اوغراشه قارشمایوب صبر ایدهلر آنکادککه کونلر اول
بدای لرك آلایلری یرلرندن قوبوب یورودی گرد
نبرد و غبار کارزار اطراف و اکنافی بورودی و بندن صکره
کمین کیندن چقوب اول لعینلرك آردلرندن کیرهلر
کمین زخم سنانله کمین ضرب گرز گرانله یقهلر کمین پنجه
برشکنجه شیر شمشیرله صقهلر اول بدکمانلره امان ویرمیوب
قیرهلر مذکور بکلر دستور صایب تدبیرك فرمان واجب
الاذعاننه امتثال ایتدیلر امر اولنان یره وارب بولن
قضیهٔ مرضیهنك اتمام مهامنده اهتمام و استعجال ایتدیلر
باقی سوار و پیاده بند و آزاده اول صحراده بیدای خرم
فضاده آهنك جنکه مهیا و آماده اولوب ساقی بزم
رزم جام حسامدن بادهٔ خون کلکونی قاچن صونردیو
طورورکن ناکاه اول گمراه میشوملر حق القدوم بر
طوب پرآشوب کوندردیلر کلدی آلایك اوکنه دوشدی

صداي مهيب ونداي پرهيبله صلاي كيرودار كيرودو
الا روده مرد نبرده اعلام وپيام پيكاري افهام ايتدي نظم
پيك قضا بداد بجانها پيام مرك *
* شد استوار در هدف جان سهام مرك *
ساقيء مرد افكن احداث روزكار *
* اندر فكند بادهء باقي بجام مرك *
بو دلستان امر شير عزم فرمان شير حزم
بزم رزمي قوردغي ميان ميدان رده صواش قماشي
صاتلماغچون بازار كارزار طودوغي بازار ايدن
اولطوب كه آوازه سي چارسوي كوي خاكده ودروازهء
افلاكه طولدي * آتلنجه قطع ليل ودفع سيل كبي كه منعه
ودفعه رده وسده قابل ومتحمل دكل كوه شكوه كروه لر
دريا موج فوج لر ظاهر اولدي * قوال بدفعال انكروس منحوس
مصراع براراسته صفها چو چشم خروس * نتو عروس كبي
شفق كون بيرقلرله افق كردوني بورودي * بوروسي

اغردب نفير صور صفيرني چاغردب يورودي نظم 81
قيامت قوبدي چون بوري چالندي *
* صنا سن كم اجل صوري چالندي *
زشور يدن ناله كرده ناي * در افتاد تب لرزه بردست وپاي
نثر اول بدرأي لر اوج الاي اولوب صحراي پرغوغاي
وغايه طولوب اوج باشلو اژدرا ذرفشان كبي آغز
آچدي * وسنان درخشان ودرفش درفشانله روي
آسمانه اودلر صاچدي * وجيش نصرت كيش اسلام فرصت
انجامك اوزرينه هجوم ايتدي * عامهء خدم وحشم واكثر
نوكر وقول قول قول قوماغه مشغول ديلر * اول هنكامده كه
كفار بدفرجام قدم شومله قدوم ايتديلر * حضرت
خداوندكار دشمن شكارك مواكب كواكب شماري اراقده ايدي
باشاي رزم آراي پرحزم وراي كمين كاهده اولان
سپاهي كورمكه عزم ايديدرردي * اول ياراقده ايدي
بريدن بريد طير سير وارديلردي * خصم ميشومك

هجومی خبرن ویردی فی الحال یمن اقبال الله کلدی دشمن
شکن تیغ زنلرک که آن سز جانسز بدنه دونمشلردی
روح بر فتوح کبی ایچلرینه کردی نظم

آلای باغلندی سنجقلر چوزلدی
یاساندی قوللر وصفلر دوزلدی

نثر دریای جهان پیمایه بکزر آلایلر باد جهاد ایله
اضطرابه کلوب یورودیلر صحرای وغای کرداب سیر
آتش تاب وموج تیغ میغ کونله یورودیلر نظم

جوی اجل درکو یا جیش زره پوش غزا
کم تیغ موجی در اونک چینی سپر کردابی در

نثر کلزار بر بهاره دونمش کوه شکوه کروه لر نوک سنان
جان ستان ایله بر شوکت اولوب آتش برشرار
کبی حرکته کلدی ویالک قلچلر اوده شعله لر کبی تاب
اوردی سپرلر کوکس کردی کمانلر قاش چاتدی
قلچلر خصمه الصوبوب کوندرلر قولن اوزاتدی علملر

یوریش عزمن ایدوب ایاغ اوستنه طوردی نظم

علملر قلدرر افلاکه باشی
اوزادوب بوینینی کوزلر صواشی
قتیلر بلکی ایلدی اوقلر اشارت
که ایده بردمده جان نقدینی غارت

نثر ایکی طرفدن کوس رعد خروش حرب اوریلوب نفیر
صور صفیر دار وکیر چالندی میان میداندن ده بازار
کارزار قوریلوب دلال اجل الندن قبای بقا
یوق بهایه آلندی نظم

نهاد جهان را درافتاد جوش
برآمد ز بازار عالم خروش

نثر آرا برده بر زمان چرخجیلر فوجلری دریا موجلری
کبی قوشدیلر بحر حربک جذر و مدی ایله کاه چکلوب
ایرلشدیلر کاه کنه اولاشوب قوشدیلر بر عجب چرخ
جنک اولدی که چرخ فلک دنک اولدی نظم

بر نبرد اولدی که چرخ سالخورد
کورمشدی اکا بکزر بر نبرد

نثر مبارزلرک باد حمله سیله هوای وغا تموج ایدوب

سنجق بيرقلري يلبدي كوس حرب كوكلر كبي كورليوب
قلج لر شمشك لر كبي يلبدي طلب لر اوكنده طوروب طلب
كيرودار ايدن جكرداز لرك يوركلري طلبدي مخنث لرك
كر حر حرب دن قرب قورمش قالمشدي قلج يالكي طوقمدن
بكزلري كله دوندي بزم رزم ايچنده جام حسامي نوش
ايدوب سرخوش اولان بهادرلرك خون لاله كون ايله
يوزلري قزل كله دوندي سازنده جنك يعني تيرخدنك
آهنكنه كرم اولوب بهادرلر كريبان حياتي يرتردي لر
ساقي اجل اليندن تيغ كبودك شراب زهر آلودن دادمدن
مخنث لر سيركبي يوزلرين بورتردي لر دوكلمش صراحي
كبي قانلري قاچدي ايچلمش پياله كبي بكزلري اوچدي

نظم

امير صفدر وزير آصف در پاشاي رزم آراي غضنفر
كوروب اول حالي كرميتندن ايدر ظاهر شجاعت مقتضاسن
صغشمايوب قبايه غنچه كبي چقوب چاك ايتدي كل كبي يقاسن

نثر

جام كلكون حسام پرخوني نوش ايدنجه غازي لرك

جوش وخروشي زياده اولدي زخم خار سنان نيزه ايله
غنچه كبي سينه لر چاك اولدقجه كل كبي كوكلري كشاده اولدي

نظم

كاسه لر كبي طولنديكلده لر ايچلري قاندن طولو كلكون شراب
بزم رزمي كرم ايدب جام حسام جرعه لر كبي صاچلدي خون ناب

نثر

اول طرفدن بدنهاد خريادلرك باد حمله لري تند
اولدقجه بو جانبدن تازي سوار غازي لرك دلاور
صفدرلري آتش كبي خيز ايتدي لر پلنك پولاد چنك
كبي خصم بدحم دن زخم يدكجه آهنك جنك وستيزي
تيز ايتدي لر جيني سپرلر ودربندي بكترلر دليرلرك
مشتنده وپشتنده ضرب شمشير سينه شكاف وزخم سنان
جان سوز ودلدوز ايله پرتلدي ودلكلدي جانزوار
زبردست سردارلرك وسرو كبي كردنكش آتش كردارلرك
بورونلرني وبويونلرني كرز كران وخم كمند شكسته وبسته قلدي

نظم

سينه لر پرسوز اولدي تيغ آتش تابله
جيني قلقانك دهاني طولدي خون نابله

کوزلرندن جوشنک خون جکر جقدی سرب ؛
؛ اولدی اول جوینک حبابی لہ یوزی پر آبله
نثر بزم رزمک سرخوشلغندن دیوانه‌لر کبی بوزدغان
باشی قابه قلچ یالنجاغ اولوب یوروردی ؛ بدخوی عربده
جویلر کبی اول کوردکنک کله سنه یومرق بوار دکنک
اکسه سنه سیله اورردی ؛ مصراع
صرصر برک ریز باغ حیات ؛ یعنی آهنین کرز که کوه
پر شکوه البرزه برک طوقنسه برک کاه کبی صرصر دی
بزم رزم ایچنده بخر کله‌لر کاسه‌سن که باد غرورله طولمشدی
بوشالدوب سرکران اولمشدی ؛ مصراع تیغ یعنی که برق میغ اجل
تیر تیز آهنکک که سازنده جنک ادی ؛ نوای خوش اداسن
کوش ایدیجی کرم اولوب ؛ مبارزلر الندن که ساقی مجلس کار
زاریدیلر شراب خوننابی نوش ایدیجی بی شرم اولوب
دیوانه‌لر کبی صویوندی عریان اولدی نظم
کرز سرخوش اولوب باشی قابه کرز ؛ یورر دیوانه‌وش شمشیر عریان ؛

یا تورچینی سپر یوزی چالنمش ؛ دوشر مغفر اولوب اغزی طولوقان
نثر میدان دار و کیرک مهابتندن انس و جان بحر دهشته
طالمشدی تیر قدر تاثیر حیرت برماغی یدی که دهان کمانده
قالمشدی ؛ شمشیر سینه شکافنک که قلهٔ کوه قافه طوقنسه
یاراردی ؛ ضرب پر شکوهندن زبان سنان جان ستان
انکشت عبرت ایدی که یاره‌لر اغزی نه المشدی نظم
سنانک نی شکر کبی زبانن ؛ صورردی یاره‌لر آجوب دهانن
اجل امرندنی چون اول حاله بقدی ؛ قلچلر اغزنک صو سیدی آقدی
نثر کریبان حیاته ال صونمش خونریز قلچلر له دشت کارزار
دیو هزار دسته بکزردی ؛ هوای وغایه اوچان مرغ جان
اردیجه سونمش سر تیز نیزه‌لر له هامون کیرودار کویا که
بلک باشلو اژدردی ؛ نار کارزارک تف و تابندن
حسام خون آشام کام نیامدن مصراع
دلینی طشره چقرمشدی مار افعی وار ؛ تیغ میغ فام
سمای وغای باشدن باشه بورویوب قان بارانی یاغدردی

طورركن مصراع چكمشيدي كوكه نيزه اژدها كردار بيت
اواده پشته لرقالدردي باشي ** تماشا ايتمكه اولن صواشي
نثر پشت درشت نبرد وروي هواي وغا جوي خون دن
ودرفش كلكون دن اول ديبه خروس رنكين بولوب
بودم طاوس نقش باغلدي . تيغ ميغ رنك وصاعقه
كردار برق تابدار كبي خندان اولدقجه زرهلك كوزلري
پرخون اولوب ابر نالان كبي جمله انداميقان اغلدي .
كرد اسب تيزكرد وغبار رمتار مرد نبرد دله آفاق يوروب
طاق لاجوردي نطاق طولمشدي . تيغ درخشان ميغ
نشان وسنان درفشان آتش فشان ايله كوك يوزن طوتن
قاره توزك كه سحاب عذابدي ايچي پربرق اولمشدي نظم

كورنمزدي كوك يوزي اولميغ دن **
** يرك يوزي پربرقدي تيغ دن **

نثر چرخ برينك آسماني جامه سي قان بخارندن كلكون اولدي
صفره زمين آدم كله لرندن كاسه پرخون ايله طولدي

بو داستان اوزرلرينه ولذ خيلي ميل وامانلو قيزيلاري
لو قيجي لشكري وجمله طورشدغي بيان ميدان آكير ودادرده
جنك صنك ومقاربيكار له نجه اوقرشدغي بيان ايدر

سابقا مزبور ومسطور اولان منوال اوزرينه قوال فاسد راي
جيش بدكيش اوچ آلاي ايدوب صاغ قولنده اولان
فوج دريا موجي آقنجي اوزرينه ارسال ايتمشدي . صولنده
اولان مخذوللري يرلرنده قويوب . كندوسي كروه انبوه
كوه شكوهي ايله پاشاي فرخنده راي وفرخ فالده قارشو
يوريوب قتاله اقبال ايتمشدي . كمين كين ده طوران كماة
غزاة قدم شومله اوزرلرينه وارن خيل سيل هجومك
اوكندن ايرلوب يول ويردي لر . كندولري اول سيل
جوش وسيل خروش جيوش جوشن پوشك اوكندن
ايردي لر . اول طاغي لرك اوكندن طاغلشكن كندولري
كنه ديردي لر . ايكي قولدن صاغدن وصولدن .
كفار بدكرداره كيردي لر نظم

خیل اقنجی چو آقدی فوج فوج
جوشه کلدی اوردی قان دریاسی موج

باشلرندن لاله وش لعلین کلاه
لاله زار اولدی سراسر رزمگاه

نثر سمندره بکی یله بوسنه بکی که کروه پرشکوه اقنجی‌نک سالارلری ایدیلر اول ایکی دلاور سردارله مذکور لشکر منصور ایکی باشلو اژدره بکزردی کمر موافقت میان مرافقته قوشانوب میدان مصافده خلاف و شقاقدن وخامت عاقبتندن اوشانوب اتفاق ایتدیلر بری برینه ایتدیلر دشمن بی امان و خصم بدفعال بری پایمال ایتمک ایسترسه قلیجدن آرتوق دستگیرمز یوق اوکده آل صونالوم تیر و کمان کبی ال بر ایدوب سپر و جوشن کبی ارقه بر کوروب بری برموز اوستنه دونالوم اول شیرگیر دلیر امیرلر بو تدبیر دلپذیری تقریر ایدنجه غزایاری سندکی تازی سوار غازیلر نار کارزارله کرم اولوب

برق تابدار کبی ال تیغ آبداره اوردیلر یالک قلیجلرله یانار اود کبی کندولری قلب صلب کفار خاکساره اوردیلر اول کروه پرشکوه که لاله زارله بورنمش کوهساره بکزردی بزم رزم ایچنده بردمده پیاله کبی قزل آله قانه بویاندی باشلری شقیق ارجوانه کوزلری عقیق یمانه الکری پنجه مرجانه دوندی ترک و تازی ایدن ترک سربازلرنک بلارک تارک شکله باشندغی قزل برک تاج خروس کبی پاره پاره اولدی اول درخت چنار و صنوبر کبی سخت پیکر دلاورلرک قلب صلبلری زخم پیکان ایله تخم کوکنار کبی پاره پاره اولدی

نظم

نه باشکم اوردی کرز بومرق
یومردی اغزنی اچمزدی یرق

نه کسکم قلجدن سله یردی
اولوردی رنک رویی لاجوردی

نثر بارقۀ برق تیغدن و کرد نبردله سمای وغایه قالقان میغدن چشم مهر و روی سپهر خیره و تیره اولدی نفیر صور صفیر دار و گیردن و زخم بی رحم تیر و شمشیردن

چرخ برینك کوشه لری و عرصهٔ زمینك کوشه لری طنین
و آنین طولدی سپرلر سینهٔ گل کبی پاره پاره اولوب
مغفرلر دهان غنچه کبی قان طولوب شمشیرلرك نرکس
ترکبی یوللری دوکلدی گران سر عمودلرك بنفشه لر
کبی بللری بوکلدی کنار میدان آسمان خون شفقله
گلکون اولنجه دونه دونه اوغراش ایدیلر زخم
سنان جانستانله سینه لر سوکوب ضرب تیغ میغ نشانله
قانلر دوکوب کر و فرله صواش ایدیلر نظم

کوك یوزینه قان بخارندن چقان رنکین سحاب
نو عروس فتحك اولدی یوزینه گلکون نقاب

نثر اقنجیلرك قزل ارماغی اوزرلرینه وارن قاره طاغی
موج شمشیرله لجهٔ دار و کیرده غرق ایدیلر اول فوج
طاغینك کار و بار زوارینی برق سنان تابدارله حرق ایدیلر نظم

شرار نار هیجا تیر پران ● بجهان خرمنینی حرق قلدی
اجل دریاسی موجی تیغ بران ● بجه تن زورقینی غرق قلدی

نثر ضرب حربله دشمن دیندن دشمن دیندن بر نیجه بیك مرد
نبرد دوشوروب قالانینك یوزن دوندردیلر اول نکبت
انجاملرك مصیبتلری خبرن جهنمیلره اعلام ایچون مقدم
لرینی سفر سقره کوندردیلر قاچوب کیدنلرك آردلرندن
ایردیلر کیمن اسیر و دستگیر ایدوب کیمن قیردیلر نظم

دران دشت ازان ناکسان کس نماند
وکر ماند جز خورد کرکس نماند

تمت داستان سابق البیان

قزل البدفعال که بله سنجر اولان دیو نژاد و بدنهاد
سرکش خر یادلری آتش کبی بولاده غرق ایدوب میان
میدان ضرب و حربه گلمش و گرد نبردله شرق و غربی
بورومشدی پاشای روشن رایك که دشمن بدگمان
اوستنه کمان قدردن آتلمش تیر و دست قضایله صالنمش
شمشیردی علم عالم گیرینی کوزادوب قلب گاه سپاه
ظفرپناهه طوغری اول کمراه یورومشدی آتلن طوپ تفکه

یاقمایوب قلب صلبنه قورقوبر اقمایوب خیل سیل بوی تند
خویله هجوم ایتمشدی یكیچری نك كه كماة غزاتك جری لریدی
نظم
زنبق كبی باشلرنده آق برك ؛ سوسن كبی اللرنده حربه
كلبن كبی هر بری یایلمش ؛ قالقانی قاتلنوردی حربه
نثر اوزرلرینه حمله بریردن حمله ایدوب قدم شوملرله اول
میشوم طوب عربه لرینه دك قدوم ایتمشدی تفنك انداز سربازلر
طوب و تفنك دودی بولودینكه سحاب پرعدا بدی
سمایه آغدروب تفنك تارك شكنی هوایی وغادن طولو
كبی یاغدروب دشمن بدكردارك وجودینی سوردی كلشننك
برك و بارن صولدردی صاعقه جان كداز كبی رعد آواز
طوب لرله میان میدان خاكی پرآشوب ایدوب دروان افلاكی
صدای مهیب و ندای پر هیبله طولدردیلر
نظم
غریویدن طوب زهره شكاف ؛ عدورا درافكنده بجشن بناف
اولوردی زهره سی چاك اول غریوی ؛ اشتسه كوه قافك نره دیوی
نثر اول بدآرای خودآرای اورای سوكوب كیره میجك

88

جدالی جنكالجدالی دامن دشمنه ایركوره میجك یكیچری
آلاینك اوكندن ایرلوب صول قولده اولان سوار كارزارك
اوزرینه واردی سیلاب پرتاب نوبهار قلب صلب كوهساری
یارار كبی اول طرفده اولان صف لری یاردی ایكی بحر
كران بربیرینه قارشوب ایكی كوه كران طوقشدیلر نیزه لر
یلان لر كبی صارماشوب قلج لر باللقلر كبی صوقوشدیلر
نظم
ایكی لشكر قارشدی وقیرشدی ؛ قلج شاقلدیسی شرقه ایرشدی
خدنك و نیزه و حربه اودونی ؛ طوتوشدی تیز قلدی حرب اودونی
نثر اول نارله تنور پرشرر و شور كیرودار قزدی كرم اولدی
رنكارنك علم لرك یاشل قزل علولری یله كلخن آسمان
طولدی بهادرلر تیز نیزه لرله هر بیره یه طوغرلدیلر سه
قلب لری یاردیلر صف لری سوكدیلر ضرب كرز كرانله بللری بوكدیلر
صفدرلر طرف طرف آت صالوب شمشیر برانله باش لر كسوب
قان لر دوكدیلر ضرب شمشیرله چاك اولان زره لر قلج بالغی
پاره لمش دام ماهی كیردن نشان ویردی زخم سنانله

آندن یقلمش سپاهیلر قانه بتلمش ماهیلر کبی نیزه آلتنده
طلبنی طلبنی جان ویردی ایکی لشکر بری برینه کیرشوب
قارشوب قیرشوب قارمه قارش اولوب بازار کارزارده
آلش ویرش ایتدیلر میدان یوزنده آنینه اوزنینه سکردن
غازیلر کافرلرک کرپانن وجودنک کرباسنه هم ارغاج
هم ارش یتدیلر سعید شهیدلر خلعتنک قماشن طوقومغه
صواش کارگاهنده قلیچلر ارغاج کوندرلر ارش اولدی
بازار کارزارده دوکلوب یاتن آلات کیرودارله مضمار
پیکارک میل درمیل انی اوزونی طولدی چارسوی کوی
جدال وقتالده دلال اجل آرایه کردی مبارزلر جانینی وباشنی
صواش قماشنی آلدی وویردی کفار نابکارک که اول
بازارک خریدارلری ایدی یانلرنده نقد جاندن غیری نسنه
حاضر بولمیه نا چار اولوب آنی تسلیم قلدیلر مقابله ده
مقاتله دن آلدقلری اسباب چوغیدی اما ایچنده بر صاغی
یوغیدی صیمش نیزه سنانی وقلیچ یلمانی واوق پیکانی ایدی

اول ملعونلر مغبون اولوب یتلدیلر پاشای رزم آرای
کرار دشیر میدان دار وکیردی شمشیر نهنک چنکله شیرانه
آهنکله دلیرانه جنکه عزم جزم ایدوب مهلکه مهلکه معرکه یه کیردی
نظم
یوریمشدر تکری عز وجل ❁ اجل سزا ولم یوق کرکز وجل
نثر
دیوب سهم وهم موتی وخوف فوتی بهادرلرک جوف صلب
لرندن چقاروب آلب ارنلره قوت قلب ویردی خونریز
وجانستان نیزه لرک سنان سرتیزندن نره قبیندی اصلا
نه دوندی اول دلیر شجاعت پیشه که بیشه شجاعت شیریدی
نیستانه کیرمش اصلانه دوندی اول آصف درسروش
هوشک سیل وار جوشن کوروب جوشن پوش صفدرلر
هر طرفدن ابر نوبهار وببر هژبر شکار کبی خروشه کلدیلر
خیل سیل هجوم خصم شوم قدوم اوکندن ایرلوب یولداشلر
وقوشداشلر بری برندن ایرلوب هر بری بر طوشه کیتمکن
سمند تیزخیزی ونوند نهنک آهنکی قوشه قوشه کلدیلر
نظم
جوش ایدوب اول جیش ایتدی چون غریو ❁ قاچدی قافدن قورقوب نره دیو

نثر سردار بدکردار جیش بدکیش کفارلا اوش قرال
سیاوش مثال لهیب مهیب نار کارزاره کندویی اورمشدی
قلیج یالکیله پر و بالن فر و اقبالی اوتولیجه دلاور بکلرینک
و سرآمد سپهبدلرینک کیمی دوشوب کیمی طوتولیجه
مضمار کیرودارده طورمشدی نظم
نبیم از خدنک و نه باک از تفک ؛ نشسته ابر ابرش ابرنک
درآمد بمیدان مردانگی ؛ چو آشفته دیوی بدیوانگی
نثر بو اثناده سوار و پیاده بنده و آزاده حد عدد و حسابدن
زیاده رکاب کامیاب سلطان جهانستانه لازم اولان
اول آفتاب شهاب سنان و ستاره سپاه و آسمان بارگاهک
درگاه عالم پناهنه ملازم اولان دریا موج آلایلر
و فوجلر کورندی علم و رایات نصرت آیتک درفش آتش
درخشی یله که عروس پرنگار فتحک تیغ یدی و سنان کبی
سربازلرک و حسام کبی سراندازلرک الکرندکی کوندر
بایرقلری یله که اشجار کلزار ظفرک یاپرقلری یدی افق و اوج

مصراع بوروندی کنار مضمار کارزاره که کلدی ایردی
شاه اقتضای حزم و تقاضای عزمله ؛ گاه کوه گران کبی
طوردی و گاه آب روان کبی یورودی افواج دریا امواج
مرد نبرد و کرد اسب تیز کردله پشت صحرای و روی
سماسیی یورودی نظم
حمله اش از زمین سکون برداشت ؛ وز ثباتش زمان درنک گرفت
سپر ماه و جوشن ماهی ؛ از نم میغ تیغ زنک گرفت
نثر قرال بدفعال برگشته طالع اول سوزده جدالو
قتاله مجالی قالمامشدی حضرت صاحبقران انجم
حشمتک علم عالم کشایی آفتاب جهان آرای کبی ظهور
ایدیجه اول بدرای طاقت قالمش آی کبی بی فر و تاب اولوب
کندودن کچدی ایکی یرده زخمدار اولمش و جهانداری
باشنه طار اولمشدی کوزلری نه روشن نهار شب تار
تا نه کلشن عالم پرخار اولمشدی کار و بار قراری تارومار
ایدب دست اضطرارله دوکدی صاچدی پای فرارله

جای کارزار وتنکنای کیرودار دن قاجدی اول مخذوللك
صول قولنده نجی کروه انبوه آناطولی لشکرینك اوزرینه
یوریوب مرد نبردك توزیله بو طاق لاجوردك یوزینی
بوریوب اولنیل جوش ویل خروش لر هنك وار آهنك
ایتدیلر بو طرف دن صفدر دلاورلر مقابله ومقاتله
ایدوب میان میدان ضرب وحربده کر وفر ایله دونه دونه
جنك ایتدیلر جیش بدکیش دن نیجه بدکمانلرك جانلری
تیر تدمیره نشان اولوب زخم بی رحم کرز کران ایله بللری
بوکلدی کمان اولدی نیجه سرکشلرك لشلری طعمهٔ
شیر شمشیر باشلری کوی میدان وکیسوی پرخملری پر
جم سنان اولدی نیجه لرك سپر کبی یوزلری سهم وهم دن
بلکه وهم سهم دن پرچین اولوب زره کبی کوزلری قان طولدی

نظم
بحر ژرف خونك ایردی موجی چرخ اخضره ٭
خنجر شنکرف کون دن موت احمر آلدی رنك ٭

نثر اوق یلانینك دندانی یعنی زهر آلودپیکانی مصراع

نه جسمه دکدیسه آلدی جانی

بیت
چنان کرد تیر از زرهها کذار ٭ که از پوست آید برون تیرمار

نثر سلطان قدر توانك فرمان قضا جریانی ایله یکیچری نك
تفنك انداز سربازلری یوزلرینی اول یوزخوی یوز
عدوی کینه جوی دن یکه دوندردیلر یوزلرن دکل نیجه
بیكلرن بردمده جهنمه کوندردیلر

نظم
تفنکها چو بارید هم چون تکرك ٭ زهر کوشه برخاست طوفان مرك ٭

نثر تفنك تارك شکن دشمنك اوزرینه طولو کبی یاغوب
ترك مغفر جوشن وسپر مانع ودافع اولامیوب اول
بدکردارلرك شاخسار وجود بی سودلرنده بار وبرك
قومادی قیردی کوه شکوه کروه لرن تودهٔ برك کاه کبی
تار ومار ایدوب خرمن حیات بی ثباتلرنی هوای فنایه
ویردی باد جهاد اسوب اول خس وخاری میان
کلستان غزادن ایردی

نظم
جو پیدا شود صدمت تند باد ٭ خس وخار برجا نیارد ستاد

نثر جیش بدکیش دن اوج اهرمن بدن سرمست زبردست
بولاد پوش و بادخروش اللرین کی نیزه آبدارله برق تابدار
کبی سحاب شکوه کروه لری خرق ایدب اوکنه کلن صف لری
یاردی لر هیئت پرهیبتله مهر سپهر خلافتك اوکنه چقه
واردی لر رکاب کامیاب ده حاضر آهنك جنکه ناظر
اولان شیرکیر دلیرلر اول حیات دن اوصانمش مهورلرك
آتلرین سکرلیوب برج لر کبی بدن لرن یقدیلر پنجه شیر
شمشیر و چنك پلنك دار وکیرله صقدیلر پنجه اونلرك
کبی پیل تن و کرکدن زور مغرورلری دخی که هر بری نك
قصر وجودن معمار عصر قرق اللی یلده معمور اتمشدی
سیلاب قهر سلطان دهرله بر آن ده خراب اولوب روابی
تیغ برانه قراب اولدی لهك وچهك روسك وانکروسك
خروادك ومجارك نمچه نك ودمشقارك الامانك وحیادك
اسپانیه نك واول میدان کیرودارده حاضر اولان سایر
طوایف کفارك روی رزمه رزم اولان شیر عزم وپلنك صنك

دلیرلری وپشت درشت داروکیر اولان نهنك آهنك
امیرلری مغلوب ومسلوب قلب صلب لری مکسور ومقهور
اولوب کمی نك جانلری نشان تیر تدمیر وبدن لری طعمه
شیر شمشیر اولدی کیمیسی اسیر ودستکیر اولوب لقمه
اژدهای زنجیر کره کیر اولدی اول بدفعاللرك بیریسی
کربزی وایرسی قرال برکشته حال ونکبت مآلك سپهسالار
بکلرداری تومور یاولی یدی که اول دیارده جاولی
سرداردی مضمار کیرودارده اسفندیار جابك سوار
دیرلوردی حدید وشدیدی ضرب حربی بدکجه قاتلنور
پیل وار ومارکردار جنکال جداله وسنك جنکه قاتلنور
زخم بی رحمله کلب کلب کبی اولورکنه دیرلوردی نیل
روان کبی جوش وسیل دمان کبی خروش ایدیجك ببربایان
وهزبر زیان اوکندن ایرلوردی نظم
بنم دیریدیا اول منحوس اورکلاف دیار انکروسك مرزبانی
نلر ایتدوکنی ترکه دیسدی سنا نومك اولیدی کرز بانی

نثر مذکور بان مغرورك سر بی سامانی که بر باد فسادی
هوای افسر شاهی و سودای کلاه پادشاهیدن بوشالوب
برك کاه له طولدی ضرب چوکان حربله کوی کبی میان میدان
معرکه گاه در غلطان اولوب کیسوی پرخم لری پرچم سنان اولدی

تتمهٔ داستان سالب البیان

حضرت صاحبقران عصرك قرال کمراهله قتالی
ماه ذی القعده نك یکرمنجی کوننده یدی وقت عصرده
که خصم شقاوت ماتبك آفتاب سعادتی هنکام غروبه
قریب اولدوغی زمانیدی هنکامهٔ دار و کیر کرم اولدی
خنك جنکی نك سم سنك رنکیله کیحت سخت زمین
صویلوب پشت درشت کوه و دشت نرم اولدی نظم
جو شد آخر روز شب را هجوم : درخشید جوشن ز خیل نجوم
نثر میان میدان آسمانده پروین کبی مجتمع اولان
مواکب کواکب شمار کفار بنات النعش وار تار و مار اولدی
پای ثبات لری جای قراردن ایرلوب زنبورکن مور بی زور

و مار زهربار کبی سوسمار غار دمار اولدیلر اشارت
بر بشارتی جامع اولان خبر خیر البشرده واقع اولان
تمثیل ظاهر التأویلده امت کرامت منزلت لرینك عمل
مبرورلری و سعی مشکورلری بین العصر و الغروب تقدیر
و تعبیر اولنمشدی بو واقعهٔ شایعهٔ جهادده که یاد اولندجه
بلبش و یاد آفرین باد در مطابق و موافق کلدی
قال النبی علیه السلام اعطی اهل التوریة التوریة
فعملوا بها حتی انتصف النهار ثم عجزوا فاعطوا قیراطا
قیراطا ثم اعطی اهل الانجیل الانجیل فعملوا به حتی صلوة
العصر ثم عجزوا فاعطوا قیراطا قیراطا ثم اعطیتم القرآن
فعملتم به حتی غروب الشمس فاعطیتم قیراطین قیراطین الحدیث
زمانلری قلیل اما اجر جزیللری و ثواب جمیللری سایر
امم مکرمه دن اکبر و اکثر اوفر و اوفق و ذلك
فضل الله یؤتیه من یشاء

صفت هزیمت جیش بدکیش قرال بدفعال انکروس منحوس

جون جیش ضلالت کیش خصم دلریش بد اندیش باصلدی
اول بدکمانک سنان صولتی صنوب کمان شوکتی یاصلدی
ضرب طوب حرب بر آشوب ایله سور معمور صلابتی خراب
اولدی دفتر حشمتی کل ترکیبی ابتر اولوب سینه بر کینه سی غنچه کبی خوناب طولدی
نظم نه کلش روان نه سمندش دوان ٭ شده خسته بر دار از پیر و جوان
نثر بازار کارزارده صواش قماشن دوکوب صاچوب
موج تیغ میغ تاب اوکندن قاچوب غرقاب کیرودارده
باشن قورتارمغه سعی ایدی یاروبنکاهی خیمه وخرکاهی
براغوب کلخن سینه کینه داری بر دود یوزی کوزی کرد
آلود چیقدی کیتدی هنک آهنک ویلنک چنک
جنکجویلر دشمن آهن روی وعدوی تندخویک
یوزن که دوندردیلر اول بد فرجاملرک کوندزن
آخشام ایدوب الکلیسن یوزن بر بردن راه چاه جحیم
الیمه کوندردیلر کمن علف شیر شمشیر کمن
هدف تیر تدمیر ایدیلر نظم

یکی خورد تیر از قفا ناگهان ٭ چو بس رخ ید بر سینه خوردش سنان
نثر اول طاغلن بد رای طاغیلرک قولاغنه صفیر تیردن
صدای فاتبعهم شهاب ثاقب متعاقب ایرشوب سمع
جمع بر اینسز طنین وانزلنا الحدید فیه بأس شدید حد حدید
سیف باتردن متواتر طوقونوردی سنان جان ستانک
بریق برق نشانن یکاد البرق یخطف ابصارهم آثارن
دیده اولی الابصاره اظهار ایدردی نظم
حدیث سنان هم به پایان رسید ٭ حکایت بدست وکریبان رسید
بکار اندر آمد دوال کمند ٭ بر آمد غریو بکیر و ببند
نثر یاغیلرنی یاغلامغیچون اول یاغیلرک کوتوردکلری
اورغانلرله کندو بوینلرین باغلندی اول بدکردار
فاسد کمانلرک اللریله یاقدقلری نار پیکارله کندو
جانلری داغلندی بزم رزم قورولدوغی یرده بللری
چنک کبی بوکلوب باغرلرینی نی کبی سوکلوب یاتوردی
جویبار کارزار روان اولدوغی مکانده آدم باشلری

نظم چاقل طاشلري كبي دوكلوب ياتوردي
فتاده دران بهر دشت درشت
سر نا تراشیده چون خاربست
نثر پاي بي دست ودست بي پا ايله يازيلر يوزي بللر باشي
صرتلر بورني دره لر اغزي سراسر طولدي ميان ميدان
مرده شيطان مرده سيله بر اولوب روي دشت وبيت
نظم هامون كشته لر پشته سندن هم سر چرخ گردون اولدي
طوتدي صحرانك يوزيني كشته لر كشته لردن اولدي يربر پشته لر
نثر وقت اللي بك تفنك انداز وجنك ساز پياده كه پلنك
تيز چنك كبي پيكاره آماده ايدي گرداب كيرودار ده قالوب
پايمال اولدي اول بد فرجاملرك ارقالرندن عجب زره لر كندولره
دام اولوب قاچامديلر اول بركشته حال ونكبت مآللرك
نظم كشته لرينك پشته لريله ميان ميدان مالامال اولدي
قورشدي زره اجل دزاغن كسمشدي قلج امل بداغن
نثر تنكناي پر بلاي كيرودار دن قورتلوب لجه دريای

وغادن كناره چقان بدكردارلرك اقنجيلر يوللرين الوب
اول خشم خشمكين بر خشم وكين كمين دن چقديلر نظم
چقدي غازيلر بسودن كاكل دلبر كبي
دوشدي يوزاوستنه كافرلر قرا بكلر كبي
نثر زخم سنان بي رحم وطعان سنان ايله اوردقلرن دوشوروب
نعره دار وكيرله زمين وآسماني يقديلر نظم
زبس نعره كامد برون از كمين فرو اوفتاد آسمان بر زمين
نثر اخشام ايرشوب كشور رومه لشكر شامك هجومي اول
بد فرجاملرك جانلري نه درمان ايردي سياهي سياهي
ظلام آرايه كيروب اول بدرايلري عسكر اسلام ظفر
انجامك اللرندن قورتاريويردي اول كمراهلرك بر كروه
انبوهي كچيله يولي آزديلر ازماغه دوشوب آت كوجيله
باتاغه باتوب كتديلر بر فرقه سي نار كارزار له حرقدن
قاچوب غرقه راضي اولدي كندوي طونايه براقدي كويا كه امر مشدد
اغرقوا فادخلوا نارا اول بدكردارلرك حقنده مجدد اولدي

برنیجه کون بلغراد له سمندره اوکنده اول بدنهاد لرك
اولوسی آقدی ۞ قوال بدفعال برکشته حال نکبت مآل دخی
سابقا اشارت اولونان منوال اوزره ضرب حربله شکسته
بال و بی مجال اولدقدن صکره سیف حیف و تیغ دریغله
کروه انبوهی و قلب صلبی ایکی بولونوب ۞ جنك جنك و جنکال
جدالله بر فرقی و بال اقبالی بولونوب ۞ میان میدان کارزاردن
کاری زاری مرجوح و مجروح مغلول و مخذول مغلوب و مسلوب
مکسور و مقهور حرم حرمتی خراب و باب حشم حشمتی تار و مار
کاروبار قراری طاغدوب ۞ نار غار اول طاغی نك جان بدکانی
بر داغ ابدی آتیله و آلا تیله صویه آتلدی ۞ اول غریق
و حریق اولان فریقه قاتلدی نظـــم

قرب اوغراش اودندن دوشدی صویه ۞
۞ قاچوب یغموردن اوغرادی طولویه

نثر طومار عمری طی اولوب ۞ ادوار ایام نهی و امری اختتام
بولدی دفتر ابتر حیات بی ثباتی ختام خسر الدنیا والآخره اله

مختوم اولدی ۞ کلزار بر بهار کبی برك و بارله آراسته اوردوسی
قورولو قالدی ۞ بو غنچه لرده کل کبی رنکین قباله ری باغچه لرده غنچه لر
کبی دورولو قالدی جبه خانه سی و طوبلری ۞ و سایر آلات
ضرب و حربیه بابی و سایر مالامال اولمشدی دوکلدی ۞
قالدی ۞ عربه لری که جرخ کردون کبی عالمك مالی ایله مالی ایدی
تا الآن اولوب آلان الذی فی الحال کاسه افلاس و کیسه
لئیم الناس کبی خالی اولدی ۞ لشکر غارت کرك سیم و زرله
نرکس و غنچه کبی کوزی و کوکلی طویدی و طولدی ۞

تتمه داستان سابق البیان

شهادت خلعتین کین لر کیوب غازیلر صواش آشن یوب
نمازن شامله یاتسو آراسنده قونولدی خسرو بهرام غلام و
سلطان کیوان مکان نجون خیام آسمان قیام قورولدی ۞ بزم
رزمده سرخوش و کران سر اولان دلاورلر مقام حضورده
سرورله آرام ایدیلر ۞ یارنسی اول قوناقده اوتوراق طورلدی
نظم نجوم شه روم رایت فراخت ۞ بتیغ و سپر برسر شام تاخت

نثر اقين بكلري نه اقنجي لشكرنه اجازت اولدي ايراغ و ياقين
دمدي لر آقدلر خيل تاراج كرسيل خسارت و نار غارتله
ديار كفاري يقدي لر و ياقدي لر شهريار كامكار و وزراي
كرام و امراي عظام ايله بحردن سوار اولوب اوغراش
يري نه واردي اول صواش اولان اوداده پشته لر كبي
يغلن بري بري اوزرنه يقلن كشته لري و كشته زار
كارزارده دمدلر كبي دوكلوب ياتن اول بازارده متاع
جاني يوق بهايه صاتن جسدلري تماشا ايتديلر تبر تابدارله
دبره چالنمش زبردست سركش لرك لش لري كه دوشوب
ياتوردي اوستنه صاعقه اينمش چناره بكزردي شمشير
آبدارله بلندن ايكي پاره اولمش سرمست تندخوي جنك
جوي لر سيلابله يارلمش ديواره بكزردي اوغراش
يرنه صواش يوزنه كلن باشلردن نظم
دوشرآت آيغنه اول قدر باش ❊ كه اولور يري نعلك كوزلر قاش
نثر تاري سوار غازي لركه جيش ضلالت كيش كفاري هزيمت

ياري لرينه قواكتدي لر اون بكدن زياده سوار كارزاري
خنك جنكدن پياده ايدب زنجير تسخيره چكدي لر
و اسير و دستكير ايتدي لر اول ديو نژاد و پولاد بدن بد
نهادلري سليمان زمانك ديوان عالي شان آسمان نشانه
كتان كشان التديلر يساق اولمشديكه كيمسه دستاق
صاقلاميه آتلودن ياياق دن الهكيرني اتفاقله ميدان
سياسته كتورديلر اول بد فرجام لرك حسام انتقامه
رقابلرن قراب ايدب فرمان قضا مضا و قدر اثري
يري نه كتورديلر كجي سنك اولوسنك اولوسيله قوردو
قوشي طيور و حوشي طيوردي لر هوامه صلاي عام
ايدب سور پرشور و غوغاي وغاي دويوردي لر

بو داستان سلطان جهانستان اطراف عالمه
و اصناف بني آدمه فتح نامه كوندردكني كندو عساكر كشوركشاي
غزايي عدوي بدبخت كمراهك تختكاهنه جوندردكني بيان ايدر

مذكور و مزبور و مسطور اولن فتح ظاهر الآثار و باهر الانوار

وقاهر الکفار که مفاخر مآثر ایام اسلام دندر جلدوسی
امیر صاحب شمشیر وزیر صایب تدبیر ابراهیم پاشایه که سنان
جان ستانی منقار سنقار جلادت وحسام خون آشامی
پنجهٔ ضرغام شجاعتدر مقرر اولدی تارک مبارکنه حضرت
پادشاه خلافت پناه وگردون دستگاه کندو الیله بر
همای همایون فر قویوب بالاقبال اول سرمایهٔ عز وجلال
اوزرنه سایه گستر اولدی دیوان آسمان نشان سلیمان زمانده
دبیر بی نظیر روشن ضمیر عبارات فایقهٔ دقیقة المعانی
واستعارات لایقهٔ وثیقة المبانی ایله فتحنامه لر انشا واملا
ایدی اول غزای غرای جهان آرانک که مفصلا توصیف وتعریفی

نظم
اگر جمع اتسه لردی بیک دبیری ؛ یازلمایه قالیدی یکدن بیری

نثر
بجملا محرر اولدی شهاب شتاب وشمال استعجال وطیر
سیر رشید بریدلر اول خبر خیری ارسال اولونان محالره
اعماله ایصال ایدیلر بغدان وافلاقه دشت قبجاقه
برق تاز تاری لرله اولاقلر گیدوب شرق وغربه بشارت

نامه لر التدیلر اهل اسلامه نصرت وباری باری
مصر وشام وحلبده جزایر بحرده وبر عربده شایع
وذایع اولوب اعراب واعجام اتراک واحشام واحشاد
اکراد تمام ایشتدیلر عموما شهرلر وحصارلر طونانوب
سورلر ایچی پرسرور اولدی هموم وغمومدن بوشالوب
قری وبلادک سوادی فرح وشادی ایله طولدی خصوصا
دار الملک قسطنطینیه نک ایچی پرزینت اولوب بیت العروسه
دوندی هر کنار پرنقش ونگاری آراسته وپیراسته اولوب پرطاوسه دوندی

نظم
پرطاووسه دوندی هر تخته ؛ تخت کاووسه دوندی هر دکان
پرز روزیور اولدی هر منظر ؛ جوهرن طاشره دوکدی بحر وکان

نثر
کوچه لر ایچی خواجه لر گنجینه سی گبی پرخواسته اولدی
هر برزن برزن نوشوهر پرزیور گبی پیراسته اولدی
بریجه گون بی نیش تشویش نوش عشرت وعیش روان
اولوب هر کیشی ارکک ودیشی ایشن کوجن قودی آب
زلال ذوق وصفا ایله نفس پرشوقدن نقش ملالی یویوب

لوح خیال و مرآت بالدن رنك كلالى و ژنك انفعالى یوندی نظم

بایران زمین تا زاقصای روم ؛ بدیبای زینت بپوشید بوم

نثر بو یکه دار السلام اسلام معمور خبر سرور اثرله اهلی
مسرور اولیکه دیار کفار بدکردار خراب و یباب اصحابی
مقهور و مأسور سابقا اشارت اولندیغی وزره لشکر
غارتکر اول کشوره اقین ایتدیلر شمشیر آبدارله دار
الکفرك اوجاقلرینی سوندروب سیل کوهسار کبی اول
دیارك بوجاقلرینه کردیلر کتدیلر نظم

اقنجی فوج فوج اولدی یوکوردی ؛ صناسن بحر خونین موج اوردی

نثر خیل بی میل و امان سیل جوشان کبی ناکهان اول بدکمان
لرك دیارلرینه آقدیلر میغ خروشان کبی برق آتش بار
تیغ تابدارله دار قومادیلر یاقدیلر کرد سیاه و دود
سیاه ایله طاق چرخ کبود طولدی اقطار زمین و آفاق
آسمان متکدر انوار نهار متغیر اولدی نظم

اول ایلك كلدی باشنه قره کون ؛ دوتوندن کیدی اکنینه قره طون

نثر مکرکه کشورلری اول بداخترلر ایچون ماتم زده اولوب
یاس طوتدی اول دیارده شول قدر قان دوکلدیکه نم
بخاردن آینه هوا پاس طوتدی بدنهاد خر یادلری
قیردیلر مالن و عیالن آلدیلر اول کلزارك خارن ایردیلر
کلن دیردیلر آریسن سوندردیلر بالن آلدیلر صبیح و
قبیح صحیح و سقیم فطیم و رضیع وضیع و شریف لطیف و
کثیف خفیف و ثقیل جلیل و ذلیل فقیر و حقیر دنی و غنی
دمدیلر نه بولدیلرسه آلدیلر دریای غزایه طالدیلر
کتدیلر دار الکفرده اوطاق قومادیلر سیلاب خسارتله
سوندردیلر بوجاق قومادیلر جاروب غارت برآشوبی
چالدیلر دیر و کنشتده سنك و خشت قالمادی و نشانی
کشت ایتدکلری یرده مزرعه و کشت قالمادی یاندی کنش
بتخانه ضرب و حرب و کنشت و شکنجه جنك جنكله کنشتلر
جاندن بزدی جهاندن اوصاندی رهبانلر دخان
نیران غارت و خسارتله قارایه بویاندی نظم

يرن اول نار اهلنك اود اتدي لر
دود مان كفري بر دود اتدي لر

نثر هر طرفده طرف تحف وانواع متاع واصناف
غنايم واجناس سوايم شول قدر چوغ اله كيردي كه غازي
لرك كيسهء آزي وكاسهء حرصي طولدي بر زماندن
قارني طويمدق آج لرك انبان آمالي مالي اولوب غنا
يوزن كورمدك محتاج لرك خالي هميانلري ما لله
مالامال اولدي اطرافده اصناف لشكردن نوكرو
قول كشور انكروس منحوسي غارت وخسارته مشغول
اولوب ركاب كامياب سلطان آفتاب جنابده
ملازم وهر زمانده لازم اولان اشراف خدم وحشم
طوغرو يولندن دار الملك قرال نكبت مآله متوجه اولديلر
حق تبارك وتعالى نك تقديري وتيسيري ايله مبارك
ذي الحجه آينك اوچنده مقصد معهوده ومرصد مشهوده
وصول مبشر ميسر اولوب اولها مول خبر لا خير لحصوله موصول اولدي

نظم آن وعده كه تقدير همى داد وفا شد
آن كار كه ايام همى خواست بر آمد

اندر اوصاف تختگاه قرال

نثر بو دار الملك مشهور كه بودين نامي ايله السنهء انامده
مذكوردر اول مقهور اولان قرال بد فعال بى دينه
وسلاطين شياطين سير انكروس منحوسدن ساير ملاعينه
مقام آرام اولكمراهلره پناه وتختگاه در عظيم الشان
قديم البنيان سور معموري وديوار استواري احكام وابرامده
سد اسكندره برابر بارولري بروج افلاكله روبارو قلعه سي
اوجي اوج چرخ اخضره همسر توننه صويي كه معرض معارضه ده
عارض جوي آموي خوي خجالتله برحباب ايدردي فلك
فلكي مواكب كواكبله ايچنه قويسه لر كوتورر كيدردي
اورته يرندن آقاردي نهرك ايكي ياني شهردي دوري
بي قصور قصوري نقص نقصدن دور نادرهء دهردي
ير امنه ياغي ياصمش دامنه دشمن الي ايرشمش دكلدي

برزماندن اول کلشنه اقنجی کیرمش ایچندن کل دیرمش دکلدی
بکلری مقهور قلب صلبی مکسور اولدغی خبر شایع ودایع
اولیجق اتباع واشیاعی وخدم وحشمنک اهلی وعیالی
اولرنی خالی قویوب چقدیلر قاچدیلردی نظم
کوریز هنکام فرزانه کیست ✿ ستیزنه برجا زدیوانه کیست
نثر دیوب کار وبار قراری دوکدیلر صاچدیلردی همان
سلطان جهانکشای هما همتک حمای حمایتنه کیرب اهل
ذمت اولمغه رغبت ایدن رعیت قالمشدی وزیر الوزرای
العظام وامیر الامرای الکرام حضرت پاشای ارجمند قلعه
کشای وخصم بند پادشاه عالم پناه دن مقدم خدمتنده
اولان خدم وحشم برخشم وکینله پلنک تیزچنک برستیزه
جنک وشیر دلیر خشمکین کبی واردیلر ایردیلر نیل روان
وسیل دمان کبی جوش وخروشله وارن خیل برهیل وهیلمانی
کوربجه سور ایچنده کی محصورلر میدان سیاسته کلمش ماسورلر
کبی فغان الامانی اوج آسمانه ایرکوردیلر قلعه نک مفتاحن که

فتیل قندیل شادی ومصباح نجاح وبند غم والم دن وسیله
کشادی یدی قارشو کتوردیلر دلیل عقل هادیه الطاعة
ادب سبیل طاعته وجاده انقیاده کیردیلر پاشای کریم
الشان ورحیم الجنان اول ذلیللره مرحمت وشفقت
ایدب نشان امان احسان ایتدی حصار استوارک کلیدی
دلیسنکه بیان احوالده لسان حال الله ناطق صادقدی شهریار
کامکاره ارسال ایدب بیخ نخت درخت عصیان قلعه
راسخ البنیان وشامخ الایوان دن قلع اولدغن اعلان ایتدی نظم
چشم جهان ندیدونه بیند بعمر خویش ✿
این فتحها که شاه جهان را میسر است ✿
هر فتح که آسمان نهدش منتهای کار ✿
چون بنکری مقدمه فتح دیکر است ✿
نثر سلطان جهانکشای وخاقان فرمان فرمای علم عالم کیر
وحشم حشمت پذیرله کلدیلردی مخیم معظمیله اولدیاری
کلزاره دوندرب مقدم مکرمیله اول طرفه شرف ویردی

سرای سرورفزای قرال بدفعالدن که گلزار پربرك وباره
بکزردی ازهار کرائم غنایمی که آثار عبرت نمای بهار
نصرت باری یدی دیردی خزانه سنده وجبه خانه سنده
که ساز وسلب بزم ورزم وآلات ضرب حرب ومهمات جدال و
قتال الله مالامالدی قلیل وکثیر جلیل وحقیر هرنه که بولوندی
نه طاغلدی ونه بولوندی جمله سی مقبوض ومحفوظ اولوب
فلك فلك مسیرله نقیر وقطمیر الهکیرن دار الجهاد آباد
حصار بلغراده ارسال اولوندی آب روان پرتاب
وتوان ارقاسیله که حمالدر ایکان دراول احمال اثقال
دار الامان دیار اهل ایمانه ایصال اولوندی مذکور بدرای
مقهورك سرای مذکورنك اوکنده ایکی طوب مهیب پرهیب
واوج صورت غریب هیئت وعبرت نمای واردی برای
مصلحت اونلردخی آلندی سفاین پرخزاینله صالناجق یره یله صالندی

وجه سطر اولدی بو داستان
اول ایکی طوبك ایدر اصلن بیان

اول صاعقه کردار ورعد آثار طوبلر که استاد صنعت
اظهار مهارت ایدوب اونلری هزار زحمتله دوکوبدردی
مرحوم ومغفور مساعی مشکورله دللرده مذکور والرده
مشهور سلطان محمد خان بلغراد حصارینی دوکوبدردی
فتح مقدر اولمایوب قلعه مسخر اولمایجق لشکر جرار اول
دیاردن که کوچنلر کیتمشلردی مضمار کارزارده تار ومار
اولان اسباب جدال وقتالی جمعه ورفعه مجال اولمایوب
ترك ایتمشلردی اول وقتدن مذکور طوبلر کفار بدکردارك
النده قالمشلردی یادگار گیرودار دیو آنلر پادشاهلرنك
تختگاهنه ایلتمشلردی اول بدسیرتلر صورت غلبه لرنی
تقریر ایچون مدت مدید وعهد بعیددن صکره احوال
پر اهوال جدال وقتالی تذکیر ایچون قومشلردی اصناف
امم کلورلر تماشا ایدرلردی اطراف عالمه کوردکلرن و
اشتدکلرن خبر ویره کیدرلردی وزیر صاحب شمشیر
صایب تدبیر ابراهیم پاشای روشن ضمیر مقتضای

رای کامل الله عامل اولوب محذور مذکوری دفع ایتدی
مذکور حال موجب انفعال اولان نشانه که روی شوکت
عدوی کینه جوی بدفعالده قالدی اورادن رفع ایتدی
ارباب عقله و اصحاب اختیاره اعتبار مصلحتیچون سابقا
مذکور اولان بی مثال تمثاللر دار السلام اسلامبوله
نقل اولوب آت میداننده بر عمود متین و سنکین اوزرینه
عمل جر اثقال ایله رفع و نصب اولندی مزبور واقعهٔ شایعه
مفکرلره مذکر دوشدی اول منحوسلرک ایشلری معکوس
و مقصودلری مردود اولوب تدبیر تذکیر و تخییل
لری تغییر و تبدیل بولدی **نظم**

اونودلماغه قومز اول غزایی ٭ بو صورتلر طوروب تذکیر ایلر
نظر ایدنلره اول ماجرایی ٭ لسان حال ایله تقریر ایلر
تعجب بیردرکم عجب صورت ٭ عبارتسز عجب تعبیر ایلر

تتمهٔ داستان سابق البیان

اتمام سلسلهٔ انتظام کلامه اهتمام اقتضاسیله اول واقعه

طاقعه‌نک که بلغراد سخت بنیاد اوزرینه رخت و بخت
محاصره‌نک دوکلوب قالماسنه سبب اولمشدر بیانی مناسب
اولماغین بو داستان اوقوندقده اول حادثه‌یه علت
باعثه اولدیغی دیو استفسار و استخبار خاطر ناظره خطور
ایتسه کرکدر لاجرم اول ظهور اینجک خاطره رفع و دفع
ملایم کورولوب اول قصه‌یه بر غصه اشارت لطیفه و عبارت
خفیفه ایله ادا و اکتفا اولندی مذکور شهریار مغفوردن
حکایت و روایت طریقیله مقبول الاخبار ثقات رواة
واسطه‌سیله تاریخ مشهورلرنده شویله مسطور و مزبور
اولوبدر که اول شهریار کامکار قلب صلب اهل صلیبی کسر
و رایات نصرت آیات اسلامی رفع ایدوب حصار استوار
اسلامبولی فتح ایتدکی کون مذکور غزای غرای مشهوره حاضر
اولوب جند دعایه که جیش ظفرکیش و غایه ناصرلردر
مقتدی اولان اهالینک مقدم مکرمی اول زمانده اولان
اعیان موالینک محترمی و محتشمی یکانهٔ زمان مولانا یکان

علیه الرحمة والغفران میدان جدال وقتالدن سلطان
مظفر غضنفر ومخیم معظم لوی نه که مستقر عز وجلالدر
اقبال ایدکلرنده مراسم تعظیمی تقدیم ایله استقبال ایدوب
خیرله حیز وقوعه ایرن جهادی مبارکك باده شروع
ایتدکده اجناد دعانك امدادنی تذکر ایدیجه بلا تفکر
جناب کامیابدن جواب بویله اولمشکه مونله سالوس لعنر
بز بوقدر قلجمله آلوبدررن بوزیاده غضبدن ناشی
عتابله خطابه سبب اولدیکه سابقا مولانای مذکور
واقع اولان غزایه اقدامه مزبور حصارك فتحی بابنده
اهتمامه مانع اولمشدی بعض وزرای بدرایك رضاسی
مقتضاسن کوزلیوب اول مدبر مدبرك هواسنه تابع
اولمشدی بو حصن مشهورك فتح مقدری بو زمانده
میسر دکلدر مسخر اولاجق وقت معینی کتبده مبین در
الامور مرهونة باوقاتها بی هنکام اتمام مرامه اقدام
واهتمام نافع اولمزدردی سعی بی طائلدن فایده غایه

حاصل وواصل اولمق بوقدر تقدیره مخالف تدبیردن
وجد مساعد اولمایجق ساعد جدی تثمیردن کمسه منتفع اولمزدی

نظم اومك اولمز وقتی وارد رهر اشك
اینه مز یازن کتبی عیشن قتك

نثر بوحاوی عبر اولان سیرك راویسی ایدر اول ملك
ملك سیرتدن مقام مواجهه ده بالمشافهه استدم
ایتدی شول کلامم خامك که بی تدبر وتفکر بادر وصادر
اولمشدی وخامت شامتن غزای بلغراد ده اثنای مجاهده ده
مشاهده ایتدم باد جهاد پر آشوب اسوب جیوش دریا جوش
حرکته کلوب مذکور حصن محصوره یوریش ایدیجك بن دخی
عزم درزمله خنك جنکه سوار اولوب حصار جانبنه
توجه ایلدم زمرۀ ابدالدن بر اهل حال صاحب کرامت
وصاحب اشارت درویش دلریش واردی اوردو بازار
جوارنده یاتوردی انی کوردم دعا تمنا ایدوب همت وعنایت رجا ایتدم

نظم مدد زان کدا جوی درنیك وبد که ارباب شاهان بجوید مدد

نثر اول گوشه نشین کوچه ولایتک یا نیندن مأمول ومسئولم قرین اجابت اولوب مقبول اولمدی عتابله خطاب ایدوب قلجکله آلدیغوسؤالمه جواب ویردی هرچندکه چند همتندن استعانت ایلدم ضراعتم حیز قبوله وصول بولمدی اول بابده بن الحاح وابرام انجاح مرامده اقدام واهتمام ایتدکجه مزبور جوابی تکریر ایتدی طوردی غرور جوانی وسرور کامرانی یله بندن مونله یکانه اولان خطابی تذکیر ایتدی طوردی اول معاینه نك آیینه سندن مذکور مقالی مآلك صورت وخامت غرامتن معاینه کوردم دشمن منحوسه ظفر بولوب دامن عروس فتحه ال ایرکورمدن مأیوس اولوب بر زمان سرکردان واله وحیران طوردم اثر شرور غرور ظهور ایدوب خصم بدگمان کمین کیندن ناگهان چقدی نهنك آهنك پلنك لری تکناى سوده اولایوب چنك جنکله صقدی وفور قوت وزور استنادك نیروی بازوی دولته مغرور اولوب اعتمادك وجهی بو قدر

نظم قدرت حقدر اشلین ایشی عجزنی بلمه خود سردر کیشی

تنبیه مقال در تصدیق این حال

پادشاهمز ابد الله دولته واید صولته که جوان پیر حزم وجهانگیر شیر عزمدر مذکور سفر ظفر اثردن سرورله عودت ایدوب مقر سعادته وصول ومستقر خلافته دخول زماننده که بو بنده لری نه حضور پرحبور لرنده شرف مثوله وصول میسر اولدی اثنای تعبیه هنیئاً غزاده ومبارك باد جهاد غزاده مقتضای مقامله بو کلام که سلك کلکه انتظام بولدی سمت ظهوره کلوب سویلندی وشویله دندی که بو جهاده یاد اولنجه بلش ویاد آفرین باددر همت سلطانیه عنایت سبحانی قرین اولوب وقوع وشیوع بولدی مضمار کیرودارده کفار بدکردارك لشکرینه وبگلرینه اول کسر واسرکه بیرله ال ویردی بر زمانده نه اولسدرنه اولدی قوت جسدانی نك دکل بلکه

نظم قدرت صمدانی نڭ تأثیری در
بیك صدمه افتاده صدمه تری * مدار ایدی این کار را سر سری
نثر تقریر اولونان معانیی و تعبیر اولونان فحوایی
گوش هوش ایله استماع ایدوب بی تردد و امتناع تصدیق
قلدیلر اول سفرده اله گیرن ترکهٔ غنیمت اثر برکت
همت جندی دعا ایدوکن تحقیق بلدیلر نظم
کار این گنبد گردان کند * هرچه کند همت مردان کند
هرنه که وار همت مرداندە در * قانده ایسه همتی مرداندە در

تتمهٔ تعریف دار الملك انکروس منحوس بدکردار
وخاتمهٔ توصیف تختگاه قرال گمراه بدفعال

مقدما معین و مبین اولان وجه منقول و مقبول اوزره
مذکور شهر مشهورك نهر معظم طونه اوکندن آقار اول
جویبارك ایکی کناری بله معمور سوادی آبادی سور
ایچنده محصور قصوردن دور دور و قصوری بری برینه باقار
نظم شهری شدن شهره درنکویی * یاپی طودرا او هر آیچه جویی

106

گر بیر بدید نقش تا ابد * زو عمر گذشته باز یابد
نثر اول شهرده که نهرك جانب جنوبیسنده در قرال
بدرایك بر بی مثال سرای دلگشاسی وار که عبرت نمای
و غیرت فزای صنعتلرله آراسته سقف و دیواری
نقش و نگار زینت بخشلرله پیراسته هر بابی اصول محاسنی
جامع بر کتاب پر فصول که بدایع صنایعی تفصیله قابل
و بیانه متحمل دگل صفه‌لری نڭ صفحه‌لری صحف انکلیون
گبی رنگارنك و شکل بوقلمون گبی گونا گون نقش و
نگارله مزین طره‌لری دم طاوس گبی گرز سقفنك
تخته‌لری تخت کاوس گبی پر زیور نظم
نگار و نقش طولمش هر کناری * گورر سه اوندغی نقش و نگاری
صلا ارژنك نقش صوی مانی * الیبی نقشندن یویه مانی

بو داستان سلطان خورشید تاج و گردون تخت فریدون
فرخ فال و همایون بخت قرال بدفعالك دار الملکنده
قرار ایتدکی گاه حضور و سرورلرنده ایوان فلك فرسوده صحبت

عشرتگاه کنار باغ و فراغده بی قید صید شکار اتدکی بیان ایدر

شهریار کامکار دشمن شکار گلشن فتح و گلزار نصرتدن
ازهار غنیمتی دیرب لشکر کشورکشا ایله ممالك و مسالك
انکروس منحوسه دریای استیلاسی صالدقدن صکره
معمورهٔ مذکوره نك دار الملکنه کیروب متقدما لطایف
اوصافی مذکور اصناف بدایع صنایعله مشهور اولان
سرای سرور فزای ده برنجه کون حضور له عشرت ایتدی
مرة جیش و مرة عیش خاطر عاطردن مای صفا ایله
کدر گرد نبردی کدردی و خواص معالی اختصاصله صحبت
ایتدی اصحاب ایوان بزم اسلاب میدان رزمی اسباب
عیش بی تشویش دکشوب آلات شوق و طرب و مهمات
ذوق بی تعب مکمل اولدی صفیر نفیر دار و گیر و ندای
شیپور صور آوای چنك و ترانهٔ ترنك خدنك نوای نایه
و صدای چغانه و چنکه مبدل اولدی نظم

عیش مدام آمد فرزانه را ** دور نشاط آمد پیمانه را

تا که ز ساقی شود بانك نوش ** پنبه برون کرد صراحی ز گوش

نثر خسرو جمشید اقبال که میان میدان جدال و قتالده
تیغ میغ نشانی سر افشان ایدی کف دریا نوالدن ایوان
پر صفای سما سیماده خورشید مثال زر افشان اولدی
ناهید همال مطربلرك برجیس وار صاحب کمال انیسلرك
و مصاحبلرك غنچهٔ گلزار و شاخ پربرك و بار اشجاری جیبی و
آستینی درهم و دینار زر و سیم بی شمار ایله طولدی نظم

هر که چو گل کرد به بزمش گذر ** برد بسی دامن پر سیم و زر
تاج وران غرقهٔ در تا بسر ** منطقه بندان بگهر تا کمر

نثر اولدیارده کفار شهریارلرنك پرشکارگاهی واردی
اطراف و حوالیسی مسدود و مشدود ایدی ایچی اصناف
وحوشله خرس و پلنك گرگ و گراز غزال و شغال روباه و
خرگوشله مالی ایدی خسرو بهرام غلام و سلطان کیوان
مقام ایکی دفعه باز و یوزله طالع کارساز و بخت
پیروزله اول کناره شکاره وارب یمن اقبال و فراغ بال ایله

طاغ و راغده بی‌قید صید نخجیر ایلدی برنده‌دن و چرنده‌دن
درنده‌دن و دونده‌دن اول حوالی خالی قویوب صحرالرینی
و قاپلانی هدف تیر و علف شمشیر ایلدی سازنده
خدنککِ خوش نواسیله وحوش بیهوش اولوب صفیر تیرک
صفای صداسیله آهوی پرتک و یوی هوایه آتلوب پرتاب اولوردی

نظم

از آن بر می جهد آهو بصحرا گاه نخجیرش
که با خود حالتی دارد ز آواز نی تیرش

نثر

شاهین روئین منقار و شاهباز تیز پرواز
جنک چالدقجه کبک تیهو کلنک و بوتیمار رقاص
وار سر بازار اولوردی

نظم

ره بط باز تیز آهنک می زد
برقص کبک شاهین جنک می زد

بو داستان فی بیان ولایت لازغان سلطان صاحبقرانیله
اطراف ممالک انکروسه و اکناف مسالک حیات روسیه
و اصناف طوایف کفار منحوسه خیل جرار سیلی ادروان
اولوب قدغنی جیوش دریا جوش و صحرا پوش کغر نوخیز و یحیی که

کوکش زره دیوه ایرسه بیهوش ایلدیکی جابسوی کوی منیه
و طاق لاجوردی نطاق چرخ برینه لوحه و قدرلری اقرغنی بیان ایدر
اول زمانده که سلطان جهانستان و شهریار کامکار
دار الملک قرار بدنعالده مرضی البال و مقضی الآمال
قرار اختیار ایتمشدی کلزار عیش و شکار بی خار تشویش
اغیار بدکیش اولوب نوش فراغ بال و رفاه حالدن
نیش افکار دل افکار جیش کفار بد اندیش زایل
اولوب کیتمشدی وزیر صاحب شمشیر مشیر صایب تدبیر
دستور عظیم الشان ابراهیم پاشای فرمان فرمای
ایکی شهرک آراسنده‌کی نهردن عبور و جانب آخرده‌کی
کشور معموره مرور ایچون جسر تعمیرینه بلّه سنجر اولان
نوکر و قول الله کندوسی مشغول اولوب فوج فوج تاری
سوار غازیلری دلاور و صفدر امیرلره قوشوب
طرف طرف صالدی سیلاب پرشتاب کبی آقدیلر کیتدیلر
نعل آتش بارله صحرای غزای پرشرار ایتدیلر قوری و

بلاد کفار بد نهاده تیغ میغ تاب جهاد التنده قالدی نظم

خیل بی میل اولدیلر سیل وار ** آقدی و یاقدی بحر و شهر و دیار

قانیله صحرالر اولوب لاله زار ** لعل رنك اولمشدی سنك کوهسار

نثر طاغلرده برسی تیز جنك پلنكلرله طولدی دره لر ایچی
اژدر آهنك نهنكلرله براولدی خروش جیوش دریا جوش و
صحرا بوشیله آفاق جهان پرصدا اولوب طاق لاجوردی
نطاق آسمان یانقولندی گروه پرشکوه آتش هیبت و آب
حرکت و باد عزیمتله طاغلرك باشی چالقنوب دره لرك
کوکلی بولندی تازی سوار غازیلرله دیار کفارك اوالری
یازیلری طولدی اول طاغلرك طاغی و طاشی اقنجی نك
قزل باشیله لاله زار اولدی نظم

هر کناریده دار کفارك ** آقدیلر سیل نوبهار کبی

دشمنك کشته زار و خرمنی ** یاقدیلر برق تابدار کبی

نثر انکروس ایلنده کوس مهابت چالارق صدای صلابتی
اول ولایته صالارق بحر حربك غواصلری دریای غزایه

طالارق کیردیلر کیتدیلر بزم رزمك رقاصلری
مراد مراده ایردیلر ایتدیلر اوغردقلری ولایتی نار
غارتله یاقوب یقوب معموره مذکوره نك اوته کنارینه
چقوب اظهار جرأت جسارت ایتدیلر دیار جسانه واردیلر
اول ایله دخی الق اردیلر خیل بی میل سیل وار روب اول
اقلیم عظیم و دار الملك قدیمده ده خیلی خسارت ایتدیلر
بر کشوره واردیلر که بکلردن و سرلشکرلردن بریکر اول
یره اقین ایتمش دکلدی اول دیارك کفار بدکرداری
باد جهاد غبارین کورمش اقنجی آدین ایشتمش دکلدی دشتی
درده آقنجی کشت ایدر کورب اقنجی کشته زارینه اود صالمش
صانورلردی یازیلرده تازیلرله ترك و تاز ایدن
ترکك قزل برکیله کوهساری لاله زاره دونمش کوریجك
طاغلر باشن اورك چالمش صانورلردی نظم

اقنجی نك صدای طبل بازن ** اول اقلیم اهلی ایشتمش دکلدی

یقین یرده آشوب بادی جهادك ** اقین دریاسی جوش ایتمش دکلدی

نثر هر كنجى بر كنج وخواستهٔ كنج بهار كبى آراسته كونج مملكته
كيرديلر شاه راه غزادن خار اغيارى ايرديلر وازهار
كلزار غنيمتى ديرديلر اوغلانين قزين درزن درزن اسير و
دستكير ايدب بدنهاد خريادن قرديلر مياه جاريه كبى
صافى دل وروشن بدن پاك روى وتابناك موى جاريه لر
اخترلر كبى دخترلر نظر طوتمش الكرونه كورمش كوزلر قمر پيكر
كوزل قزلر هر بيره النسه قزلر دكل اوجوزلر نظم

طبع آبى دكل كوزللرنك ❀ مهر ومه كبى بادى البشره
حور وش يوزلرى مصور نور ❀ بكزمز دنسه وجهى وار بشره

بوداستان حضرت صاحبقران نصرت قرين عزيمت ارتحال ايدب
جيوش دريا جوش جانب جنوبدن جهت شماله اقدغى دار الملك
قرار بكر داردن كوچوب نهردن عبور ايديجك اول شهرده هر اولاك
شهرشهورى حشم خشمكين حشم وكين نادرلره باقدغى بنا ايدب
سابقا اشارت اولنمشدى كه مقدم امراى كرام ومعظم وزراى
عظام امير مقدم دلير مقدام اردشير شير اقدام ناظور

فرمان روان دستور عظيم الشان حضرت ابراهيم پاشا
دستور قديم ومنوال قويم اوزره نهر بحر مثال تونه اوستنه
ايكى شهر ارالسنده رسم معهود وطور مشهود اوزره كوپرى
ياپماغه مباشرت ايتمشدى اول امراملك اتمامنده اقدام
اقدام واهتمام اوستنه طورب بى اهمال واهمال آلات
بنايى ومهمات بنايى تحصيل وتكميل ايدب براغن
يساغن بى قصور وفتور كورب هفتادده تمام اولاجق
امرى هفته ده قومادى تمام ايتدى اول جسر محكم بنياد معمور و
آباد اولوب حشم موز حشر اوستندن بى خطر وصدر كچدى كتدى

نظم وصف ايدن اول كوپرى نك تعميرنى ❀
❀ بويله تقرير ايلدى تعبيرنى

نثر مذكور كوپرى نك كه كوپرى مواكب بر عدد
كواكب عدد وبى حد وعد جمال وبغال اوزرنده كى
احمال واثقالى يله اوستندن كچدى قطعا متزلزل
واصلا متخلخل اولمدى مقبول الاخبار ثقات رواة

آثاردن منقول در که اورونی طقوز یوز سکسن ذراعی
آدم یوغونی محکم ومبرم کره کیر زنجیرلرله بسته و پیوسته
کمی لر اوزرنده تعمیر اولونمشلردی تاب جریان آب
روانله اضطرابه کلمسون دیو اول سفینه لره سنکین و
متین لنکرلر تدبیر اولونمشلردی بو دینده اولان
قدیم کلیسالرده اول عظیم چاکلرکه بدآیین رهبانلرک
ودینلرنک رهبانلری بالک یرینه بام وشامده
چالاردی هنکام دعوت عبادتده صدای درای
ندای درای چارسوی کوی زمینه صالاردی حضرت
پاشای روشن رایک که کلشن درایتی انوار هدایتله
مزین در اشارتیله کمی لرک یانلرینه اصمشلردی
کشتیبانلر کشتی کیرلرکبی آب روان برتاب وتوانله دولتوشوب
سفینه لرک سینه لرنی اول پهلوانلک یوزی اوزرینه یاصمشلردی
مقدما مذکور دستور اعظم دستور معلوم اوزرینه
روم ایلینک بکلری ومزبور کشورک لشکری ایله بلربیجه

اولان بکجری وقوشونلردن قوشولان چری چری ایله
قارشو یقایه کچدی قوندی سپاه کیاه شمارله کنار جویبار
ومیان صحرا وکوه طولوب خیمه وخرکاهله دامن راغ
وپیرامن باغ قالمایوب پر اولوب مواکب کواکب شکوهله
روی زمین سینه چرخ برینه دوندی نظم

چریدن دشت ودر دریایه دوندی
دمور موجی ایله صحرا بوروندی
جهان دریا نهنک اولمشدی آدم
قلج موجی ایله طولمشدی عالم

نثر ماه ذی الحجه نک اونواوچنده شاه ستاره سپاه
وسلطان آسمان بارکاه افواج دریا امواجله یمن
اقبال وطالع فرخنده فالله مذکور جسردن عبور
ایدوب تونه نک شمالی سنده مزبور نهر نجم مثالک اوته
یالی سنده اولان شهره که پشته نامیله السنه انامده
اشتهاری واردی ایردی قدم همایونندن

ومقدم میمونندن اول طرفه دخی بهره شرف ویردی
شهریار کامکار کوبس رضلی جا الدرب دار الملك انکروس دن
چقدیغی دم عامهٔ حشم دیار کفاره اوردی اوردیلر
سلطان عالم خواص خدم دن برقاچ آدم قومشدی
اونلر سرای مکلف برصفا بیکه شرف نزول اقبال
وحلول اجلال الله مشرف اولمشدی بکلدیلر طوردیلر
بادهٔ لهب غضب قهرمانی ظاهر اولوب اول نادرهٔ
دهر اولان شهرك نار قهرله قالان دور و قصوری
وسوق برفسوق وفجوری یاندی اول احوال براهوالی
زبان حال الله بیان ایچون زبانهٔ نارك اوجی اوج آسمانه ی
جوب دود کرد آلودله آفاق جهان ودخان ظلمانی بله طاق آسمان بویاندی
نظم شهر طولدی نارله کلخن کبی ٭ برنکار ونقش اکن کلشن کبی
یرك اوستنده بویاندی اودله ٭ کوکلرك آلتی بویاندی دودله
نثر اصحاب تجارت دن وارباب صناعت دن شول جماعت
که رفیق توفیقه موافقت ایدب طریق سلامته وجادهٔ

112

اطاعته کیرمشلردی سلطان جهانك کنایه رعیت
اولماغه رغبت کوستروب حمای پرحمایت ذمته دخول
ومکان امانه وصول الله جانلرنی سیلاب عذاب اوکندن
ایرمشلردی اونلره جلای وطن اجلای محن اکن
مقتضای رای رزین حکمت قرین اولماغن امر اولمشدی
مذکور فرومانه لرك حقنده فرمان واجب الاذعان
قضا جریان حضرت صاحب قران وجه مزبور اوزرنه
صدور وظهور بولمشدی دیار برم مالك انکروسه اول
خلایقك علایقی قطع اولونوب کندولر طایفهٔ خایفهٔ
منحوسه دن بولونوب ممالك محروسه یه نقل اولنمشلردی
مقتضای رای عقل کامل اله عامل اولوب مکان امانده
مکین وامین اولانلره ملاحق وملاصق اولماغله
آفت زمان ومخافت زمین دن خلاص ومناص
بولوب حضور وحبور بولمشلردی نظم
زمانه آفتندن امان بولدیلر ٭ زمین محنتندن امین اولدیلر

نثر لشكر آتش هيبت و آب حركت و خاك ثبات و باد
هجوم قارشو يقاده غي سواد آباده جويبارك اوته
كنارنده اولان دار الكفره قدوم ايدكلرنده صكره انكروس
منحوس و شوملك خصوم مذموم ميشومك اولديارده
اولان بوملرني دخي سموم غارت و خسارتله خراب و
يباب ايتديلر اول شهرده ده نهر قهر سلطاني اقدي اول
داري ده نار خشم قهرماني يا قدي معموره مذكورنك
دورني و قصورني تل خاكستر و توده تراب ايتديلر
مزبور نهرك ايكي طرفنده اولان بر طرف شهرلر و كويلر
خيل بي ميل كبي نه جويك سيل قهر يله شويله يقلدي يا قلدي
كه نه بر اوجاقده نافخ نار و نه بر بوجاقده كائن ديار
قالدي دور عرايس كبي بر كنج و خواسته اولان قصور
نفايس كفار بدكردارك نذور مالي يله آراسته و مالي
اولان ديرلر و كنايس كاسه طنبور و كيسه مفلس كبي
خالي قالوب ساكن و سيار اول ديارده ديار قالمدي نظم

قالمدي اول ديارده ديار اول مساكنده ساكن و سيار
نه كر وار كوزدك و جوان و پير كيمي اولدي كسي اولدي اسير

بوداستان حضرت صاحبقران يمن اقبال الله جانب شرقه
انصراف و انعطاف بيوروب كنار نهري دوتوب كيتدكيني
باثناى مظفر و ظفر رهبر يله سنجا اولان امراى بهرام راى
و لشكر شوكت شعار ايله جهت شماله عزم ايديب اول
ناحيه ده اولان ولايت كفار بدكرداري الغار ايتدكيني بيان ايدر

سلطان جهان كشا خاقان فرمان روا شهريار كامكار
حضرت خداوندكار قرال بدفعال كمراهك تختكاهي
مشهوري اولان غرم قرمك دار الملك عظيمي و ديار
معموري يقوب يا قدقدن صكره سابقا مذكور اولان
نهر شهيرك ايكي جانبنده اولان شهر بحر قهره غرق اولوب
سيل خيل جرار اطراف و جوانبده اولان اصناف كفار
اوزره آقدقدن صكره عنان جهان ستاني طرف شرقه
صرف ايديب لجام عزيمت ظفر فرجامي اول جهته دوندردي

پاشای رزم آرای برحزم ورای بله سنجه اولان امرا ایله
صول قولده اولان دیار کفاره کوندردی مذکور دستور
لوای منصور غزا ایله قالدرب کره تا یصور آوای جهادی
چالدرب خیل باد پا ایله یورودی اول قولده اولان سواد
آبادی قرای وبلادی سیل فساد له خراب ویباب ایدب
دریای استیلا ایله طاغی وراغی دشت صحرایی یورودی نظم

نه شهر ونه کوی ونه ایل ونه بوی ۞ قومادی خراب ایتدی اول کینه جوی
ایدر شهرلری نار قهر ایله حرق ۞ قلور کوی جوی شمشیره غرق

نثر دیار انکروس منحوسك اول کنارنده بر شهر عظیم
واردی که کنار بدکردارك قدیم مجمعی وبیکار جوی بیکارلرك
جوینك منبعی یدی سکدین آدی ایله یاد اولوردی نظافت
صحرا ولطافت هوا وعذوبت ما ایله موصوف ومذکور
فسحت فضا ووسعت بنا ووفرت برك ونوا وکثرت اصحاب
اسباب غنا ایله معروف ومشهوردی ایچنه حزین وغمکین کرسه
فرح دلشاد اولور وبند کمند ترحدن آزاد اولوردی مذکور

114

شهر معمورك سواد آبادی خال مثال روی عروس زمینده
نشانه یدی دیار روسدن کلور بر عمیق جوینك منبعی عمیق
صوینك کنارنده واقع اولمشدی چارسوی اصناف ارباب
حرفی وهر کوی اطرافدن اصحاب تجارت کتوردکی اسباب
بضاعتی وانواع طرفی جامع اولمشدی بر زماندن ایچنه
یاغی آیاغی باصمش دکلدی هر کوشه سی بر توشه هر کنجی کنج
مالله مالامالدی نوش عیش لری بی نیش تشویش اولوب
پیری وجوانی کلال زماندن وملال زمیندن امین اطفال
مثال فارغ البالدی نظم

قوجاسی کنجی واو کنج ومالی ۞ درب شهرك اولور هر کنجی مالی

نثر ماه ذی الحجه نك یکرمی برنده اخشامه یقین که اول بد
فرجام کمراه لرك آفتاب دولتلرینك غروبی هنکامی یدی
ناکاه سحاب پر ظلام نکبت ظهور ایدب دیجور شام محنت
ایردی غبار مثار الغار طاق لاجوردی نطاق آسمانه
پیوسته اولوب کرد مرد نبردله آفاق جهان بسته اولوب

ندای صور آوای شیپور • وصفیر نفیر دار وگیر جار سوی گوی
خاکه زلزله ویردی • صدای هیب و رهیب غوغای وغا
اول باغ غم والمدن آزاد و دلشاد اولوب باغ فراغده
حضور له سرور ایدن باغیلرک قولاغنه ایرنجه اعجلونه ولوله گیردی نظم
زشور بدن ناله کرده نای • در افتاد تب لرزه بر دست و پای
زبس بانگ شیپور زهره شکاف • بدرید قلب و بپیچید ناف
نثر قامع غیرت و حمیت ابطال اتمیوب ابطال رجال
جرأت و جلادت آثارن اظهار ایلدیلر • وجدال و قتاله
اقبال و جنگه آهنگ ایتدیلر • عصیان و طغیان طاغینک
طاغیلری اللرینه براغن بیاغن آلوب اقدام ایاغنی
مقام مقابله و مقاتله ده محکم باصوب • برزدم درنک
ایتدیلر • جای گیرودارده پای ثبات و قرار اوزرینه طوروب
تنگنای معرکه ده خصم بیجد حمله بولوشدیلر • تفنک و ضدنکله
چوب و سنکله صواش و اوغراش ایدوب جنک جنک و
چنکال جدالله بولوشدیلر • نظم

کمان کشت دلتنک و افگار شست •
• زبانک تفنک تیر از جای جست •
نثر دشمن بدرایک کلخن بر دود و قانه بولود کبی قرار ب
طورن الاینه تازی سوار غازیلر • آت برق دیلر و برق
کردار تیغ تابدارله میغ وار • اول بیکار جوی تیره رویلری
تارومار ایتدیلر • بو شیستان میدان کارزارک نخجیرگیر دلیر
شیرلری • وکوهسار گیرودارک تیز جنک و پرستیز و جنک
پلنکلری • اول طاغیلر طاغینک زیانی و بدخویلر کوینک
کلابی لقمه مور و مار ایتدیلر • اول بد نهادلرک • برزمره سی که
نار عنادک جمره سی ایدیلر • مقاتله ده پای مقابله اوزرینه
اولنجه طالشوب طوردیلر • جمع کماة غزاتک • شمع پر انوار کبی
تابدار سنان آبدارلرینه پروانه وار جان بدکمانلری اوردیلر
کار و بار حیات بی ثباتلرینی • نار کارزارله یاقدیلر •
اول کینه جویلرک • برفرقه سی سفینه وجود بی سودلرینی غرقه
ویرمکی اختیار ایدوب • کندولری صویه گویلر کنارنده اقن

جویه براقدیلر اغرقوا فادخلوا نارا امرینی معاینه کورب
مضمون مکنوننه اولان معانیه واقف اولدیلر هنگامهٔ
دار وگیره حاضر وناظر اولان کافرلردن سایر طایفهٔ
خایفه که اول ایکی قضیهٔ غیر مرضیه یه اقدام ایدن میوب
متوقف اولدیلر بر حمله ده جمله سی اله گیردیلر اسیر و
دستگیر لقمهٔ اژدهای زنجیر اولوب غل ذل له بویون
ویردیلر مال لری ومنال لری اهل لری وعیال لری
آلندی دار لری نهب وتاراج اولوب غارت بر آشوب جالندی
خیل جرار کینه جوی سیل وار کوی وبازار قومادیلر
ایچنه آقدیلر نهر غارت وخسارته غرق ایتدکدن صکره
شهری نار قهر له حرق ایدوب دار قومادیلر یاقدیلر
نظم یاقدی شهری غازیلر قهر اودینه
آسمان بویاندی آنوک دودینه
نثر باد جهاد لگد خرمن دشمن بدنهادی هوای فنایه
ویروب اول سواد آبادک ایچنده اولان دیو نژاد خرابه لرک

116

اریسن قیروب گنج ومالن وگنج عیالن آلدیلر اول بر
نیش وبدکیش وفساد اندیش کفاره مجمع ومنبع اولان
کوارهنک آریسن سو یوندروب بالن آلدیلر اول
شهردن غیری بر بور ناحیتده که باجقه مکه نامی ملا السنهٔ
انامده معروف ومشهور گنج لری وحوالیسی گنج ومالله
مالی اولمغله موصوف ومذکور ولایتدی بو قدر
ذی قدر حصون وقلاع ضیاع وبقاع قری وبلاد
سواد آباد وارسه دریای استیلای لشکر کشورگشایه
غرق اولدی بیخ سخت درخت بخت انکروس منحوس
منکوس طالع اولدیاردن بیروی بازوی دولت
قاهره وصولت باهرهٔ حضرت پادشاهی همای همتله
که بازوی حصار شوکت سلطان جهان وقهرمان زمان
وصاحب قران دوران در قلع اولوب ایچنده دار قالمدی
نار خشم وکین خشم خشمت آیینله حرق اولدی نظم
چوب دودک بلودی آسمانه دخانی جامه گیدردی جهانه

گوب رهبانلری قاره بلاسی ؛ طوترا اولمامیچون داخی یاسی
نثر سیر وسنتا وپاتقه وپرلك وپسیر وقنجا وحکمت
وفلکحاص نام‌لری ایله السنهٔ انامده مذکور وانکروس
منحوسه مقام آرام اولماغله معمور واستوار حصارلر
شول اسباب جدال واسلاب قتالدن مشحون حصوندن
وارباب تجارت واصحاب بضاعتله آباد بلاددن ذکر
یوسفر ظفر اثرده پاشای غضنفر فرك شمشیر کشور کشاینك
قبضهٔ تسخیرینه کیردی خرمن دشمن بدنهادی یاده ویردی
حسام انتقامله کفار بدکرداری قیردی اول کلزارك
خارینی ایردی ازهارینی وبرك وبارینی دیردی ایله سنجر
اولان بنه وآزاده‌نك سوار وپیاده‌نك کوکلی کوزی
طویوب وافر اسیر دلپذیرلر وسایر غنایم وسوایمله الی
آوجی طولدی تازیلرله غزا یازیلرینه شکار ایدن
غازیلرك غنچه ونرکس کبی کیسهٔ حرصی وکاسهٔ
آزی پر اولدی ؛ نظم

کنجه باتوب ایاغی اقینجی ؛ لاله وش کیدی لعلدن افسر
اولدی شویله طویوم پیکجریکم ؛ طولدی زنبق کبی کلاهی زر
نثر اولدیارده دیار قوما یوب دار کفار بدکرداری
کرکی کبی غارت وخسارت ایتدیلر قاهر وظافر وغالب
وسالم غانم وسالم غنایم بسیار وسوایم بی‌شمارله دوندیلر
کیدیلر فانقلبوا بنعمة وفضل من الله مصراع عزم درکاه شاه ایتدی سپاه

تتمهٔ داستان سابق البیان

مذکور سواد آباده اولان معمور بلاد وقراسی غارت
ایدوب حضرت پاشای کشور کشای لشکر نصرت رهبری
صحرای ترح زدای وفرح فزای غنیمتده قرای غزایه
طویوردقدن صکره که عنان عزیمتی صاغ وسلامت فراغ
باللهی ملال وملامت درکاه سلطان جهان پناه
وآسمان بارکاهه دوندردی اعدای بدرای مقهورك
وخصوم مشئوم مندبورك اوزرینه دبور ادبار ونکبای
نکبت هجوم ایتدیکی اولدیارده اولان دور وقصور کفار

بدكردار غبار مثار اولوب هواي فنايه كيتدكني بريد
سعيد صباي صفابخش ويبك بنك خبر شمال اقبال اثرله
دار السلام اسلام اهلي نه كوندردي **نظم**

سعادت رفيق ظفر رهبري ∴ يمينده يمن و يسارنده يسر
نصابي صحاب صلاتك صلا ∴ نصيب صليب اهلنك عسر و خسر

نثر بيسه صونيك كه اول دريايه بكزر جويك سابقا تعريفي
وتوصيفي مذكور و مزبور اولمشدي توناية وصول و دخول
ايتدكي يرده كنار جويبارده كفار بدكردارك بر حصن
متين در رود ديواري سنكين و استوار حصاري واردي
جهات حصانتي و آلات متانتي جامع بر دشوار محلده
واقع اولمشدي درج آهنينه بكزر قلهسي قلعه چرخ برين ده
برج حمله همسردي ال دلنك تنك آدي بله اشتهاري
واردي بنيادي قعر مايه كرمش بروجي اوجي اوج سمايه
ايرمشدي بو تحت ثراده بالق قارني يارمش اول تحت
ثريادده قرن ثوري قيرمشدي **نظم**

نه بامش زاضرار ازبرف و باران ∴
∴ نه بومش زاخطار از نقب كاران

نثر مذكور حصن معمورك ايچي اسباب جدال و قتال
اصحاب ضرب و حرب ايله مالا مال ايكن پاشاي صف آراي
كشوركشاينك لشكر دريا مثال الله اول طرف اقبالن اشديكي
حصاراري ايچنده كي كفار بدراي ديارلري خالي قويوب قاچدي لر
پاي اقتدارلري جاي قراردن ايرلدي ناچار فرار
اختيار ايدوب دست اضطرار ايله كار و بار تحملي تار و مار
ايدوب دوكدي لر صاچدي لر جيش مجاهدينك دونندة
يوللري اول دياره اوغردي كيش جاحدين دن حصاره
اركك و ديشي بر كيشي بولمادي لر رهباني كنيشتي كليساسن
ديرن قويوب غيري لره اويوب بله قاچمش لر كيتمش لر
داره و كاروباره باقما يوب **من نجا برأسه فقد ربح**
ديوب برم رزم قورولوب صواش آتشي بتمدن باشلري
قيدن سيوب كنار كوهسار سلامته عزم ايتمشلر سردار

قروم سپهسالار روم حضرت پاشای نصرت رهبرک
هجوم صرصر اثرینه طاقت کتوره میوب جیوش نیل جوش
وسیل خروشنک اوکندن کندولری ایرمشلر بوم لری نه
همای همایون قدمک قدومن ایشدنجه اول شوم لرک
کندولری شام اولوب مقام آرام لریندن جمیعلر وارمشلر
رهگذارلری دشوار کوهسارلرده کنج غاره کرمشلر **نظم**

قلعه کردوندروشنه آفتاب ؛ لشکر اختر اولوربی فر وتاب

نثر اول دشوار حصار وصرب قلعه نک بی ضرب شمشیر
ومصادمه نیزه وتیر ومزاحمه دار وکیر تسخیری میسر
اولدی اطراف واکنافنده اولان دیارده مقابله یه
ومقاتله یه اقتداری اولور دیار قالمادی لشکر کش کشور
داره دار الکفرک اولکناری دخی مسخر اولدی پیشوای
عقل کامل دوربینک رای مصلحت آرا ایله عامل اولوب
داماننه امان ایستینلر آفت زماندن ومخافت
زمیندن امین اولدیلر جای عصیانده پای طغیان

اوزرنه طورن بدگمانلرکان قضای آسماندن آتلن
تیر تدمیره جانلرینی نشان ایدب احوال وافعال لرینه
لایق وموافق جزای سزای بولدیلر **نظم**

کیتی زفر دولت فرمانده جهان ؛ مانند بعرصه چمن روضه جنان
برهر طرف که چشم نهی از ظفر نشان ؛ هر گوشه را که گوش دهی مژده امان

**بو داستان سلطان جهانگیر بیر تدبیر وجوان بخت خسرو
بهرام غلام وکیوان پاسبان جمشید خورشید تاج وسلیمان
تخت باج نام حصاری کفار بدفرجامدن الدیغی
رخت وتخت اعدای بدرایی تاراج ایدب نیروی بازوی
همتله اول قلعه نک ایچندن ده درخت کفرک بیخ وبنن قلع
اتدکدن صکره اطراف واکنافده اولان ولایته
چاپوب غارت پرآشوب طالدیغی بیانندر**

سلطان غزااندیشه وجهاد اندیشه که ابرش ابرآهنکی
مرادده کامران ؛ زبان تیغ میغ رنکی تلاوت آیت
نصرتله همیشه آب کیدوان دور سابقا اشارت

اولونان منوال اوزره يمن اقبال الله عنان جهان
كشاي عزيمتي جانب غربدن طرف شرقه صرف ايتمشدي
انكروس منحوسك قوال بد فعاللري و قالان صاحب
خيل وحشم ناصب توغ و علم سردارلري پايمال ايدوب
طغاة بغاتك رئيس لرين بئس المقر سقره كوندروب
بلده سنجه اولان كماة غزاة حسام انتقام ايله دار الكفرك
التن اوستنه دوندروب دونوب كيتمشدي جوريا رتونر
كنارني طوتوب رهگذارنده اولان ديار كفار بدكردارك
طاغنده و راغنده و يباغنده كلاب عقور و ذئاب پرشرور
شوركبي ديو نژاد خربادلري شير شمشير جهانگيرله شكار
ايدرك ميان دشت و كنار كوهساره دامن صحراده
و بيرامن گلشن و گلزارده دشمن تندخويه و عدوي
كينه جويه دار و كشته زار نشيمن و قرار قومايوب تاراج و غارت
خسارتله خرمن معيشتلريني و كاروبار اقتدارلريني
تارومار ايدرك برحصار استوارك كه قلعه بارووي تاج

مهره هم سر مدارج بروجي طاق سپهره معراج اولمشدي
السنه انامده باج نامي ايله ياد اولوردي اول حصن
حصين سنكين بنيادك ايچنده كي بدنهادلر يغما و تاراج
دن امين اولوب بلاي استيلاي ابناي زماندن امان بولمشدي

نظم

براوجي بناسنك ايرمشدي آيه * بروجي كيروب كيتمشيدي [?] سحابه

نثر

جيوش دريا جوش ايله كلوب بر امسنه قوندي في الحال
بي اهمال و امهال دامن عروس فتحه الصوندي حوالي
سور عاليه عسكر منصور ظفر رهبر له مالي اولنجه حصارك
كوتوالي و اول دياره اولان والي و ساير اهالي شهر
بهر قهر سلطان دهره و قهرمان زمانه جانلريني و خان و
لمانلريني مالريني و عيال لريني غرق اولمادن نار غارتك
شرار خسارتيله كاروبار معيشتلري حرق اولمادن
دست اضطرارله دامان امانه ياپشوب جنك جنك
و چنكال جدالدن كريبانلريني خلاص ايتديلر طعمه شير
شمشير و لقمه اژدهاي زنجير اولمادن قورتولوب تنگناي

دارو کیردن کندولری استخلاص ایتدیلر اول دار الکفر
قدیمی وحصار عظیمی ایچنده کی یراغی یساغی ایله خدام
خسرو وبهرام غلامنه تسلیم ایدوب کندیلر کوزلری یاش
ایله برقورو باش ایله همان ارقالرنده کی قماشله چقدیلر
کندیلر احمال اثقال دوکلدی قالدی الآن الذی
طوبلر وقالان آلات ضرب وحرب ومهمات جدال و
قتال جبه خانه ایچون آلندی جاروب تاراج چارسوی
باجه وکوی عدوی کینه جویه چالندی اول کلزارک ازهاری
دیرلوب برک وباری آلندقدن صکره دارلری نه اود
چالندی انوارله مزین کلشنه بکزرکن کلخن پرنار اولدی
دودنک بلودی ایله قبهٔ چرخ کبود طولدی **نظم**

زمیندن چقوب آسمانه دودن ، قاردی جهان اولدی تودن ستون

نثر نار قهر شهریار دهرله اول دیار دخی یاندقدن صکره
کفار کمراه وفجار روسیاهک دود آهی ایله چرخ کبود
بویاندقدن صکره اول کناردن کیش جاحدینک ایش

تمام ایدوب سلطان کیوان مکانک جیش مجاهدینله
کوچدی کلدی بر وادین قارشوسنه قوندی اول آرایه
وارلدقده پاشای صف آرای آصف آرا ایله بولوشلدی
کنار جویبار تونه مجمع البحرین نده دوندی مذکور دستور
معظم وناظور اعظم ایله سنجرا اولان خدم وحشمله
مقدما وارب قدم همایونیله اول طرفه شرف ویروب
خیام کردون قیامنی قورمشدی نهر مزبوردن عبور
ورسم اداسنه مرور ایچون تعمیر جسر تدبیرنی کورمشدی
ولایت انکروس منحوسک سایر ناحیتلرینی نهب وغارتدن
فراغت اولونوب ممالک محروسه یه تصمیم عزیمت اولنمشدی
رفیق توفیقک دلالتی ایله طریق سلامتدن سعادتله دار
الامارة قدیمه شهریار کامکارک سرور وحبورله معاودتی
علامتی ومراجعتی امارتی ظهور بولمشدی **نظم**

معین وناصر شرع محمد ، مؤیدا اصلی وفرعی مؤید
چون ایتدی حق ابی منصور ومحمود ، دیدی حمد ایلیوب العود احمد

بو داستان سلطان جهانگیر ولایت انکروس منحوسك بعض
ناحیه‌لرینك تسخیری تدبیرینی تأخیر ایتدکنه باعث اولدیغی
اول هنگامده که عسکر ظفر قرین ملچوی باتیسه کنارنه و مشقار
جوارنه کلمشدی قوایع روزکار ناسازکاردن بر واقعه حادث اولدیغی بیان ایدر

سابقا بیان اولنان منوال اوزره جهت شمالدن
کلن تیسه دیدکلری نهر عظیمك جانب شرقیسنده چوق
شهرلر و قلعه‌لر واردی و مشقار ناحیه‌سی و اردل ولایتی
نامیله بین الانام اشتهار بولمشدی قدیم الایامدن
معموره مذکوره‌نك ناصب رایت امارت اولان صاحبلری
دیار انکروسك منحوس شهریارلرینه تابع و طایع خدمتکار
فرمان بردار اولمشدی بو زمانده که سلطان جهان
ستان جمشید کیوان مکان خورشید آسمان آستان نظم
تابع امر او زمان و زمین ۵ طایع حکم او مکان و مکین
نثر خدم پرخشم و کین و حشم خشمکین و حشمت آیینله
کوس رعد آوای غزای چالوب صدای پرصفای

کره نای جهادی چارسوی کوی زمینه صالوب انکروس
منحوس بدنهاد اوزرینه واردی ولایت دمشقارك
و اول ناحیه‌ده اولان دیار کفارك بر پیر صایب
تدبیر صاحبی واردی سلطان جهانگشای گردون
تختله اول آسمان سعادت و اقبالده پر و بال آچان
همای همایون بختله قرال بدفعال قتال و رزمه عزم
جزم ایتدکده جانب حزمه مایل و رأی مصلحت آرایله
عامل اولوب مذکور سردار سایر معزز سالارلرله
مضمار کیرودارده حاضر اولمامشدی قرنداشنی بر مقدار
یولداش قوشوب صواشه کوندرمش و کندوسی زمین
تمکینده قرار و کمین کموندە سکون اختیار ایدوب
زمام عزمی مقام حزمده دوندرمش ایدی بزم رزمده
نکبت انجاملرله بله بولنوب هنگامه مصیبت فرجامه
ناظر اولمامشدی جیش مجاهدینله کین جاحدین
هنگام مصادمه و مزاحمه‌ده مقابله و مقاتله کماة

غزاتله طغاة بغاة ايام ضرب وحربده مقاتله
ايده مبجكن بلمشدي

نظم

قابل ميدر مقابل اولمشيرله غزال ** بنجه قاپان اوره بلسر كركله شغال

نثر شهريار كامكار خرمن شوكت دشمن بدسيرتي
باد جهادله هواى فنايه ويروب اول بدكردارك
فناى دار الملكنه اولان ديارده ديار قومايوب
قيروب ميان راغده وكنار باغده خار كفار
درشت پيكر وخار بنت سرى انكشت سنان اقتداره
شاه راه غزادن ايروب دوندكدن صكره ميمون
طالع وهما طلعت وهمايون قدمله نمل ورملدن
افزون وحد عددن بيرون حشم وخدمله جويبار
تيسه كنارنه مذكور سردار مشهورك ديارى جوارنه كلدى
ايردى سلطان رزم آرانك مقتضاى عزم جهانكشاسى
اولدى كه معمورۀ مذكوره يه درياى استيلاى صالايدى

اول سواد آباددة اولان بلاد وقراى حصون وقلاعى
محصون ومصون ضياع وبقاعى شمشير كشوركيرنك
قبضۀ تسخيرنه آلايدى اما زورق جهادى درياى غزايه
صالمغه روزكار سازكار اولمايوب ابلق ايام مرادى
مراد دة خرامه رام اولمادى هنكامۀ كرما كرم كرما
طاغلوب هنكام سرما ايردى باغ وراغ وطاغ بى برك و
نوا اولوب بازار مرغزار رصا ولدى وازهار كهنه بهار
صولدى جوق جوىده وروى تماده كرما آ وكر هوا
بردله سرد اولوب قباى سبز اشجار وعذار پرصفاى
سبزه زار زرد اولدى لقاى مجلاى آبره اغب قالمادى
هواى تابخانه دل وجانه غالب اولدى درياى سير بر
صفاى صحرايه طالب كيدن لركنار آتش دلكشه
كلمكه طالب اولدى

نظم

آتش ازان روكه بدل جاى كرد ** دود بر آمد ز نفسهاى سرد
كرچه زبردست عناصر نشست ** كشت بر ما همه را زيردست

نثر هنگام شتاده وایام سرماده اول دیارک یوللری
دشوار رهگذارلری برکل کیروب چقماسی مشکل اولماغن
تسخیری تدبیری تأخیر اولوندی تأخیرله برغیری زمانده
اولمامول حیز حصوله وصول سهولتله میسر ومتحرا اوله
هرمصلحت نه ساعتده که مقدر اوله امکان یوقدر که
برآن مقدم یا مؤخر اوله اول دیارک دار السلام اسلامه
انضمامی هنگامی ایریشیوب دردی غازیلرک تازیلری
ایاغی اولطاغی لرک طاغی اولان اوالری یازیلری
تشریف ایاغی دکلدی لاجرم اول امر عقده تسویفده
قالدی قدم الخروج قبل الولوج دینلرک پند
سودمندی یله عمل اولوندی نظم
حزمله عزم ایلینلر بر یره کیرمدن چقماق تدبیرن ایدر
چقمغک قیدن کورراندن کیرر یقمغ ویقماق تدبیرن ایدر
نثر اول یرک طلب تسخیرینک تأخیرینه برسبب دخی بو اولدیکه
عریض وعمیق جویبارلری کچوب دیارینجق انکروس محروسه

سلطان جهانگیرک کیروب کندوکی واقع واطراف واکناف
ممالک محروسه ده شایع اولوب اولخبرک عقبنجه خنک باد
آهنگ جهاد له مراد مراده ایروب بندکی ظاهر ومنتشر
اولمایجق مسالک فساده سالک اولان بدنهادلر
برمجمع بی داد آرادیلرکه اوراده جمع اولالر اول
فتنه جوی بی کارلرکه جوی فتنه نک باشی وبیکار
بیکارینک کوزی بیدیلر برمنبع انهار کیر وداد کورلدیکه
که اول بیکر دارک اوزرینه اوشالر بروانه لرکبی که شمع
بولالر ناگاه اول بدنهادکمراه لرک مرادلری حاصل
اولدیکه ان تدبیرلردن آتلن تیر فساد نشانه واصل
اولدی بوزاوقلوکیشندن برنبذ اندیش کیشیکه ایشی
کوجی کوچ ده قون ده شون ده بون ده زبون بولدغه
کوچ ایتمک ایدی خرس وارحرص حلقن آچوب طمع دیشی و
آز آزیسی یله ارکک ودیشی خلقی دیمک وانجمک ایدی
ولایت اروسنده رعیت سوروسینی بی حضور ایدوب شرت

سرو سهی‌یله اردکنی سوسب اتمک ایدیکی ظهور ایتدی **نظم**

یای کبی اکر بیدی خلقتی ؛ راست قدینه شقاوت خلعتی

بو داستان پادشاه دیره‌دن قوبونیه دن حادثه اولغله اولدیغی
بی داد اولان آت نهاد کرکش لکنه باعث اولدیغی بیان ایدر

عهد قدیمدن نظم قویم اوزرینه تهذیب و ترتیب اولونان
قوانین عدالت آیین خواقین تخت نشین سعادت نشان
عثمانیه‌ده بو اسلوب مرغوب طاری و جاری اولی
کلمشدی که اموال شاهی و اعمال پادشاهی علی وجه
الکمال محفوظ و مضبوط احوال و افعال رعایا و سپاهی
بریبرینه مربوط اولمغچون امور جمهور انام مصالح صالح
و طالح خواص و عوام تمام انتظام و التیام بولمغچون تحت
ایالتلرنده و حوزهٔ حمایتلرنده داخل و سایهٔ عنایت
لرینه واصل اولوب مایهٔ رعایتی حاصل ایدن رعیتدن
و سپاهدن سفیددن و سیاهدن سعیددن شیددن و شقی
کمراهدن بلاده و قراده کرده و قراده آدی و بوم

زادی نامعلوم و مهمل کندوسی مسیب و مرسل کیشه اولمیه
ضبط لشکر و ربط کشور ایچون منظوم و مرقوم اولان
دفتر سامیده اسامیلری مسطور و مزبور اوله **نظم**

مفصل یازلوب آنی قراسی ؛ محصل باغلنه باغی قراسی

نثر شهریار دیار مرعش و ابلستان شهسوار اوغلی علی بک
حیات آتندن اندکدن و جمازهٔ جنازه‌یه بندکدن صکره
بلند آسمان خاندان ترکمان ذو القدر صوینک اوله آتش کبی
سرکشلر بوینندن امارت امارتی زایل و مضمحل اولوب
تخت کیرلرینک تحت ایالتنده و قبضهٔ شمشیر تسخیرنده اولان
ولایتلر خدام سدهٔ سدره مقامه تقسیم و تخصیص اولندی
اول اقلیم قدیمک مقیم لرینک صحیح لرینک و سقیم لرینک
نام لری و کنام لری تعیین و تبیین اولنوب احوال پراختلال
لرینی تصحیح ایچون سابقا منقول اولان نظام معقول
و اصول مقبول اوزرینه هر کیشینک اسباب عیشی اصلی ایله
کتاب انسابی باب و فصلی ایله سلک کلکده و دفتر

ملکده تنظیم و تنصیص اولوندی اول عمارت امارتی
بوزقلودن بوزا و قلودیدکلری جماعت ترکمان که کفیل
معیشتلری حسام و سنان وکیل مصلحتلری تیر و کماندر
دیوان کتابته حاضر و ناظر اولوب بو قلنو طوررکن اول
فاسد سریرت بدسیرتلره سایر بهایم کبی یازده و سایرده
سایم و سایرکنه یوررکن باشلری یولاره چوب بویونلری
بویوندرغه کیرمك رعایت تیمار کیدب قالان رعیتلر
کبی خدمتکار اولوب جفت خرجن و باغ خراجن ویرمك
آغر کلدی اول بار کرانه قاتلانمدیلر قاتلانان دیلر
طوردیلر نطاق اتفاقی میان وفاقه قوشانوب آتلولری
و یایاقلری جای شقاقده رای خلاف و مصاف
اورزنه آیاق باصوب اول بدنهادلر بنیاد عنادی اوردیلر
اصل کرامدن صالح دین مصلح دین مصطفی نام مرتضا
انام قاضی که فصل خصامده حسام ماضی بری مصلحت
کتابتده امانت خدمتینه مباشرت ایدن اولدی

اول خودکام و بدفرجام نکبت انجاملرك سرکشلکلرنی
و ستیزن کوریجك آتش کبی تیز اولدی **نظم**
ستیزه بجا بیجدرسان سخن که ویران کند خاندان کهن
نثر اول تندخوی و سخت روی بدبختلردن کوی عناده
تك و پوی ظاهر اولوب مراد مرادلرنی جست و جویده
کلام خام و کفت و کوی ناتمام بادر و صادر اولدیلر
انشدیلر طاغلدیلر کتدیلر اختام اولدقدن صکره
که خیمهٔ آسمانه جیوش نجوم هجوم ایتدی هنکام شامده
قورد و قوش طیور و وحوش مقاملرنده آرام ایتمشکن
اول بدنهادلر شمع فسادی یاقدیلر تارومار اولوب
کیتمشکن کنه جمع اولوب کلدیلر مذکور امین مغرورك
چادرین باصدیلر سکین کینله طناب عمرنی قیردیلر
کندونك و بلکه سبحه اولان خدامنك و اصحابنك قباب
حباب آب برتاب کبی حیات بی ثباتلرنی هنکام بهارده
و ایام ازهارده خیام اشجار شکوفه‌بار کبی هوای فنایه

ویردیلر اونك امرن تمام جام اندامن سنك جنكله خرد
خام ایتدکدن صکره اول باغیلر سنجاغی بکلرنك اوزرینه
وارب فراغت قوناغنده غفلت یتاغنده خیر و شردن بی
خبر یاتورکن اوتاغن باصدیلر شوکتی سراینك سور
معمورن سیلاب شر و شور ایله خراب ایدب صولتی باین
باصدیلر کناه باری کبیر دیوب اول کمراه شریرلر
اونك دخی نوش عیشن پرنیش ایدب ایشن بتوردیلر
اول فتنه اندیش بدکیشلر کمان طغیاندن آتدقلری تیر
دار و کیری نشانه یتوردیلر جوش و خروش سیل فتنه وارنجه
آرتوب غوغای خیل وغا کتدکجه قاباردی اول طاغیلرك
عصیانی سنجاغی دکلنجه علم طغیانلری دبنه خیلی آدم جمع
اولدی ظلام شام محنت و بلای فترت عالمی طوتوب
ظلم و ستم چراغنه پروانه اولانلرك اللرندکی سنان آذر
فشان اخکر نشان شمع اولدی نار پیکارك جمری اولانلر
بیکار جمریلر و غرور نفس پرشورك خمری ایله سرخوش

اولانلر آتش مزاج آجلر و خون تاراجه محتاج لر صواش
آتشنه صلای و خون سفك دمایه و هتك ستور حرایره
امایه و فتك صدوره و سایر فجوره و امور محذوره ندای
دعوتی ایشتدیلر اول بدسیرتلر دندان رغبتی تیز
ایدب عزیمت اودنه فی الحال اشتعال ویرب دوکی
دودمانلرندن خیز ایتدیلر **نظم**

زهر قبضه خنجر برق تاب ۞ برآورد چون اژدها سر ز خواب
سیاهی چو زنبور یا بیش تر ۞ ز غوغای زنبور هم بیش تر

نثر امیر الامرای قرمان خرم پاشا یه صحرای قیساریه ده
خدم و حشمله قونوب اوتورر کن بو خبر شرر اثر وارد
ایردی سیلاب پرشتاب فتنه نك خروش جوشی اولبروش
هوشك کوشنه کیردی جولهٔ باطلك خطرندن حذر
کرکدیکندن غافل بولوندی صولهٔ دولت حقه مغرور
اولوب اول حولدن هولناك اولمدی بی باك و بیم
غریم لئیم اوزرینه یورودی سیلاب پرشتاب الغارك

وسحاب آتش تاب کیرودارك طوفانی جهانی بورودی
اول سرکشلره کوز آچدرمیوب ایردی شیرانه عزمیله
دلیران میدان رزمه کیردی اول منحوسلر جانلرندن
مأیوس اولوب اولنجه جا لشمغی دهانلری برخون وخاك
وکریبان حیاتلری چاك اولنجه بازار کارزارده ویرشوب
آلشمغی اختیار ایدوب اوندلره هجوم ایدن خصومله طورشدیلر
رأی هزیمت وفراری ترك ایدوب جای ثباتده باری
عزیمت قراری برکیدوب نیروی حمیتی بازوی غیرته کتوردیلر
وصادقانه همت وعاشقانه رغبتله دورشدیلر
نظم
اول جوانلر ایدیلر بردار وکیر ٭ کم نظیرن کورمامشدی چرخ پیر
نثر
هنکامه دار وکیرده هنکام ضرب شمشیر وزخم رمح و
تیرده خرم پاشای شیر عزم ٭ ساقی بزم رزم الندن جام
حمامی حبوب شهادت شربتن نوش ایدی ٭ لب تیغ تیزی وقد
نهال نیزهء خونریزی ٭ بوس وکنار ایدوب قصور پرنکار
جنان باقیده حور مقصوری در آغوش ایدی ٭ سالارلری

وسردارلری کیدیجه خدم وحشم بی قرار وتارومار
اولدیلر ٭ باش سوز صواش ایکن مددیلا اولمازلر سوسمار اولدیلر
نظم
کرچه کیم باشه آیا قدور رطیاق ٭ باش کیدیجك پایدار اولمز ایاق
نثر
اول بدنهادلر بوفسادی ایتدکدن صکره بلدیلر که
دیارلرندن قراره مجال احتمالی قالمادی ٭ احمال اثقالی
دوکدیلر صاحبیلر خفیف ولطیف مال لرنی ٭ وعیال
لرنی آلوب دارلرینه وکشته زارلرینه نار خسارتی
صالوب اول بدسیرت شوملر ٭ بوم لرندن چقدیلر
قاچدیلر ٭ نار حسرت دیارله جان بدکمانلری
پرآذر اولوب کشور آذربایجانه قصد ایتدیلر ٭ کوزلری
یاش وباغرلری باش طولوب اولکراه روسیاه لر قزلباشه کتدیلر
نظم
الیله کندویه ایتدوکن آدم ٭ ایدامرجع اولورسه خلق عالم
نثر
اکرچه که قرمانلونك اوردوسن ایلچی اولفرمان
شیطانه اویانلرك براغ ویات ٭ قفتان وآت الن کیروب
یایانلری آتلندی ٭ شونلرکم آتلندی یکین وکزین

خنك جنكه سوار اولدی صواش قماشی که اللرینه کیردی
باشلرینه بلا اولدی تاب غرور ایله حباب وار تشدیلر
قاباردیلر غنا سبب عنا بلکه باعث فنا اولمق
اول بدکردارلرك حقنده بدیدار اولدی نظم

هر قاچن قار بخت نك بالی بتر • اولور اول بیچاره نك حالی بتر
خار زین زر بر که بالا کتشد • که تا رخت خربنده آسان کشد

نثر اول بدکردارلرك کیرودارلرندن اندن کیرودار
لرندن فرارلرندن سردار قروم روم • هیئت پاشا
خبردار اولدی بله سبحه اولان بی شین و بی زین • بکلرو
لشکرله عزم رزمی جزم ایدب خنك جنكه زین بیکاری
اوردی • و باد الغاره سوار اولدی سحاب پرتاب
و سیلاب پرشتاب کبی کتدی • قضای آسمانی
و بلای ناکهانی کبی ایردی یتدی نظم

دوبدند فوج دلیران روم • چو دریای آتش بتاراج موم

نثر بو جویبار کیرودارك آتش آهنك نهنك لری اول کوهسار

کارزارک سرکش و پرستیز پلنک لری ایله بولوشدیلر
پاره لر اغزندن چشمه لر کبی قان روان اولنجه لاله لر یاله
لری شراب خون نابله طولنجه جنك جنك جنکال جدال
و منقار پیکار ایله بولوشدیلر مذکور امیر دلیر اول بدکردار
لرله کیرودارده خصم بی رحم الندن زخم یوب مجروح اولدی
آخر کار اول جراحتدن که علت راحتدر اخرویه یدی یاغر
بیکری بی راح روح اولدی • سپهسالار دیار بکر و کردستان
خسرو پاشای بهرام اقدام که اکثر بور زال و کردستان
سام هنکام مقاتله ده انوکله مقابله ایدن مزدی اول
کمراه باغی لرك خروجندن عصیان و طغیاندن طاغی تر
عروجندن آکاه اولمشدی • معموره مذکوره نك لشکر بله
و کشورکردلك کردلری و دلاورلری ایله سحاب نوبهار
و سیلاب کوهسار کبی خروش و جوش ایله ناکهان کلدی
ایردی • بازار کارزارک آخرنه یتشوب میدان مردانه
هزبر ژیان • و ببر بیان کبی کیردی • آتلو یایان یاتلو یمان

دمدی اول بدکمانلره امان ویرمیوب قیردی کنار گلزار
ملکدن خار بی نفعی دفعی ایردی ناظر بلاد و ناصر عباد
اولان بکلرک و لشکرک آب تیغ میغ تابلری ایله اول
بدنهادلرک لوث روث فسادندن روی کوی خاک پاک
اولدی فرمان روان خسروانی لوآثار قهر قهرمانی و انوار
امن و امان سلطان جهان بانی ایله چهرۀ دهر
رخسار مهر سپهر کبی تابناک اولدی نظم

چنین کنند بزرگان چو کرد باید کار
چنان بماند شمشیر خسروان آثار

بو ذات سلطان عالمگیر خدم و حشم منصورلری سالم و غانم
تونادن عبور ایتدکی سرمرادآسنه مرورلری بابقا معمور اولدکی
جسردن صولری دخی صفا ایله چوب کلوب کتدکی بنا آبادن

سابق تقدیر الهی ایله که سابق تدبیر پادشاهیدر تقریر و
تحریر اولان باعثلر حادث اولوب اقتضای حکمت
سبحانی و ارتضای طبیعت انسانی ایله سلطان آسمان
آستانک عنان جهانستان عزیمتنک ممالک محروسه
مسالکنه انعطافی و بقایای ولایت انکروس منحوسک
تسخیری تدبیرندن رای کشورکشایلرینک انصرافی
مقرر اولوب جیوش دریاجوش مجاهدین ایله حصار
بروادین اوکندن جویبار تونادن عبور ایتدیلر محرم
مکرمک غرۀ سنه که اول سال الفرح فال الجدیددی
یمن اقبال و بخت سعید ایله سرم آداسنه که کنار زاغ بر
نکاری باغ ارم مثالدیر مرور ایتدیلر وزیر اعظم
امیر معظم صدر ایوان وزارت بدر آسمان امارت
حضرت ابراهیم پاشا یسره الله تعالی ما یشا یسر له
جسردن مواکب کواکب شمار شهریار کامکاری تمام
کچوردکدن صکره عامۀ خدم و حشم بی تکلف و تعسف
کوتری کچنجه کوپریاوزرنده توقف بویوردیلر سفرده
و حضرده حاضر اولان سایر اکارم خواص مکارم اختصاص
و رکاب کامیاب سلطان آفتاب جنابه هر مکانده

لازم و هر زمانده ملازم اولان عسکر ظفر رهبر
کوچدیلر کیتدیلر مذکور دستور بر مقدار لشکر
منصور ایله اول کنارده طوردیلر سلطان جهانکشای
خاقان فرمانفرمای نهر صوای کچوب شهر آباد بغداد
اوکنده کی صحرای دلکشایه قوندقدن صکره روم ایلینک
و آناطولینک بکلرینه دستور معلوم اوزرینه دستور
خلعتلری ویردی لشکر نصرت رهبره اجازت اولدی
مظفر و منصور شادان و مسرور آبادان و معمور
کشورلرینه و خاندانلرینه مراجعت ایدوب دار
پادشاه جهانپناهدن مزاحمه و مصادمهٔ بارکران
و لشکر بیکران ایرلدی مخیم مکرم سلطان عالمله
احتشام اوتاسی مشرف اولدقده مراکب مواکب جهاد ایله
اول سواد آبادک هر طرفی شرف بولدقده صدر دیوان
وزارت بدر آسمان امارت وزیر الوزراء العظام
امیر الامراء الکرام حضرت ابراهیم پاشا ذمت همتنده

اولان عظیم مصلحتدن فراغت تمام حاصل ایتدکدن صکره
کلدی خدمت پادشاه خلافت پناهه واصل اولدی
حضور پر حبور سلطان آسمان دستکاهده اقدام
خضوع و خشوع اوزرینه مقام عبودیتده قیام که
مأمول و مسئولی ایدی خیرله خیر حصوله وصول بولدی

نظم

مشتری خورشید ایله ایتدی قران ۞ اول قرانیله شرف بولدی جهان
روشن ایتدی دهری انوار شرف ۞ طولدی آثار سعادت هر طرف

نثر

دیو سریرت خدیولرک اثر شرارتندن ملک ملک
سیرت و پری صورت اوغلانی پری پری ایدوب
اوتادن پری کلوب کیدن طورلرکن بریدن برید سعید
واردی ایردی بوزا و قلودن کمان کبی اکریلک ایدن
بدکمانلر هدف تیر و علف شمشیر اولوب آذر شرر
شرر کمانی آب تیغ میغ تاب قهرمانی سوندردکی خبر ویردی

نظم

رأیت رؤیاش هرکیش که باشی چون تیر ۞
۞ کرشوی کج چو کمان لایق قربان باشی

نثر بدكردار سردارلرينك بستان ميدان مصافده ثمر شجر خلاف
اولان سرلريني كتوردي درگاه پادشاه خلافت پناه و سعادت
دستگاهه و آستان آسمان نشان سلطان جهان پناهه يتوردي
بو قصهء پر غصه ده كه مرعا قلدق ايلدي نه قصه و كه كامله جرعه و اسرار آزاده كرار
سلطنتدن برخال الاقبالك دو بولدي درج دولتدن بر درج سعادت
شاهزاده سلطان عبد اللهك كلستان جهاندن وصولي بيان اولنور
فلك بر اژدها در پيچ در پيچ ؛ يودر خلقي كيمن ايرو كيمن كيچ
نه اوغلان بسلدي يوتمادي خاك ؛ كه آني يوتمادي اژدرهاي افلاك
فلك طاسندن ايچمشدر نيجه زهر ؛ بو يانمشدر قرابه مادر دهر
صباح اولمزكه اول اودلاره يانمز ؛ نيجه كيم كه آهيله بو يانمز
دگزلر گوزنك ياشي درآنولك ؛ بو طاغلر باغرينك باشي درآنولك
آگاه هر نيجه برقاره گوندر ؛ بو يلدزلر يوراكنده دوگوندر
هزاران داغ وار برمرهمي يوق ؛ بو درده امر بلور برآدمي يوق
هل للهموم الهموم من راق ؛ وهل لسهام الحمام من واق
نه اولم اوقني ايلر سپر منع ؛ نه زهر دهره ايلر اصي ترياق

گرگس خرمن چرخي يله ور ؛ گرگس كلحن دهري اوده ياق
اصناف البرايا اهداف البلايا آسمان قدرتده بر ماه
طالع اولمزكه ناگاه افول بولميه بوستان فطرتده بر گياه
نمو بولمزكه آفت ذبول ايرب صولميه لكل طالع افول ولكل
يانع ذبول اگر امير تاجدار در وگر فقير خراج گذار هر
بيري جواني و پيري بار محنت جهان سخت گيري چكمينجه
اولمز عالمده زحمت و المدن مسلم آدم بولنمز اركك و
ديشي بر كيشي يوقدر كه خزان غمله گل گلستان عيشي صولمز نظم
بار بلاي هر كشيه چكدرر فلك ؛ كم دركه بو جهانه مسلم گلور گيدر
نركس مگر كه بلدي وفاسزدر جهان ؛ باغك بولنده گوزلري بر نم گلور گيدر
گوز يوم جهاندن اچ گوزكي گندو حالكه ؛ سن گوز يومونجه بو عالم گلور گيدر
نثر بو عبارات حكمت آرايك تركيبندن و بو اعتبارات عبرت
نمايك ترتيبندن مراد و مقصود اولدركه خيمهء كبود چرخ
بر دود مراد فناده قوروليدر قباب حباب سيلاب بر
تاب كبي بقاسي يوقدر بو طاق لاجوردي نطاقك بناسي

عالیدر. رنك علل‌دن و زنك خللدن خالیدر اما بنیادی
باد اوزرنده در اساسی یوقدر نظم
بر مسافرخانه‌در عالم بو خلق اهل سفر
چون اقامت قصدن ایتسك خیمهٔ افلاکدن
ایر لطافت منزلینده عالم انواره کیر
نقلیگی رفع ایلیوب سایك کوتور بو خاکدن
نثر بو کاینات بی ثباتك کلزاری بر نکارنك نه کلندن رنك
بقا وار نه لالهٔ سنندن بوی وفا. نه آب روانندن تاب
جانه شفا وار نه کنار جویبارندن جانه جای صفا نظم
کورورمی کیمسه بقا لاله سنندن رنك بقا
بولورمی کیمسه کلندن کوره وفا قوخوسن
اقصویندن ایرر کوش هوشه صوت رحیل
دماغ جانه اسن یل ویرر فنا قوخوسن
نثر بو دهر قهر انجامك دور پرجور و آلامنده نوشله
نیش خویش و قرین جندار له بیش توامان و همنشین‌در

عیشنك اوکی ذوق و صفای ترانه و شوق نوای چغانه
صوکی انین رباب پرسوز و تاب حزین حنین‌در طربنك
عقبنده تعب فرحنك دربیننده ترح لازم‌در صحبت
وردنه زحمت خار و لذت خمرنه درد خمار ملازم‌در
بو حالی محقق و بو مقالی مصدق اولدر که سلطان
کیوان مقام خاقان بهرام غلام شهریار کامکار حضرت
خداوندکار هنکام بهار فرصتده ازهار کلزار
فتح و نصرتی درمشکن کوکلی غنچه‌سی کل کبی خندان و
شادان اولوب کلستان جهان نشان غزای غرای
جهان آرایك سیرانی سرور و حبور و رمشکن ترکمان دیارنده
بکردار باغیلرك خروجی اول طاغیلرك عصیان و طغیان
طاغینه عروجی خبری کلدی ایردی ضمیر منیر جام جهان
نما نظیرلرینه کرد ملال و خاطر عاطرلرینه کرد انفعال
ویردی اکلمیوب اول بدفرجاملرك مکسور و مقهور
اولدقلری نکبیامی کلدی خدام سده سندن مقام اعلام

اولوب خسرو بهرام غلامه واصل اولدي وترح زايل
اولوب فرح حاصل اولدي عقبنجه آسمان سعادتده بر
اختر منورك افولي اثري ظهور وكلستان سلطنتده
بر نهال اقبالك زبولي خبري وصول بولدي **نظم**

چنين است رسم سراي سپنج
كهي ناز ونوش وكهي درد ورنج
بيكسان نكردد سپهر بلند
كهي شاد دارد كهي مستمند
كهي مغز يابي ازو كاه پوست
نه دشمن همي ماند خواهد نه دوست

نثر حضرت رسالت منزلتك هجرتي تاريخنك طقوز
يوز اوتوز اوچنجي يلنده اول عام فرخنده انجامك
اوايلنده سابقا مذكور ومزبور اولان شاهزاده
بندكمند تكليفدن آزاده ولوح وجودي نقش
سود وزياندن ساده بكن جهاندن كتدي

134

طاير قدسي نشيمن نفسي قفس بدندن خلاص اولوب
هواي عالم بالاده طيران ايتدي تاب وسوز كلخن جان
فروز آسماندن قورتولوب كلشن خوشدم جناني جانب خرمي
سيران ايتدي ما ذر دهرك شير بيله سير اولمدن طاس كردوندن
سرنكوندن زهر قهري ايچدي دهقان جهان كشته زار حيات
بي ثباتن روزكار درو ايرمدن داس مه نو ايله بچدي **نظم**

پرده دولاب اكلدي اول شاه چون اغلدي كوكده سحاب اولمامچون

نثر اول واقعهٔ فاجعهٔ ياد ايدوب زبان زمان بو
بيتلري انشاد ايلدي قهرمان مصر جهان سلطان
عصرك دعاسي قصرني آباد ايلدي **مرثيه**

اگر برج سعادتدن غروب ايتديسه بر اختر
جهانه فرو برن خرشيد دولت تا ابد اولسون
اگر درج خلافتده شكست اولديسه بر كوهر
بر اصداف لآلي در بود ريا برقرار اولسون
اگر سنك حوادثدن خراب اولديسه بر برجي

حصار استوار ملك اساسي پايدار اولسون
كلستان سعادتدن اكرا وجدي سر بلبل
هميشه كللر آچلسون قونان بلبل هزار اولسون
ايدب فرعن رفيع اصل اصيلن حق طوته باقي
بو اصل و فرعك آثاري جهان طوردقجه وار اولسون

بو دولت آستان سلطان جهانستان و خاقان آسمان آستان يمن اقبال الله مقر عز و جلال ايردكين اول هماي همايون بخت تختگاه كردون اشتباهنه كلوب براي يمن و صفاي سرور فرازينه كيردكين مهر سپهر آرايي كبي اطراف عالمه و اصناف بني آدمه ضياي حضور و حبور ويردكين بيان ايدر

سلطان كامياب و كامران آفتاب رايت و شهاب سنان حضرت خداوندگار صاحبقران مصراع

سعادت مصاحب ظفر هم عنان

سحاب سايه كستر عدالتي كه تاب ظلم و بدعت ظلمه اهل زماندن رعيت اوزرنه سايبان اماندر رهگذارندن اولان ديار كرده آثار باران احساني كوستري كلدي دار الملكنه ايردي

معموره مذكورنك اهلني مسرور قلدي كويا كه قلب الم ديده سرور و صفا چشم ضعيفه قوت نور و ضيا قوروش چشمه لطيفه آب روان و جسم نحيفه تاب و توان كيردي نظم

باز تخت خسروي زيب و فر ديكر كرفت
باز تاج پادشاهي زينتي از سر كرفت
باز ايوان خلافت را صفاي نو رسيد
باز ديوان سليماني شكوه و فر كرفت
تا نثار آرد ملك بهر قدوم شهريار
كاسه پر كوهر افلاك را در بر كرفت

نثر حضرت پادشاه خلافت پناهك و سلطان آسمان باركاهك ستاره سپاهك سعادتله تختگاهنه عودتي خبري كه كلمشدي هركون خلقك حلقه دربكي ايكي قولاغي قابوده چشم انتظارلري چشمه لركبي يوللرده قلمشدي نظم

سن كيدلدن حلقه وش ايكي قولاغم قابوده
چشمه لركبي قالوبدر كوزلرم يوللرده

نثر اول کون که یمن اقبال الله مقام عز وجلاله وصول
وصحت وسلامتله دار الملك اسلامبوله دخول میسر
ومقرر اولدی رسوم معلوم تعظیمی تقدیم ایدب اسافل
واعالی اهالی شهر نهر روان کبی اقوب قارشوجقدیلر
شاه عالم پناهی وماه انجم سپاهی استقبال ایتدیلر هکذا
شهریار کامکاری تطهیر وتبخیر خدمتن اقامت ایدب
باد وسحاب دخی اول بابده امر امتثال ایتدیلر نظم

صولادی سقاقلری سقای ابر ٭ سوپردی ره شاهی فراش باد
فرحدن دوکوب باش سمانك گوهری ٭ جهانك یوزی کلدی واولدی شاد

نثر روز پیروزده انوار تباشیر صبح سعادت طلوع ایدب
آثار کوکبهٔ سلطانی وکروه کروه مواکب کواکب خاقانی که
ظهور بولدی مذکور دیار قومی یوم عید سعیده ایرب
مزبور شهر آباده نهر شادی طولوب سور ایچی پر سرور اولدی نظم

بدنلر قالدرب للرد عایه ٭ قابولر آغز اچدیلر ثنایه
ترفع ایتدیکیچون بام جوسق ٭ خجالتدن یره کچمشدی خندق

ایرقدن کورمکه شاهی اورندی ٭ اورتدی بوینی بارو اورندی
چقوب برپرنك اوستینه اولر ٭ کوزینی دکمشدی بوله منظر
صوقاقدوشب اوکینه کوستر بول ٭ بویورك شویله دیو اوره در قول

نثر عام فرخنده انجام ثلث وثلثین وتسعمائه‌نك شهور سرور
آثرندن صفر مظفرك ییدی سنده سفر ظفر رهبر تمام اولوب
غزای غرای شوکت فزای وشکوت زدای خیرله اختتام
بولدی درر دریای جلال سعادت درجنه دری آسمان اقبال
شرف برجنه ایرب سلطان جهانکشای سرای پر صفای
عالم آرایه کیروب سرورله مقام حضورده آرام بولدی نظم

سراینه کردی شه کامیاب ٭ شرف برجنه اردی صان آفتاب
ویروب ظلم اساسینی عدلی یله ٭ جهان اولدی پرنور عدلی یله

نثر همیشه اولیای دولت مسرور واعدای مملکت
مقهور ورایات فتح آیات الی یوم النشور منشور
وعساکر کردون مآثر تا نفخ صور منصور نظم

پادشاه جهان بها درجان ٭ مهر ومه پیش او بها درجان

دشمنش را فکند در یکدم   بسر نیزه نالها در جان

صان الله تعالی سه السه وسه سه سه السه فی

سه وسه السر بعه السر بعه المسه المسه المسه المسه المسه

آفتاب دولتش باس و باس باد

نام را و کام را خوش و باس باد

هر که از باد غرور جاه رو گردید از او

با مقام و منزلش چاه عدم باس باد